www.privatcomputer.dk - www.ITsvar.dk

PRIVAT COMPUTER PC

21. årgang nr. 5
29. april 2004

4,3GB DVD ROM

BRÆND DINE VIDEOBÅND
Tre bokse der kan digitalisere dine VHS'er

DIN COMPUTER KAN IKKE REGNE
Vi afslører IT-branchen dybeste hemmeligheder

108 Mbps

FANTASTISK GRAFIK?
Smugkig på de næste grafikchips fra ATI og NVIDIA

BEST OF OPEN SOURCE
Det er godt. Det er gratis. Og det har åben kildekode

Ny grafik

Stortest

Lille og lækker
9 BAREBONES

FJERNSTYR DIN PC
Sådan kontrollerer du computeren – overalt

TRÅDLØS TURBO
Test af Wi-Fi-udstyr med svimlende hastigheder

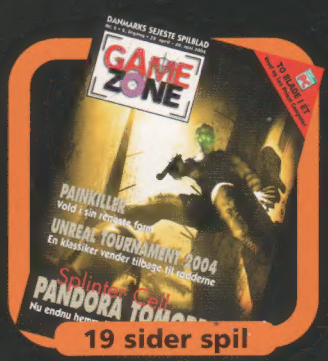

19 sider spil

BK 29.04.04 — 26.05.04
5 708890 000302 05
Pris DKK. 74,50 – Nok. 69,50

Ansvarshavende udgiver
Klaus Nordfeld
Chefredaktør
Jeppe Christensen (DJ)
jc@pricom.dk
Redaktør
Anders Lauge Madsen
alm@pricom.dk
Redaktionssekretær
Søren Køhler (DJ)
sk@pricom.dk
Layout og grafik
Christian Desfeux
cd@pricom.dk
Dvd-rom redaktør
Anders Lauge Madsen
alm@pricom.dk
Foto
Christian Desfeux,
Jacob Gils, Scanpix.
Skribenter i dette nummer
Lars Jørgen Helbo, Charlotte Skøtt, Kristian Hansen, Claus Ekstrøm, Anders Ø. Jensen, Simon Mørk, Rune Keller, Søren Svendsen, Anders Lauge Madsen, Søren Køhler, Jeppe Christensen
Redaktion
Audio Media A/S
St. Kongensgade 72
DK-1264 København K
Telefon +45 3391 2833
Telefax +45 3391 0121
www.audio.dk
Annoncer
Audio Media A/S
Tlf.: 3391 2833
Fax: 3391 0121
annoncer@audio.dk
Direktør
Klaus Wiedemann
kw@audio.dk
Annoncechef
Peter Kirkegaard Alfieri
pk@audio.dk
Mediekonsulenter
Morten Dahl
md@audio.dk
Stig Seberg Sørensen
sss@audio.dk
Produktion
Anne Nordfeld
an@audio.dk
Stine Vikman Jensen
sv@audio.dk
Abonnement
Løssalgspris kr. 74,50 (portoen udgør kr. 9,-)
2/1 års abonnement (24 numre) kr. 1.295,-
(portoen udgør kr. 224,-)
Spar i forhold til løssalgsprisen kr. 493,-
1/1 års abonnement (12 numre) kr. 685,-
(portoen udgør kr. 112,-)
Spar i forhold til løssalgsprisen kr. 209,-
1/2 års abonnement (6 numre) kr. 395,-
(portoen udgør kr. 56,-)
Spar i forhold til løssalgsprisen kr. 52,-
Porto er ekskl. moms. Yderligere porto tillægges Grønland, Færøerne og udland
Abonnementsservice
Online: http://abo.audio.dk
Man.-tors. 10.30-15.30
Fredag 10.30-15.15
Tlf. 33 74 71 71
E-mail: abonnement@audio.dk
Trykkeri
Franzen Offset
Distribution
Danmark: Bladkompagniet
PostDanmark
Norge: Interpress Norge
Medlem af Dansk Fagpresse
Tilmeldt
Dansk Oplagskontrol
& Gallups DRB index

Vigtigt
Artikler og fotos i Privat Computer må ikke udnyttes i annoncer eller anden kommerciel sammenhæng uden forlagets skriftlige accept. Citater med tydelig kildeangivelse accepteres. Forlaget påtager sig intet ansvar for evt. trykfejl.

Oplagskontrol for 2. halvår 2003
12.858 solgt nettooplag. 83.000 læsere/md.

ISSN: 1398-7224

INDHOLDSFORTEGNELSE

Side 16

IT-BRANCHENS HEMMELIGHEDER

Vi har skrevet om it-branchen gennem mange år, men nogle gange bliver selv vi overraskede over, hvordan branchen i virkeligheden hænger sammen. Læs om nogle af de hemmeligheder, som de høje herrer i it-branchen ikke normalt skilter med.

Side 18

VIDEOBOKSE FOR ENHVER SMAG

Med et eksternt grabberkort til sin pc kan man køre sin VHS-samling over på dvd, optage og time-shifte tv-signaler, eller man kan bare redigere ferievideoen. Men ikke alle grabbere kan det hele på en gang. Vi tester tre af slagsen.

Side 22

SMÅT ER GODT

Det er ikke størrelsen, det kommer an på. Hvis du skulle være i tvivl om sandheden i denne floskel, så læs med når vi tester ni af markedets bedste barebone-systemer, der leverer høj ydelse uden at fylde op under skrivebordet.

Side 29

FÅ EN BEDRE PLACERING I GOOGLE

I nummer 3/2004 fortalte vi om farerne ved Google, og hvordan man kan udnytte kendskab til Googles virkemåde til at give bestemte sider en højere placering på søgemaskinerne. I denne artikel ser vi på lidt flere måder at sikre en høj placering på Google.

Side 30

FJERNSTYR COMPUTEREN

Tidligere var man stavnsbundet til sit skrivebord, når der skulle arbejdes ved computeren. Sådan er det ikke længere. Fra internettet kan du få adgang til din hjemmecomputer over hele verden, som sad du foran den. Vi viser, hvordan du gør.

Side 34

PRIVAT COMPUTER TESTER

Vi tager et kig på hard- og software, der har taget en tur forbi redaktionen. I denne måned bliver det til en test af en prisbillig smartphone, der lover den kan det hele, et støjdæmpet kabinet til spotpris og et Wi-Fi-kit, der rækker længere end konkurrenterne.

PRIVAT COMPUTER NR. 5/2004

Side 40

FANTASTISK GRAFIK? IGEN, IGEN!

Der er nye grafikchips på vej fra både NVIDIA og ATI. Men er der egentlig tale om en revolution, og skal vi alle ud og bruge 4.000 kr. på ny hardware – igen, igen? Vi tager et smugkig på godterne.

Side 42

TRÅDLØS MED TURBO

Trådløse netværk er fremtiden, men kan Wi-Fi egentlig yde lige så godt som almindelige kablede netværk? Vi kigger nærmere på trådløse netværksprodukter, der lover at bryde 100 Mbit-grænsen.

Side 46

ÅBEN SOFTWARE TIL FOLKET

Hvis man hører til dem, der konstant henter nye spændende programmer på nettet, støder man konstant ind i begrebet Open Source. Men hvad dækker det egentlig over? Og kan Open Source-programmer virkelig konkurrere med kommerciel software?

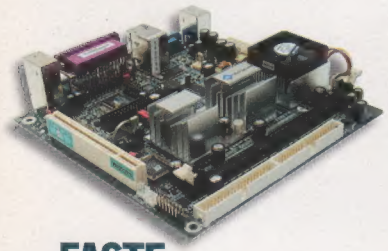

Side 53

DEN LYDLØSE HJEMMESERVER

Lydløse computere i miniformat er in, men hvis man hellere vil gøre det selv, kan de bittesmå bundkort også købes i løs vægt. Vi tager et kig på ét af slagsen og viser, hvad man kan bygge med de nærmest frimærke-store systemer.

FASTE

INDBAKKEN **5**

I vanlig tilbagelænet stil svarer redaktionen på læsernes spørgsmål, tager imod gode ideer og giver igen på brok og beklagelser.

NYHEDER **8**

Privat Computers nyhedshold har endnu engang samlet en bunke friske nyheder om hard- og software samt de seneste trends og nyheder fra internettet.

DOT.COMA **12**

Tilfældige tastetryk og indskrænkede indfald i redaktionens sandkasse, hvor de indre dampbørn får lov at løbe frit.

TIPS OG TRICKS **37**

Lars Jørgen Helbo giver sammen med læserne Tips & Tricks til dig og din pc. I denne måned er der blandt andet mere om afspilning af Real-filer uden Real Player, ny proceslinje til Windows, hurtigere start af Windows, skrivebordsoprydning og fjernelse af gendannelsespunkter.

TEKNISK BREVKASSE **51**

Lars Jørgen Helbo byder inden for i værkstedet og giver svar på dine spørgsmål sammen med andre læsere.

DVD-ROM INDHOLD **57**

Anders Lauge Madsen præsenterer dig for et udpluk af denne måneds programmer og shareware.

LEDER

Hvor skal vi hen, du?

Velkommen til maj-nummeret af Privat Computer. Det er en spændende omgang indhold, vi har at byde på i denne måned. Blandt andet superhurtigt trådløst netværk, et smugkig på de kommende grafikkort fra ATI og NVIDIA og en stortest af små barebone pc'er.

De tre artikler opsummerer faktisk meget godt, hvor it-branchen og pc'en er på vej hen. Shuttle startede som de første med at bygge små (og lækre) barebones. Det blev et hit – og nu følger resten af markedet trop. Lur mig om ikke en standard-pc om en 12-24 måneder er i mini-format. De små barebones bliver standard – og det skal konen eller kæresten nok blive glad for.

Men der er et lille problem. De små maskiner er utrolig følsomme over for strømforbrug og varmeudvikling, og stort set alt, der kommer på markedet i dag, sluger mere og mere strøm og bliver varmere og varmere. Se bare Intels nye Pentium 4-processorer med Prescott-kernen. Det er en hed lille sag. Men det er ingenting i forhold til grafikkortene. NVIDIA's nye GeForce FX 6800 Ultra, der snart ryger på markedet, sluger en hulens masse strøm. Faktisk så meget, at den har hele to ekstra strømindtag.

Hvad betyder det? At pc'en ikke længere skal bruges til heftig 3D-grafik. Vi begynder allerede at se flere og flere titler udkomme til spillekonsollerne – og kun der. Måske kommer pc-versionen et halvt år efter. Eller måske aldrig.

Sandheden er denne, at det er svært at se, hvor pc'en er på vej hen i øjeblikket. Ændrede brugsmønstre, nye muligheder med bredbånd og netværksparate hjemmeunderholdningsprodukter æder sig ind på den grå kasses domæner. Så jeg spørger: "Hvor skal vi hen, du?".

Jeppe Christensen
Chefredaktør

Konkurrenceregler: Eventuelle lokale skatte- eller afgiftsmæssige konsekvenser ved modtagelse af en præmie vundet i Privat Computer er alene et forhold mellem den enkelte person og de nationale skatte- og afgiftsmæssige myndigheder.

© 2004 Shuttle Computer Handels GmbH (Germany) - All information provided by Shuttle is subject to change without notice. Shuttle is not responsible for misprints, out-of-date informations, or errors. All brand names and trademarks are property of their registered owner.

Super stille super cool

[Zen] Xpc

*Stilhed i stedet for støj, elegant i stedet for **kedelig - Shuttle Zen XPC!***

Shuttle XPC ST62K

- *Chipset: ATI Radeon 9100 IGP*
- *CPU Support: Intel Pentium 4 (HT) FSB800*
- *Memory Support: Dual Channel DDR400 (max. 2GB)*
- *IDE Interfaces: 2x ATA100*
- *Network: 100/10 MBit Realtek 8100C*
- *Sound: 6-Channel Audio (AC97 2.2) SPDIF IN/OUT*
- *Graphics: ATI Radeon 9100 (max. 128MB) w/ TV-Out*
- *IO Ports: 6x USB 2.0, 2x Firewire, 1x Serial, 1x Parallel*
- *Expansion: 1x PCI, 1x 5¼" + 2x 3½" (int./ext.) Drive Bays*
- *Fanless external (!) 180 Watt SilentX PSU*
- *Dimensions: 280 x 190 x 170 mm, Colour: Aluminum*

Shuttle Zen XPC byder på exceptionelt design, ergonomi og en kraft, som traditionelle pc'er ikke kan matche. Du får alt, hvad du behøver i en super stille og super cool boks. Shuttle Zen XPC - den perfekte computer til kontoret eller hjemmet

Shuttles Silent X teknologi giver intelligent udført ergonomi til super stille og super cool brug.

Den hurtigste onboard VGA løsning i verden med ATI Radeon 9100 IGP chipsæt (max. 128MB shared memory)

Shuttle Distributors:

inter·data

Inter-Data A/S
Tel: + 45 86 81 16 16
Fax: +45 86 80 57 45
www.inter-data.dk
sales@inter-data.dk

ZITECH COMPUTER

Zitech Computer
Tel: + 45 48 13 00 00
Fax: +45 48 13 00 01
www.zitech.dk
salg@zitech.dk

Shuttle Website: **www.shuttle.com**

Shuttle® Connecting Technologies

Indbakke

Spørg Redaktionen

FAR CRY SCORE

Månedens brev

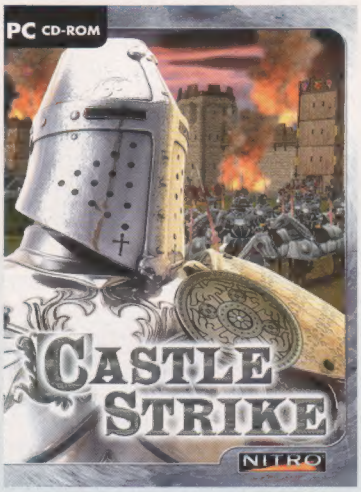

Månedens spilpræmie er strategispillet Castle Strike.

Nu rabler det da alvorligt for stakkels Anders L. Madsen. I nr. 4 får Anders mulighed for at give sin mening om Battlefield Vietnam og FarCry til kende, og noget tyder på, at Anders ikke har givet de to spil en lige stor chance?

Med Battlefield Vietnam får vi mere af samme skuffe. Battlefield er klart et fedt spil, og det er cool at der nu er lavet en Vietnam-version med superdup grafik, andre våben osv., men det er da helt galt, at BV scorer 91% i forhold til Far Cry's 90%. Hvorfor? Derfor:

Far Cry er det første spil på gaden, der benytter sig af en næstegenerations engine, der virkelig viser hvad man kan lave i dag. Der er superflot grafik, rag-doll fysik,en enorm frihed i spillet, der er den fede lyd, den utrolige kunstige intelligens og så videre.

Far Cry er spillet, der kommer helt bag på os alle. Doom 3 og Half-Life 2 skal virkelig tage sig sammen, hvis de skal slå Far Cry i kampen om GOTY (Game Of The Year).

Spillet har på sine punkter elementer fra Doom 3. Den har baner, hvor de smalle gange og lyssætningen (fra de bevægelige lyskilder) skaber en klaustrofobisk stemning, som ellers kun er set på nogle af de videoklip, man har fra nettet af Doom 3. Lyden er stemningsfuld. Action packed når der sker noget, afdæmpet og uhyggelig når du lusker rundt, og lytter man til konversationerne de forskellige Merc's imellem, så er det utroligt, hvor sjældent man hører den samme dialog.

Far Cry demonstrerer den uhyggelig fede fysik, også kun set fra HL2-demoer.

Alt påvirker hinanden i omgivelserne. Skub en stabel tønder ned i hovedet på intetanende Merc's, og se det hele vælte rundt. Gå igennem et fiskenet og se, hvordan det blafrer efter dig. Sådan kunne man blive ved.

Fjenderne vælter ikke bare forvirret rundt. De grupperer sig, de "flanker", de gemmer sig bag træer og sten. Er du stille, kan du slippe af sted med at luske helt uden om en flok fjender, du behøver kun opsøge kampen, hvis du selv vil (nogle gange), men pas på, for er du senere lidt for højrystet, kan du være sikker på, at der bliver kaldt efter hjælp, så den gruppe du lige luskede uden om, har du pludselig i nakken. Selvfølgelig er en del scriptet, men fjenderne reagerer sjældent ens. AI'en er altså noget af det bedste, der er lige nu.

Ja, spillet har en cheesy historie, men alle ovennævnte punkter, nyskabelser, som det er første gang man ser integreret i et og samme spil, det burde altså udløse lidt mere end 90 %. Én procent lavere end Battlefield Vietnam.

Jeres egen pointskala siger endda: "... sætter helt nye standarder for genren fremover", og ".. spillet vil kunne spilles igen og igen" Classic Award... Kom nu!

Lars B. Jensen
Horsens

Hej Lars, Nu er anmeldelser jo en personlig vurdering. Så jeg er glad for, du konkluderer, at jeg er sindssyg, og ikke at jeg tager fejl. Men jeg skal med glæde uddybe lidt. Rent teknisk er Far Cry en fantastisk bedrift, det kan jeg kun give dig ret i. Men snakker vi langtidsholdbarhed, er det en helt anden sag. Personligt har jeg lagt Far Cry på hylden nu, medens Battlefield Vietnam med garanti vil ligge fast på min harddisk det næste års tid. Minimum. For hvor Far Cry har den lækreste spilmotor, vi har set, er det ikke et spil jeg vil spille igennem igen lige foreløbig. Jeg har gennemført spillet, men stoppede simpelthen i anden gennemspilning. Til sammenligning har jeg efterhånden spillet Half-Life igennem otte gange. Spillet er simpelthen ikke en klassiker efter min mening, der mangler det ganske enkelt for mange detaljer. For mig er dette, lidt ligesom de fleste af id softwares spil, nærmere en introduktion til, hvad man kan gøre med denne teknologi. Jeg tvivler ikke på, at vi inden længe vil se spil, der tager teknologien og bruger den effektivt i historiefortællingen. Ligesom Half-Life gjorde det for Quake-teknologien. Indtil videre vil jeg dog spille lystigt videre på Battlefield Vietnam. (alm)

Jeppe Christensen

Anders L. Madsen

Søren Køhler

BACKUP OG HARDDISKE

Som en mangeårig yderst tilfreds abonnent har jeg lige et par kommentarer:
1) Som student med meget stærke følelser for mine data (flere års hårdt bearbejdet viden i div. rapporter osv.) ser jeg meget frem til jeres store backup-guide! Mit udgangspunkt er a) jeg har mistet data og har helligt svoret aldrig at gøre det igen! Derfor forsøger jeg at tage backup, men får det gjort for sjældent , da det ikke er nemt og effektivt nok. Min backup-datamængde er ca. 1 GB. Mht. pris er jeg ret large - er villig til at investere, hvis der er fordele at hente (hvad gør professionelle virksomheder da?). Med hensyn til den vigtige fysiske uafhængighed – hvad da? Flytbar harddisk. En lidt ældre og alligevel for lille fra "lageret"?

Eller hvad med en ekstern sag? For fysisk adskilt fra resten af systemet er vel vigtigt, ikke?

2) Jeres anmeldelse af de fem Serial ATA-harddiske fra Privat Computer nr. 3 var da fin, men støj er altså mere og mere vigtigt – i hvert fald for mig som arbejder (for) meget med pc'en. Så hvorfor opgiver I ikke støjindikator i testen? Jo, I berører skam emnet – godt! – men lidt flere facts, så vi kan sammenligne og gør det helst til et parameter. Og hvorfor anmelder I ikke WD Raptor 74 GB og lillebroderen 36 GB?? Kan godt se, den falder ud af

►

testsammenhængen, men den er så banebrydende. På grund af prisen, siger I måske. Men jeg er villig til at betale!

3) All-in-one-maskiner/multifunktionsmaskiner er det noget endnu? Står og skal til at købe scanner og printer og tænkte – det kan jo kombineres. Kan de fås med laser, for de der printer en del tekst og ikke vælter os i farver?

4) Artiklen om Intels Prescott-processor er simpelthen supergod! Jeg er især glad for, at I medtager overclocking-overvejelser, da det er min store hobby! Min pointe: af os Privat Computer-interesserede er der – formoder jeg – mange overclockere, hvorfor dette stof bør skinne igennem så mange steder som muligt. Jeg ved, I er ved at lave en serie om overclocking – det er derfor jeg i mange år vil få Privat Computer tilsendt: Fordi I er med på beatet "all around" – tak for et godt blad!

Casper Larsen

Hej Casper. Professionelle virksomheder har et kæmpe backup-system, der hver dag (eller time) tager backup af serverne. Det er måske lidt overkill i dit tilfælde. Hvorfor ikke bare investere i en lille ekstern harddisk med USB 2.0 eller FireWire? F.eks. Archos' ArcDisk, som vi anmeldte i sidste nummer. Giv dig selv en påmindelse om at tage en backup hver 14. dag. Den ene gigabyte er hurtigt overført, og du kan gemme harddisken hvor som helst, det skulle være.

Med hensyn til testen af harddiske, så tager vi kritikken til os. Vi vil forsøge at fokusere mere på støj (og varmeudledning og strømforbrug), når vi tester hardware i fremtiden. Mht. til WD's Raptor, så ville vi gerne have kigget på dem, men Western Digital kunne simpelthen ikke nå at fremskaffe enheder til testen før deadline. Vi vil prøve at overtale en naiv sjæl til at påtage sig en stortest af multifunktionsmaskiner til et kommende nummer, og tak for rosen af artiklen om Intels Prescott og af bladet generelt. Det varmer! (jc)

VIRUSANGREB

Tak for et utroligt godt blad. Jeg har lyst til at dele nogle erfaringer med andre, som har været udsat for virusangreb – og ikke vidst deres levende råd. Trods opdateret firewall og antivirusprogram har jeg nu fire gange på relativt kort tid været ramt af virus. Hver gang værre end den forrige.

Hver gang har jeg ved opstart fået meddelelsen: "Runtime errror." "Programmet svchost.exe har foranlediget en uventet nedlukning af systemet." Efter lidt tid kommer en "dialogboks", som meddeler, at systemet lukker ned om 60 sekunder. Hvorefter maskinen tæller ned, lukker og starter igen - med samme procedure. Jeg er lykkedes med følgende metoder til at løse problemet:

1) Taste den genvejskombination, som bringer menuen frem som bl.a. indeholder: Start i fejlsikret tilstand og kør maskinen tilbage til den sidst kendte tilstand, hvor den fungerede.. Her har jeg valgt det sidste – og maskinen startede efter nogen tid.

Dette fungerede ved to af de fire angreb, jeg har haft.

2) Ved det tredje angreb var virussen blevet mere raffineret: Den tillod nu ikke, at disse tastkombinationer virkede. Når jeg ved opstart fik "runtime error'en", undlod jeg at trykke "ok" på den, men lukkede den med krydset i hjørnet (det købte nogle værdifulde sekunder). Herefter trykkede jeg Crtl, Alt, Delete og fik joblisten frem. Nu gjaldt det i en rasende fart at gå ind i processer – og her afslutte alle forekomster af svchost.exe. Vær opmærksom på, at den kommer mange gange, og ofte i to eksemplarer. Hvis det lykkes at dræbe dem alle, har man nu tid til at åbne fanebladet Programmer. Her kan man nu starte Ny Proces. Det kan enten være Kør Antivirusprogrammet eller Rstui.exe i system32. Det er det, som gendanner maskinen. Hvis man ser, at Nedlukning af maskinen starter, markerer man hurtigt og afslutter programmet. Det samme med Runtime C++. Hvis virusprogrammet er helt opdateret, kan det nu køre færdigt, medens man holder øje med, at der stadig i joblisten står: "Nedlukning af program svarer ikke".

3) Den fjerde gang havde virussen "taget højde" for dette – og selve det at åbne joblisten fik umiddelbart runtime til at lukke maskinen ned på 60 sekunder. Hvis man blot kommer lidt for sent – eller hvad der er meget nemt – overser bare én udgave af processen svchost.exe – så er man dømt til at rive sig i håret og tænke, at nu kan man ikke narre den mere. Den havde nu også lært at deaktivere tastkombinationen – og den ene gang det lykkedes at få menuen frem, gendannede den blot til den tilstand med virus, som den var i. Jeg slukkede for strømmen til pc'en. Lod den stå en dag – og gentog nu processen med tasterne og menuen. Pausen uden strøm havde virket og jeg kunne nu igen gendanne til et tidligere gendannelsespunkt. Jeg har senere hjulpet andre med samme metode. Men man skal have tålmodigheden i orden. For der skal prøves mange gange, før det lykkes.

Men hvis det gør, så har man sparet mange penge til en professionel fjernelse af virussen. Måske endda med tab af hele den opsparede opsætning til følge.

Jens Kamstrup Larsen
Holbæk

Jens, Svchost.exe står for, og du har sikkert gættet det, "Service Host". Programmet står for at afvikle de tjenester, der gemmer sig inde i mange af Windows' dll-filer. Desværre er svchost.exe en særdeles udsat fætter og har det med at blive inficeret med vira. Som du jo selv har oplevet. Det er fint, at du har formået at løse problemerne, men vi kan altså ikke andet end opfodre til, at man bruger pengene på en god og sikker antivirussoftware. Du skal jo ikke kun passe på dig selv, men også andre. (jc) ■

Hvad enten du har seriøse spørgsmål, tips, forslag, ris eller ros, så kan du altid skrive til:

brevkassen@pricom.dk.

Brevkassen
varetages af redaktionen.
Privat Computers tekniske brevkasse varetages af **Lars Jørgen Helbo**, som sidder klar til at modtage de lidt mere tekniske, langhårede, nørdede eller drilske spørgsmål. Skriv til:

teknisk.brevkasse@pricom.dk

Præmierne er sponsoreret af K.E. Media

Build up

The new AOpen XC Cube family

EZ series EY series EX series EA series

* EZ series

Actebis Computer AS : 043 55 88 88
www.actebis.dk

Tech Data : 044 88 75 75
www.techdata.dk

AOpen®
Solutions • Components

AOpen Computer B.V. • Aziëlaan 22• 5232 BA 's-Hertogenbosch• The Netherlands • Tel: +31 (0)73 645 95 16 • Fax: +31 (0)73 645 96 04 • www.AOpen.nl

Nyheder, pressemeddelelser og kommentarer kan sendes til:

Nyhedsredaktøren på news.editor@pricom.dk

❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖

Gateway lukker i USA

En af de store producenter af konsum-computerhardware i USA, Gateway, er så hårdt ramt af den økonomiske nedtur i det store land, at de nu lukker alle deres 188 butikker. Gateway vil dog fortsat levere hardware til andre butikskæder og er senest gået ind på plasma-tv-markedet med stor succes. Der vil blive fyret 2.500 ansatte, og det svarer til 40 procent af hele Gateways arbejdsstyrke. Den store nedskæring hos Gateway er blot det seneste eksempel på en it-branche, der kæmper for at overleve. (mb)

❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖

MusicNet kommer til Europa

En af de første, lovlige downloadservices, der opstod i kølvandet på Napster-revolutionen i 2000, var MusicNet, der blev startet af pladeselskaberne BMG, EMI og Warner som modsvar til Sony og Universals PressPlay. MusicNet har indtil videre kun opereret i USA, men kommer nu til Europa. Storbritannien bliver det første land, der får glæde af musikservicen. MusicNet vil have en bid af den kage, som Apple iTunes og Napster 2.0 forventes at bage på den anden side af Nordsøen i løbet af 2004. Alle store plade- ▶

Brænd dvd'er med 16x hastighed

Nu er de første dvd-brændere, der skriver med 16x hastighed, ved at komme på markedet. De brænder ikke alene hurtigt – nogle af dem kan også brænde dobbeltlags-dvd'er (dual layer), som er den teknologi, dvd-producenterne benytter til at få en hel film til at være på en enkelt dvd. Vil man benytte dobbeltlags-dvd'erne til data, kan man fylde hele 8,5 gigabyte over på dem.

Når dvd-brænderen kører med 16 gange normal hastighed, bliver der overført cirka 21 megabyte i sekundet, og en almindelig dvd på knap fem gigabyte kan brændes på fem minutter.

Producenterne BenQ og Waitec har allerede meldt ud, at de snart vil have 16x-brændere på markedet, og det betyder sædvanligvis, at konkurrerende produkter kommer kort efter.

I første omgang kommer den høje hastighed kun til at gælde brænding af DVD+R-skiver. Dvd'er i standarderne DVD+RW og DVD-R kan normalt brændes ved den halve hastighed af DVD+R. (kh)

2.500 terabyte på en harddisk

Seagate arbejder for tiden med en ny teknologi, der vil få kapaciteten på nutidens harddiske til at ligne floppy-disketter fra Commodore 64's dage. Teknologien hedder Heat Assisted Magnetic Recording – til daglig forkortet HAMR – og den flytter endnu en gang grænsen for, hvor tæt data kan opbevares på en harddisk. Jo tættere dataene ligger, jo flere data er der plads til, så forskning inden for netop dette område er uhyre vigtig for harddiskproducenterne. Desværre er der det problem, at der er en grænse for, hvor tæt magnetiske data kan ligge uden at forstyrre hinanden.

Når man benytter HAMR, bliver det punkt, der skal skrives til, først varmet op. Opvarmningen betyder, at man kan nøjes med mindre magnetisk styrke til at skrive, hvilket igen betyder, at dataene kan placeres endnu tættere på disken.

Seagate forventer, at den nye teknologi gør det muligt at producere harddiske med en kapacitet på op til 2.500 terabyte.

Det forventes dog først, at de nye harddiske er klar til forbrugerne omkring år 2010. (kh)

Mere info: www.seagate.com

Kommende harddiske fra Seagate vil have kapacitet op til 2.500 terabyte.

Sony lancerer digitalt papir

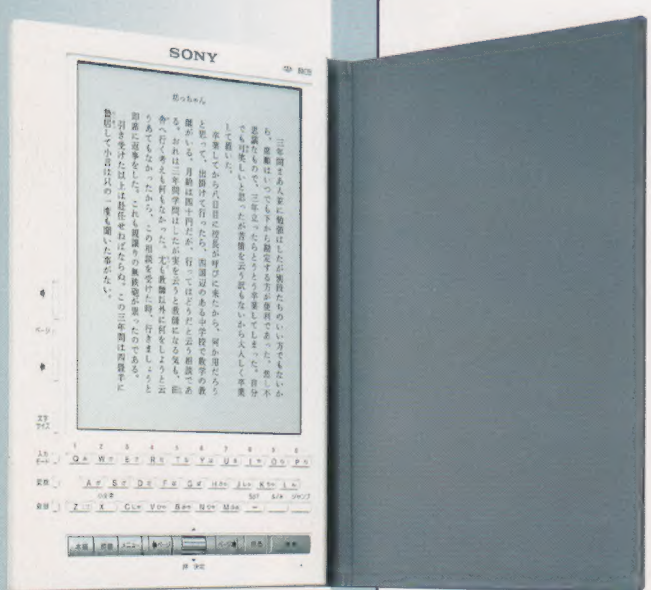

Sony er meget tæt på at lancere en ny e-bogslæser, der fungerer som et almindeligt stykke papir. Skærmen er baseret på E Ink-teknologien, som producenterne lover giver tekster og billeder samme kvalitet på en digital skærm som på et traditionelt stykke papir.

E-bogslæseren – med navnet LIBRIé – er baseret på en skærm fra Philips, og den har cirka samme størrelse som en notesbog. Kapaciteten er dog noget større end en almindelig lommebog: LIBRIé kan indeholde op til 500 bøger. Apparatet er drevet af fire AAA-batterier, men producenterne vurderer, at en bruger kan læse 10.000 sider på LIBRIé, før batterierne skal udskiftes.

De tre parter bag det nye produkt, har hver deres rolle: E Ink-teknologien leveres af E Ink Corporation, som sørger for at få det digitale blæk overført til en tynd film. Denne film anvender Philips i deres skærm, og Sony integrerer skærmen fra Philips i deres e-bogslæser.

Det er uvist, hvornår produktet kommer på markedet i Danmark og til hvilken pris. Japanerne kan imidlertid finde LIBRIé i deres butikker, når du læser dette. (kh)

Mere info: www.eink.com

Digitale bøger i papirkvalitet.

Sikker fildeling?

Firmaet Steganos tilbyder et nyt program ved navn Secure FileSharing. Programmet arbejder sammen med KaZaA, eMule og andre fildelingsprogrammer. Downloadede filer overføres straks til et såkaldt mediasafe, samtidig med at de krypteres med 128 bit.
Programmet gør altså ikke brugeren anonym eller usynlig på nettet. Hvis en bruger lægger filer til deling på nettet vil andre brugere af samme fildelingsprogram stadigvæk kunne se hans IP-adresse og dernæst med en dommerkendelse i hånden kunne få oplyst hans identitet hos Internet-udbyderen.

Derimod vil personer, som er kommet i besiddelse af computeren, men som ikke har det korrekte password, ikke kunne se, hvilke filer, der er downloadet fra nettet og nu ligger på harddisken. Man kan så diskutere om det på det tidspunkt ikke alligevel er for sent. Programmet koster 25,- knap 200 kr. (ljh)

Mere info: www.steganos.com.

Først Centrino-baserede tablet-pc

ViewSonic har netop præsenteret sin nye tablet-pc, der er baseret på den nye PRO/Wireless 2200BG Centrino fra Intel. Denne teknologi er specielt udviklet til at forlænge batteriernes levetid i bærbare computere. Dette sker ved automatisk at tilpasse strømstyrken til de opgaver, der udføres. Når computeren udfører tunge opgaver, skrues der helt op for strømmen, mens strømforbruget sættes ned, når belastningen af computeren bliver mindre.
Derudover gives der indbygget adgang til trådløse netværk efter 802.11b- eller 802.11g-standarderne.
Den nye tablet-pc, der har fået modelnummeret V1250S, har en 12" skærm, der kan drejes.
Tablet-pc'en er endnu ikke tilgængelig i Danmark, men den skulle være her i løbet af en måneds tid.
Den forventede udsalgspris bliver omkring 12.000 kr. (kh)

Mere info: www.viewsonic.com/products/tablet_pc.htm og www.intel.com/products/mobiletechnology/

ViewSonic V1250S er den første tavle-pc baseret på Centrino.

Service Pack 2 på trapperne

Den anden servicepack til Windows XP er kommet et stort skridt nærmere. På Microsofts hjemmeside under TechNet kan man nu downloade Release Candidate 1 til ServicePack 2. Indtil videre findes den kun på engelsk, tysk og japansk; men det betyder dog, at den endelige udgave må være tæt på, og nu kan forventes klar i løbet af juni måned.
Der er naturligvis mange forbedringer inden for forskellige områder; men en ganske væsentlig del handler om sikkerhed. Der indføres et såkaldt sikkerhedscenter, hvor brugeren på et sted kan få et komplet overblik over sikkerhedssituationen. Hertil hører både den indbyggede firewall, en eventuel installeret virusscanner og nødvendige sikkerhedsupdates.
Der bliver også bedre kontrol med filer, som er hentet på nettet. Hvis et zip-arkiv er downloadet fra nettet, vil de enkelte filer efter udpakningen også blive markeret som usikre, ikke bare hele arkivet. Endelig er der indført særlige markeringer, såkaldte canaries, som lægges på enhver stack under udførelsen. Det betyder, at det ikke længere vil være muligt at kompromittere sikkerheden gennem en fremprovokeret buffer overflow. Det er ikke noget, brugeren vil mærke direkte, men det vil gøre livet noget sværere for virus-programmører. (ljh)

Mere info: www.microsoft.com/technet/prodtechnol/winxppro/sp2preview.mspx

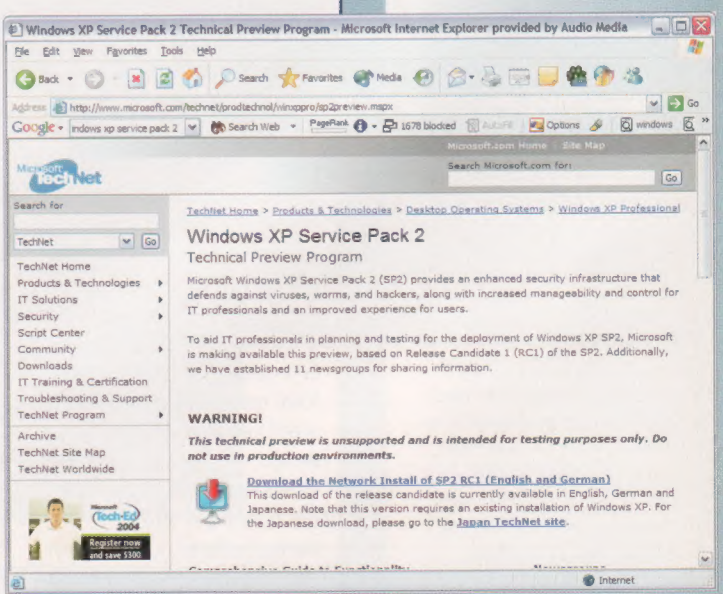

Service Pack 2 til Windows XP er nu klar i en preview-version.

selskaber, undtagen Universal, har aktier i MusicNet, så der skulle være en chance for at præsentere en hel del musik via MusicNet. (mb)

MusicNet

Ingen dataudveksling med USA

Den planlagte person-dataudveksling mellem USA og EU er blevet bremset. Det var ellers planlagt, at de amerikanske myndigheder skulle have adgang til passagerlister fra flyafgange i EU, og de persondata, der tilhører dem, hvilket ville betyde, at det amerikanske efterretningsvæsen ville vide det, hvis du tog en tur til Stockholm med SAS. Men Europa-parlamentet stemte sidst i marts imod forslaget, der nu skal revideres, inden det tages op i parlamentet igen. (mb)

Harvard-professor hoppede på svindel

De såkaldte 419'ere, altså Nigerianske e-mail-svindlere, der lover uskyldige modtagere deres e-mails millionvis af dollar mod et lille indskud på deres nigerianske bankkonto, er nu så dygtige, så selv Harvard-professorer hopper på limpinden. Det gjaldt i hvert fald for Weldong Xu, der er professor i medicin ved Harvard, og som faktisk endda selv gik i svindlermode. Han samlede 600.000 dollar ind under dække af at skulle forske i SARS, og de penge røg direkte videre til 419-svindlerne. Det har nu ført til en arrestation af professor Xu og en kommende retssag. (mb)

Billedbehandlingsprogrammet The Gimp er ude i en version 2.

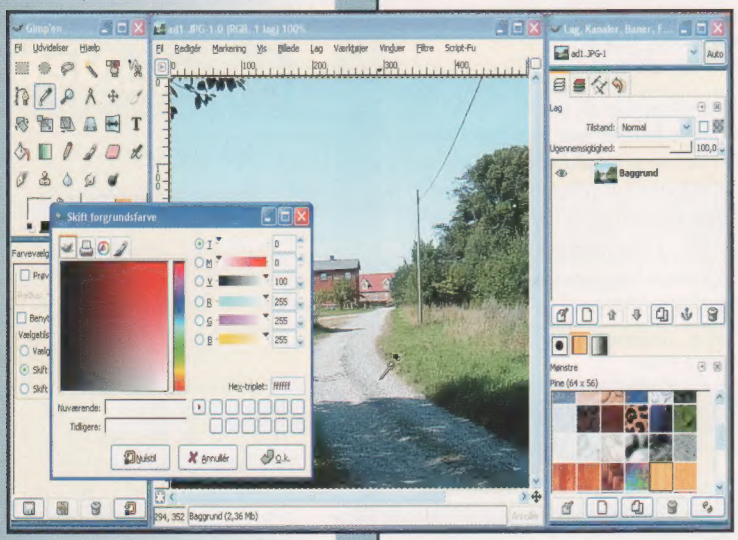

Ny version af Gimp'en

Efter tre års udviklingsarbejde er open source billedbehandlingsprogrammet Gimp udkommet i version 2.0. Gimp er et af de helt store fænomener inden for open source, idet programmet uden problemer kan måle sig med de store kommercielle programmer som Adobe Photoshop eller Corel PhotoPaint – men i modsætning til dem er Gimp altså gratis.

For et open source-program er springet til version 2.0 traditionelt meget stort, og der er da også væsentlige forbedringer i Gimp. Det, der først falder i øjnene, er menusystemet. Tidligere kunne Gimp kun betjenes via en meget omfattende højrekliksmenu. Den er der stadig, den fungerer meget godt, men den kræver en del tilvænning fra brugeren. Det er derfor et klart fremskridt, at programmet nu har fået en traditionel menu over hvert billede.

Derudover er der bl.a. væsentlige forbedringer i palette- og tekstfunktionerne. Kildekoden til programmet distribueres via nedenstående link, og samme sted er der links til andre steder på nettet, hvor man kan hente færdigt compilerede programmer til Windows, Linux og Mac OS-X. (ljh)

Mere info: www.gimp.org

Kongen af Pong fundet

Det har kun taget 35 år, men nu er der til gengæld kommet et verdensmesterskab i det første, succesfulde arkadespil, Pong. Pong er det klassiske tennis-agtige spil, hvor to streger i hver side af skærmen spiller en firkantet "bold" henover et net, der er en stiplet linie. I starten af firserne var det en del af et hvert tv-spil før Atari 2600 og Commodore 64 kom på banen. Begivenheden foregår i Belfast, og det tredje årlige mesterskab blev for nylig afholdt på The John Hewitt Bar. Det er ikke en stor, international event; 32 spillere dukkede op for at dyste om verdensmesterskabet. Vinderen blev en mand med øgenavnet Stoney i midten af tyverne, der formodentlig har været baby, da spillet blev opfundet. (mb)

Fildeling er lovligt i Canada

Hvis man vil dele musik og film lovligt skal man åbenbart flytte til Canada. Her har en dommer med det besynderlige navn Konrad Von Finkenstein med en dom fastslået, at det ikke er ulovligt at stille musik til rådighed via fildelingstjenester. "Det vil først være ulovligt i det øjeblik, rådighedsstilleren annoncerer med, at der er kopibare filer til rådighed, eller hvis han

Konverter direkte til DivX

Plextor, der ellers er mest kendt for sine brændere, har lavet en hardware video-converter ved navn ConvertX PX-M402U, der kan klare både MPEG-1, -2 og -4 samt DivX. Der er tale om en ekstern boks, der kun fylder 18 x 15 x 3 cm og vejer et halvt kilo. Til den ene side forbindes den med en analog videorecorder eller et kamera og til den anden side med computerens USB-stik. Dermed kan eksempelvis hjemmevideoer hurtigt og nemt konverteres til digitalt format og brændes på cd eller dvd.

Da der jo er tale om konvertering og redigering af video, er systemkravene relativt høje. Plextor nævner en Pentium III, 800 MHz, 256 MB ram, 10 GB ledig plads på harddisken og Windows 2000/XP. Men en noget hurtigere pc vil helt bestemt være en fordel.

Konverteren leveres med alle nødvendige kabler og programmet WinDVD. Den forventes at dukke op i forretningerne inden for en måneds tid. Prisen skulle blive omkring 200 euro eller ca. 1.500 kr. (ljh)

Mere info: www.plextor.be

Intel finder på nye numre

I lighed med AMD har Intel nu endelig opdaget, at taktfrekvensen ikke er det eneste saliggørende ved en cpu. Den interne opbygning og størrelsen af den indbyggede cache er ofte meget vigtigere.

Erkendelsen er især kommet, fordi mange brugere har haft svært ved at forstå, at en Pentium M 1,7 GHz godt kan være hurtigere end en Pentium 4 med 2,4 GHz.

Derfor indføres nu et helt nyt nummersystem. De nye numre har tre cifre. Første ciffer angiver klassen. 300-serien svarer til Celeron mens 500-serien svarer til de almindelige Pentium 4. I toppen kommer så Pentium M og Pentium 4 Extreme, der i fremtiden betegnes som 700-klassen. Gad vide om folkene hos Intel kører BMW.

De to sidste cifre vil så angive de enkelte cpu'er. Her er der imidlertid ikke noget klart gennemskueligt system. En Celeron 2,8 GHz hedder i fremtiden 335, hvorimod en Pentium 4 med samme taktfrekvens kommer til at hedde 520. (ljh)

Mere info: www.intel.dk

Digitalkamera til rigtige fotografer

De bedste professionelle fotografer bruger det. De mest avancerede fotoamatører drømmer om det. Samlere bruger formuer på at erhverve de gamle modeller. Alle med kendskab til kameraer og fotografering ved allerede, at det drejer sig om Leica. Hvis Dankortet tillader det, kan man nu for første gang erhverve et digitalkamera, som hele vejen igennem er et ægte Leica. Leica Digilux 2 betegnes af firmaet som det analoge digitalkamera. Det skal forstås sådan, at det på alle måder ser ud og føles som et traditionelt, analogt Leica-kamera; men indeni gemmer sig et topmoderne digitalkamera med en opløsning på fem megapixel. Kameraet er udstyret med et 7 x 22,5 mm zoomobjektiv, svarende til 28-90 mm for et normalt kamera, og alle andre tekniske data er ligesom billedkvaliteten helt i top.
For almindelige mennesker er prisen også i top. 13.500 kr. skal det nye legetøj koste i Danmark. Rigtige kendere vil imidlertid vide, at det er overraskende billigt. Et analogt kamera fra Leica koster op mod det dobbelte; men så er de også belagt med ægte svinelæder, hvor man ved Digilux 2 må nøjes med en noget mere praktisk gummibelægning. (ljh)

Mere info: www.leica-camera.com

Google satser på lokale

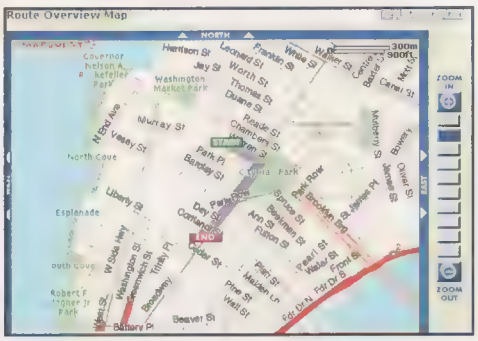

Googles svar på krak.dk

I USA har verdens største søgemaskine Google lanceret en ny tjeneste, Google Local. Tjenesten kan sammenlignes med den digitale version af danske Krak.dk, og skal gøre det let at finde restauranter, forretninger og virksomheder i et bestemt lokalområde.

Men også Googles konkurrenter har fået samme idé. Rivalerne Yahoo, MSN og Ask Jeeves har gang i lignende projekter. Yahoo har udvidet sin geografiske kortservice, så den gør det lettere at finde lokale restauranter, butikker, busruter og pengeautomater i lokale byområder ved at tegne dem ind på de kort, som brugeren så kan se.
Google sælger endnu ikke annoncer til specifikke geografiske områder, men ifølge nyhedstjenesten Cnet.com vil dette ske i nær fremtid. Analytikere spår nemlig geografisk målrettet annoncering, som kendes fra lokalaviser, som værende et kæmpe vækstområde, hvor der er mange penge at tjene. Til Reuters har en af Googles grundlæggere, Sergey Brin udtalt, "at Googles mål er at forbinde søgere med lokal information, uansat om det er på den anden side af jorden eller lige rundt om hjørnet". Google planlægger at gå på børsen i dette forår. (cs)

Mere info: local.google.com/lochp

Nyt våben: Barnepige chat

Det engelske ChatNannie er et stykke avanceret software, som sender mindre programmer – såkaldte "nanniebots" – ud på nettet. Softwaren logger på chatrooms og giver sig til at "tale" med de andre brugere, og skal narre pædofile til at tro de chatter med børn i åbne chatrooms. Herved analyserer softwaren måden, der chattes på, f.eks. for at spore om det er en voksen, der giver sig ud for at være et barn. Hvis softwaren finder noget mistænkeligt sendes en advarsel, så politiet kan vurdere, om der skal tages affære.

Det er det engelske par, Jim og Eleanor Wightman, der har udviklet softwaren, som blev releaset i oktober sidste år. Deres idé og mål med softwaren er at gøre internettet til et mere sikkert sted.
Softwaren er baseret på teknologi fra Microsoft, og kan kun installeres på pc'er med Windows operativsystemet. (cs)

Mere info: www.chatnannies.com

ChatNannie er et stykke software, som er et våben i kampen mod pædofile og som skal narre dem til at tro, de chatter med børn i åbne chatrooms.

selv begynder at udsende kopier til folk", udtaler Finkenstein. Dermed lægger han et våben i hænderne på de advokater, der p t. forsvarer blandt andet fildelingstjenesten KaZaA i en retssag anlagt af den internationale musikbranche i flere lande. (mb)

Longhorn-beta først i 2005

Rygtet går, at den første betaversion af Microsoft Longhorn først kommer i 2005. Den nye Windows-version var ellers planlagt til at komme til sommer, men Microsofts udviklingsteam har så travlt med at lappe og lukke sikkerhedshuller i Windows XP, at de simpelthen ikke har tid til udvikle på og pudse Longhorn af. Der er endda tale om, at visse vigtige dele af det nye operativsystem slet ikke kommer med i beta-versionen på grund af forsinkelsen. I stedet er alle kræfter sat ind på Windows XP Service Pack 2, der stensikkert vil være på gaden til sommer ifølge kilder i Microsofts hovedkvarter. (mb)

Forny luften ved din Nintendo

Vi ved det jo godt: Når man har siddet nogle stykker sammen og spillet computer- eller konsolspil i et stykke tid, så er duften i rummet ikke helt som ved begyndelsen. Der er selvfølgelig nogen, der sætter pris på det, men der er også nogle, der mener, at lidt frisk luft måske er på sin plads.
Garvede Nintendo-spillere kan nu købe en Nintendo-luftfrisker for blot 4 dollars (cirka 25 kroner). Det er firmaet Changes Inc., der også producerer Nintendo-nøgleringe, der sender produktet på markedet i løbet af april-måned.
Pc-brugere kan i øvrigt også få en luftrenser, der kobles direkte til USB-porten. (kh)

Google ramt af Google-bombe

Vi har tidligere skrevet om Google-bomber, hvor folk opretter websider, der lokker Google til at give et bestemt resultat for en given søgning. Nu har en utilfreds Google-bruger vendt tricket mod Google selv. Hvis man søger på

sætningen "out of touch executives" – som betyder ledere uden sans for virkeligheden – får man som det første resultat siden med oplysninger om folkene bag Google. Indtaster man søgningen – husk anførselstegnene – og klikker på knappen Jeg føler mig heldig, bliver man sendt direkte til siden. Tricket, der er udført af Daniel Brandt, består i sin enkelthed i at oprette en række sider, hvor søgeordene står, og så linke til den pågældende side hos Google. (kh)

4 GHz-processor med superkøling

Det danske firma Asetek har for nylig demonstreret en processor med tidens nok højeste frekvens, nemlig 4 gigahertz. Processoren er egentlig en Intel Pentiun 4 EE på 3,4 gigahertz, men ved hjælp af overclocking lykkedes det at få processoren helt op på de magiske 4 gigahertz.
Når en processor kører så stærkt, udvikler den enorme mængder varme, og det helt specielle ved Aseteks løsning er da også kølingen. Asetek har tidligere arbejdet med luftkøling, men er nu gået over til vandkøling i deres nye produkt kaldet WaterChill.
Man skal dog være mere end ►

USB-stick med kamera og MP3

Firmaet Yakumo har på CeBIT messen i Hannover præsenteret en USB-Stick, som indeholder både et digitalkamera og en MP3-afspiller. Kameraet kan optage billeder med tre megapixel eller video i VGA-opløsning og MPEG-4-format. Til brug for videooptagelserne er der også en mikrofon, og den kan bruges selvstændigt, hvis man bare vil optage lyd. Tingesten kan altså også fungere som diktafon. Derudover kan apparatet som sagt afspille MP3-musik. Billeder og lyd kan gemmes i de indbyggede 16 MB flash-ram. Hvis det ikke er nok, kan der udvides med et SD-RAM kort på op til 512 MB. Hele herligheden fylder kun 93 x 38 x 30 mm og forventes i butikkerne i løbet af maj måned til en pris omkring 130 euro eller ca. 1000 kr. (ljh)
Mere info: www.yakumo.com

Fælles foreningsopkobling

Webnet er et nyt bredbåndsprodukt, så beboere i organiserede antenne- eller boligforeninger uanset antal beboere kan være på nettet døgnet rundt. Produktet tilbyder fælles bredbåndsløsning, som bygges oven på den kabel-tv-adgang som mange boligforeninger allerede har tilsluttet sig, så derfor er investeringen i det eksisterende net ikke spildt. Dog kræver installation af webnet, at antenneanlægget bliver opgraderet til tovejs kommunikation. Dvs. anlægget skal ikke længere blot modtage signaler, men også kunne sende.
Bredbåndet kommer ind i stuerne via det eksisterende kabel tv-stik. TDC står for den praktiske installation, og man skal ikke bekymre sig om hotline eller kundeservice, fremgår det af en pressemeddelelse om det nye produkt.
Webnet, som sælges af TDC Kabel TV, fås som to løsninger; en "modul-pakke" til den mindre boligforening med op til 200 husstande, og en "plus" til de større foreninger. Det findes i to prisklasser, 79 kr. om måneden for en hastighed svarende til ca. 256 Kbit/sek, men ønskes en højere hastighed, kan man for 149 kr. om måneden få en hastighed, der svarer til ca. 1 Mbit/sek. (cs)
Mere info: tdckabeltv.dk

Der er langt fra 1950'ernes tv-kiggeri, til nutidens kabel-tv og internetadgang.

T . COMA • DOT . COMA • DOT . COMA • DOT . COMA • DOT . COMA • DOT . COMA

Foretrukne

1. Tåge-generatoren
I visse kredse sætter man en ære i at bruge ord, der er så smarte, at de ikke betyder noget. Med tågegeneratoren kan du generere dine helt egne uforståelige sætninger.
Link: www.omatskrive.dk/Tekster/Taagegenerator.html

2. Film i biografen
Scope er en god dansk biograf- og dvd-guide. Blandt andet samler Scope uddrag og karakterer fra alle landets førende filmanmeldere, så man let kan se, om en film er værd at se eller ej.
Link: www.scope.dk

3. Hvad må du kopiere?
Hvis du synes, at loven om ophavsret er forvirrende, så er denne hjemmeside sagen. Svar på alle spørgsmål om, hvad du må kopiere – og hvad du ikke må kopiere.
Link: www.infokiosk.dk

4. Dine øjenlåg bliver tunge...
Hvis du ikke selv gider tælle får for at falde i søvn, kan du klikke ind på den side, hvor et får tæller for dig og... ikke så meget andet. Lur os om du ikke meget hurtigt bliver søvnig.
Link: www.spassmonkey.pwp.blueyonder.co.uk/flash/counting_sheep.html

FEM MINUTTER OG DU ER I GANG ...

I 1994 var pc'en først lige begyndt at blive hvermandseje, og det var nemt at blive lidt skræmt over disse monstrummer, der alt andet lige var noget mere komplicerede at se til, end traditionelle hjemmecomputere som Amigaen. Formentlig var det derfor IBM i 1994 forsøgte at fortælle masserne, hvor nemt det egentlig var at bruge deres PS/1, med sloganet: "Fem minutter og du er i gang." Allerede dengang var Privat Computer imidlertid et blad, der ikke bare sagde ja og amen til producenternes propaganda, så redaktionen satte sig for at teste IBMs løfte. Den helt uerfarne computerbruger Pia (der i øvrigt så ganske sød ud) blev udstyret med en fabriksfrisk PS/1, og fik så til opgave at samle systemet og boote op i Windows. Desværre for IBM stod det meget hurtigt klart, at den med de fem minutter ikke holdt helt. Faktisk var de fem minutter allerede overskredet, før kasserne var pakket ud – og stopuret nærmedes sig de ti minutter før quickstartmanualen var fundet frem, og Pia kunne begynde at forbinde stikkene. Men så gik det også stærkt – efter i alt kun 15 minutter bootede PS/1'eren op i det dengang så velkendte Windows 3.1-miljø, og Pia kunne gå i gang med at lege med sin nye computer.
Konklusionen var altså, at det måske nok tog lidt mere end fem minutter, men at det trods alt gik pænt stærkt. Og måske ville IBM bare gerne have, at man blev lidt længere...

DET NOSTALGISKE HJØRNE Computer

Filter... mest for børn

I dag færdes børn hjemmevant på pc'en, og meget af tiden foran skærmen foregår på nettet. TDC tilbyder nu alle private bredbånds- og modemkunder et filter, som kan sortere i det indhold, der hentes ned på pc'en. Med TDC Net Filter kan man f.eks. blokere for porno og vold, racisme, forskellige ulovligheder så som bombefremstilling, ligesom man kan blokere for chatprogrammer og store filer. Desuden kan man indstille filtret, så hvert familiemedlem har sin egen profil. Foreningen Børns Vilkår slår til lyd for, at man som forældre fortæller børnene, hvordan filtret virker og hvorfor man har slået det til.
Filtret kan hentes på tdc.dk. Frem til 30. juni er det gratis at bruge filtret. Herefter koster det en flad 10'er per måned. Prisen for NetBasis kunder er 19 kroner om måneden. (cs)

Mere info: sikkerhed.tdconline.dk

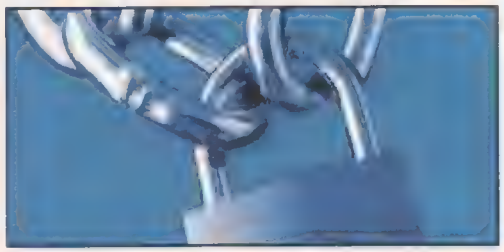

Certifikat på sikkerhed

I slutningen af marts modtog de første eksaminander et dansk diplom, der godkender dem som specialister i it-sikkerhed. De nyudklækkede specialister har bestået eksamener i "Concepts in Information Security" og "Virus and Worms" – emner, som stod højt på listen, da Rådet for IT-Sikkerhed i november sidste år offentliggjorde sin undersøgelse om danske virksomheders kompetencebehov på it-sikkerhedsområdet.
De to eksamener udgør to ud af tre eksamener i OSIA-certificeringen "OCG" (OSIA Certified Generalist), som er en bred, generel certificering, der danner basis for de øvrige certificeringer i OSIA-regi.
OSIA (Open Security Information Association) er en åben, non-profit forening, der tilbyder certificeringer inden for it-sikkerhed. Foreningen leverer en standard for it-sikkerhedskompetence i Danmark og arbejder for, at standarden bliver internationalt anerkendt.
OSIA støttes ud over TDC bl.a. af Dansk Industri/ITEK, DKUUG, Prosa, Microsoft, T26, Alexandra-instituttets Center for IT-sikkerhed, Sikkerhedsbranchen, Microworld Gruppen, DM Save, Netværk Danmark, Advokatfirmaet Von Haller, BSD-DK, Fort Consult, Dansk Brand- og Sikringsteknisk Institut (DBI). (cs)

Mere info: www.osia.dk

almindelig fartglad, før man investerer i WaterChill-kølingen. Prisen er nemlig 6.000 kr. (kh)

Mere info: www.asetek.com

Lav et spil – vind 45.000 dollars

Sun Microsystems, der star bag programmeringssproget Java, har netop lanceret en konkurrence om, hvem der kan lave det bedste spil baseret på Java-teknologien. Vinderen får software og hardware til en samlet værdi af 45.000 dollars, mens der er mindre præmier til andre kvalificerede bidrag.

Spillet skal være udviklet af uafhængige – det vil sige, at det ikke må være sponseret af spilfirmaer – og naturligvis skrevet i Java, men den enkelte programmør er fri til at vælge, om det skal være tilpasset Windows, Linux, PDA'er,

DOT.COMA • DOT.COMA • DOT.COMA • DOT.COMA • DOT.COMA • DOT.CO

VIS AT DU ER EN NØRD

Hvis du gik ned til din bank og sagde, at du ville låne penge til at åbne en butik, der kun forhandlede dimser og påklædning til nørder, ville du formentlig blive grinet ud gennem glasdørene. Ikke desto mindre vrimler nettet med onlinebutikker, der sælger nørdede dimser og t-shirts med binære budskaber og Tux-tryk – der findes sågar et par stykker herhjemme i Danmark.

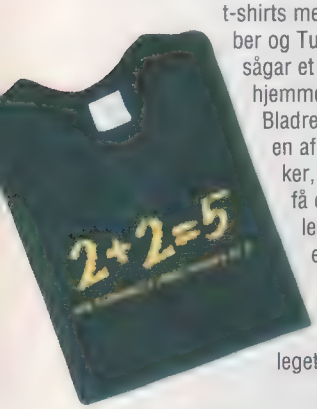

Bladrer man lidt rundt på en af disse webbutikker, vil man ret hurtigt få et meget godt billede af, hvad det egentlig er, der definerer en rigtig nørd. Først og fremmest er der legetøjet, der enten er elektronisk eller beregnet til at gøre hverdagen på kontoret lidt sjovere. For eksempel diverse "våben", som kan bruges til lidt venskabelig krigsførsel frem og tilbage mellem skrivebordene. Men mest interessante er nok t-shirten, der som bekendt er den vigtigste del af en klassisk nørduniform. En rigtig nørd-t-shirt skal helst sende et budskab om bærerens identitet – og det må meget gerne være et budskab som ikke-nørder ikke forstår. For eksempel klassikeren med teksten: "Der er 10 slags mennesker i verden – dem der forstår binært, og dem der ikke gør."
Hvis du ikke fattede vitsen, så er du nok ikke en nørd.
Surf selv rundt og bliv forundret over, hvor mange nørdede dimser, der er i verden på for eksempel www.thinkgeek.com eller nerdorama.dk.

NØRDKULTUR

Input/Output

Der er som sædvanlig nye grafikkort på trapperne, men for en gang skyld er det ikke bare navnet der er ændret. Næh, det ser faktisk ud som om, vi endelig får mere power på vores spil – sådan for alvor. Vi glæder os som små børn – ikke mindst fordi ny hardware af denne kaliber jo næsten kræver, at man også får opdateret resten af sit system. Ikke fordi vi trænger til det – vi er bare nødt til det. Må. Have. Ny. Hardware...

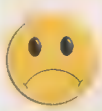

Vi har glædet os rigtig meget til den nye iPod Mini, der ser ud til at blive en af de lækreste MP3-afspillere nogensinde – uden at være for dyr. Og hvad gør Apple så? De udsætter den europæiske lancering! Skam jer, Apple.

mobiltelefoner eller andre platforme.
Sidste frist for indsendelse af bidrag er 7. juni 2004. (kh)

Mere info: community.java.net/games

❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖

Flere på privat it-skole

Det er åbenbart blevet in at tage en it-uddannelse ved privatejede skoler i Norge. Noroff Instituttet, som har otte skoler i Norge, havde ved udgangen af februar i år modtaget tæt på 200 ansøgninger om studiepladser. Det er en stigning på 370 procent. Sædvanligvis er det i april ansøgningerne begynder at dumpe ind. Instituttet er en medie, fag- og it-skole, som tilbyder uddannelse inden for kreative it-fag som spildesign, multimedia, 3D animation, lyd- og musikproduktion, foruden mere specialiserede it-fag som digital sikkerhed. Udvalget af uddannelse er stort, lige fra fjernundervisning, kortere varende uddannelser til kurser med bachelorgrader i samarbejde med udenlandske universiteter. (cs)

Mere info: www.noroff.no

❖❖❖❖❖❖❖❖❖❖

Online flytninger – en succes

Der er snart ikke den ting, der ikke kan bestilles på nettet. F.eks. har flyttebilen.dk bragende succes med at tiltrække private forbrugere, som beregner pris og booker deres flytning online. ►

Gratis e-mail med Google

Rygterne har svirret længe, men nu skulle det være sikkert: Google har lanceret en gratis webmail-service med op til en GB lagerplads pr. konto, som brugeren råder over. Den hedder Gmail og kan ses i betaversionen på gmail.google.com. Den slags er naturligvis ikke gratis, og e-mailservicen finansieres derfor af reklamer, der sættes ind i afsendte e-mails. Det giver hård konkurrence til Microsofts Hotmail og andre services, der som regel kun kan præstere 10-20 MB mail-plads til dem, der godt kan lide at være på farten. Herhjemme får man kastet e-mail-konti i nakken, når man køber sit ADSL-abonnement eller en ny mobiltelefon. Men i USA betaler man hurtigt mange penge, hvis man gerne vil have ekstra plads på sin e-mailkonto. For eksempel koster 100 MB plads hos Yahoo 60 dollar, eller ca. 360 kr. om året. Den amerikanske avis San Jose Mercury har set en foreløbig version af servicen, og bekræfter, at hele én gigabyte plads vil blive sat til rådighed for brugeren. Med et så stærkt varemærke som Google kan man sagtens forestille sig, at søgemaskinefirmaet kan sætte sig på store dele af markedet. Man kan skrive sig op til Gmail-servicen på ovenstående webadresse.(mb)

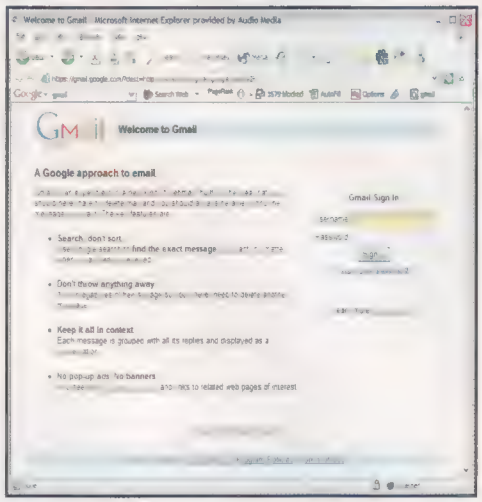

Google går nu Microsoft i bedene og tilbyder en gratis webmail med op til en GB lagerplads.

Mere info: gmail.google.com

Canon klar med multimaskine

HP har haft stor succes med at markedsføre deres multifunktions-maskiner, der kombinerer printer-, scanner-, kopi- og fax-funktioner i én maskine. Nu kommer Canon så med deres bud på det samme. SmartBase MP390, der i lighed med visse HP-modeller også kan fungere som en stand-alone-printer, hvor man kobler kameraet direkte til printeren og skriver ud uden indblanding af en pc. Derudover har printeren en opløsning på 4800 x 1200 dpi, og skriver 12 farvesider i minuttet, 18 i sort/hvid. Som kopimaskine klarer den 1200 x 1200 dpi i farve. Desuden fungerer den også som fotoprinter og kan printe til kant i størrelser lige fra 10 x 15 cm til A4-format. Der er lagt vægt på designet af SmartBase MP390, da Canon forventer at maskinen primært kommer til at stå på hjemmekontoret, og derfor godt må være lidt pæn. Printeren kan også printe direkte fra den indbyggede kortlæser, der læser stort set alle formater af hukommelseskort, selv det mere sjældne xD-format. MP390 kan scanne i 1200 x 2400 dpi, og den tilslutter sig pc'en med USB 2.0. (mb)

Mere info: www.canon.dk

COOLPIX 4200/5200 har en assistent indbygget, der hjælper dig med at beskære dit billede, inden du tager det.

Nikons nye COOLPIX'er

Nikons COOLPIX-serie hører til i den semiprofessionelle ende af skalaen, og de to nye modeller 4200 og 5200 er ingen undtagelse. Selvom de af udseende snarere ligner lommekameraer gemmer der sig nok elektronik bag de børstede aluminiumsfacader til at rivalisere visse gammeldags spejlreflekskameraer. For det første klarer de opløsninger helt op til 5,1 megapixel. Objektivet i de to kameraer er det samme, nemlig et Nikkor Zoom-objektiv med 3x zoom og ED-glas. Den indbyggede lysmåling sker med Nikons anerkendte 3D Matrix-lysmåling, og en automatisk retoucheringsfunktion fjerner røde øjne, så snart billedet er taget. COOLPIX 4200/5200 har også en "assistent" indbygget, der kan hjælpe een med at komponere og beskære billedet bedst, så man får placeret motivet rigtigt inden for rammen med videre. Kameraerne kører med SD-kort, og har 16 MB indbygget hukommelse, hvis man skulle komme til at smide kortet væk. Endvidere fås der et undervandshus til kameraerne, så de kan tages med ned på 40 meters dybde, eller hvis man bare vil bruge det på stranden eller ved poolen. (mb)

Mere info: www.nikon.dk

Billig farvelaser fra Lexmark

Farvelaserprintere er ved at være rigtigt billige. Mærker som Konica-Minolta har farvelaserprintere på markedet til under 4.000 kr., og nu melder en af de helt store printerfabrikanter sig med en farvelaserprinter, der næsten kan konkurrere på prisen. For 5.595 inklusive moms kan man i dag få sig en farvelaserprinter fra Lexmark med modelnavnet C510, der ikke bare printer i farver med laser, men også er hurtig: Hele otte farveprintede sider i minuttet og 30 sort/hvide sider på samme tid kan den klare. C510 kan bruge tonerkassetter med ekstra meget kapacitet, så der er til 6.600 farvesider og 10.000 sort/hvide udskrifter på en enkelt tonerkassette. Derudover har Lexmark taget højde for de mange, små hjemmearbejdspladser, der har behov for denne type printer og lavet den i en størrelse, der ikke kræver et helt separat printerrum. Der findes også en storebror til C510, nemlig C510dtn, der koster 14.995 kr., har ekstra ram, automatisk dupleksudskrivning, ekstra stor papirbakke og netværkstilslutning. (mb)

Mere info: www.lexmark.dk

Lexmarks lækre farve-laserprintere er endelig kommet ned i et ordentligt prisleje.

Sun-chef siger op efter Microsoft-forlig

Efter at Sun Microsystems bukkede under for presset fra Microsoft og indgik et forlig på næsten 2 mia. dollar, har vicedirektøren i Sun, Rich Green, valgt at forlade firmaet i protest, skriver The Register. Sun har længe kørt en bitter retssag mod Microsoft, som Sun anklager for overtrædelser af adskillige af deres patenter, samt blokering af flere handler via Microsofts monopolstatus. Rich Green, der er en af de varmeste offentlige fortalere for Java, var blandt andet vidne i den amerikanske monopolretssag mod Microsoft, hvor han forklarede retten, hvordan Microsoft forsøgte at underminere Javas udbredelse ved at gøre Windows' Java Virtual Machine ukompatibel med almindelig Java. Sammen med Suns topchef Scott McNealy har han været en af de symbolske hovedpersoner i den retssag, McNealy har kaldt "Menneskeheden mod Microsoft". At Sun indgår forlig netop nu anses for at være et svaghedstegn, hvilket bestyrkes af, at firmaet nu fyrer 3300 medarbejdere på verdensplan. (mb)

Mere info: www.sunmicrosystems.com

Mini-fladskærm med indbygget dvd

Det lille danske firma Danita har lavet en kombination af en fladskærm og en dvd-afspiller, der godt kan blive en stor salgssucces til de små hjem rundt om i landet. Der er tale om en 15" fladskærm med tv-tuner, tekst-tv og højttalere, altså et LCD-tv. Dertil kommer så den indbyggede dvd-afspiller. Man installerer simpelthen dvd'en i et slot i toppen af skærmen, hvorefter det er muligt at se film på den pragtfulde, lille skærm. Den kører på 12V, og det betyder, at man uden problemer kan smide den ind på bagsædet af bilen og lade ungerne blive underholdt på langture. Skærmen kan naturligvis også bruges som monitor til en pc, så hvis man har en bærbar, man gerne vil udvide med en bedre skærm derhjemme, så er der en god og pladsbesparende mulighed her. Den kan nemlig også hænges op på væggen med standard Vesa-vægbeslag. Prisen er dog lidt i den dyre ende, og man kan sagtens få en fladskærm og en dvd-afspiller for de 7.500 kr. skærmen koster... men så er de heller ikke samlet i en enkelt pakke. (mb)

Mere info: www.comitel.dk

Danita-tv'et er en praktisk 15" fladskærm med indbygget dvd-afspiller til 12V – lige til sommerferieturen.

Alle priser i beregningsmodellen på hjemmesiden er bygget på vejledende pris og statistiske forhold, og flytningen er tillige beregnet ud fra at flytningen sker med flytte-vogn og to mand til håndtering af indboet. Flyttebilen.dk kontakter altid kunder, der booker online telefonisk for at bekræfte tilbudet nærmere, og aftale det videre forløb omkring opgaven, og der sendes yderligere en kopi af booknin-gen til en af bestilleren angiven mail adresse. Desuden vil den respektive flytteforretning, der skal udføre opgaven, også altid kontakte kunden og bekræfte flytte-dato mm. (cs)

Mere info: www.flyttebilen.dk

Microsoft og Virus112 samarbejder

Microsoft Danmark har indgået strategisk samarbejde med IT-sikkerhedsfirmaet Virus112 A/S. Det betyder at brugere på Microsofts danske websites vil få de nyeste alarmer og artikler om orme, vira og andre sikkerhedstrusler leveret direkte fra Virus112. Samtidig betyder aftalen, at de to firmaer i fællesskab kan udveksle erfaringer inden for afhjælpning af sårbarheder og trusler fra nye vira/orme. Udover informationer får brugerne af www.microsoft.dk og http://min.microsoft.dk også adgang til Virus112s såkaldte Online Virus Scanner, hvor brugere gratis kan scanne deres computere for vira og orme. (cs)

Mere info: www.virus112.com

IT-Branchens HEMMELIGHEDER

Privat Computer har skrevet om it og it-branchen gennem mange år, men nogle gange bliver selv vi overraskede over, hvordan branchen i virkeligheden hænger sammen. I denne artikel fortæller vi om nogle af de hemmeligheder, som de høje herrer i it-branchen ikke normalt skilter med.

Din computer kan ikke regne

Da de første computere blev produceret for mange år siden, blev de lanceret som kæmpemæssige regnemaskiner. Men den tid er forbi, for nutidens computere kan slet ikke regne.

Problemet ligger i den måde, computere behandler decimaltal på. Hvis du eksempelvis beder computeren beregne et tal divideret med tre, kan den ikke se, at resultatet bliver en tredjedel. Den forsøger i stedet at opbevare det som et decimaltal: 0,3333 med en uendelig række af tretaller.

Nu er kapaciteten i computeren jo ikke uendelig, og normalt afsættes der kun 32 eller 64 bit til at repræsentere sådan et tal. Derfor skal der på et eller andet tidspunkt laves en afrunding. Dette sker langt ude i decimalerne, og det ser ikke umiddelbart ud til at have den store betydning; måske er der tale om en afrunding på en milliarddel eller mindre.

Problemerne opstår først, når man foretager mange af denne slags afrundinger og ganger op med andre og større tal. Så får den oprindelige, minimale afrunding pludselig betydning.

Den 25. februar 1991, under den første Golfkrig, blev en barak i den amerikanske militærlejr i Dhahran i Saudi-Arabien ramt af et irakisk Scud-missil, og 28 amerikanske soldater blev dræbt. Barakken var ellers beskyttet af anti-missil-systemet Patriot, som burde have skudt det indkommende missil ned. Det gjorde det bare ikke. Amerikanerne undersøgte efterfølgende, hvad der var gået galt.

Det viste sig, at Patriot-systemet foretog en afrunding af et tal, der ikke kunne repræsenteres nøjagtigt som decimaltal (eksempelvis en tredjedel). Afrundingen skete i en beregning af tid og medførte, at Pa-

Tekst: Kristian Hansen

triot-systemets ur gik 0,0034 sekunder forkert hver time.

På angrebstidspunktet havde computeren kørt i over hundrede timer, og uret gik altså mere end en tredjedel af et sekund forkert – og det var nok til at ramme forbi det angribende missil.

Greg Papadopoulos, der er underdirektør hos Sun Microsystems, er godt klar over, at der er regneproblemer i dagens computere. Han udtaler ligefrem, at der er mange flere af denne slags fejl, end man skulle tro. Han fortsætter med at sige, at man normalt bare giver Microsoft skylden, men i virkeligheden skyldes nedbruddet måske en fejl i selve processoren frem for en fejl i Windows... Tyg lidt på den!

Din harddisk er mindre end du tror

Glad kommer man hjem med sin nye 100 gigabyte harddisk, sætter den i computeren og booter. Man forventer at se 100 gigabyte diskplads klar til at blive fyldt med nye filer, men ak: De 100 gigabyte er blevet til 93,1 gigabyte.

Er det Windows, der har ædt dem? Er det en fejl i min Linux-distribution? Nej, du er blot blevet offer for et af harddiskproducenternes markedsføringstricks.

Enhver it-nørd er lige så glad for tallet 1024, som matematikere er for tallet 1000, som de synes er dejlig rundt. 1024 er naturligvis behageligt, fordi det kan skrives som to opløftet i tiende. Derfor bestemte it-folkene for mange år siden, at en kilobyte skulle være 1024 byte – selv om kilo egentlig betyder tusinde (en kilometer er eksempelvis 1000 meter).

Tilsvarende blev en megabyte til 1024 kilobyte, altså 1.048.576 byte, og en gigabyte er 1024 megabyte, altså 1.073.741.824 byte.

Problemet er blot, at når harddiskproducenterne opgiver størrelsen på deres diske, så regner de med, at en gigabyte består af en milliard byte. For hver gigabyte man køber, bliver man altså snydt for næsten 74 millioner byte. Det er cirka syv procent af den samlede diskplads, der blot er forsvundet i en "regnefejl" – og de syv procent betaler du sådan set for, når du køber harddisken. Eller: det tror du, at du gør.

At de folk, der laver harddiske, ikke helt har forstået matematikken, kan man også se, når de angiver overførselshastigheder. Hvis du eksempelvis ser, at en harddisk kan overføre data med 100 megabyte i sekundet (100 MBps), drejer det sig om hundrede millioner bytes i sekundet – ikke 104.857.600 byte.

Din software indeholder fejl

Det er måske ikke ligefrem en hemmelighed, at der er mange fejl i den software, vi har installeret på vores computere, men at producenterne bevidst undlader at håndtere potentielle fejlsituationer, hører man ikke så ofte om.

Den største kilde til, at ens system pludselig hænger, er samspillet mellem flere programmer, der kører samtidigt.

Problemet er de såkaldte deadlocks – baglåse – der kan opstå, når flere programmer forsøger at få adgang til de samme ressourcer samtidigt.

Det kan eksempelvis være to programmer, A og B, der begge skal opdatere filerne fil1.txt og fil2.txt. I den virkelige verden er det sjældent filadgang, der giver problemerne, men mere avancerede ressourcer som hukommelsesobjekter, interrupts og lignende. Filproblematikken er imidlertid god at bruge som eksempel.

I sagens natur er der kun ét program, der kan opdatere en fil ad gangen – ellers kan computeren ikke finde ud af, hvilke ændringer der skal gemmes, og hvilke der er blevet ændret endnu en gang. Derfor skal programmerne låse de filer, de vil ændre, så man er sikker på, at der ikke er et andet program, der ændrer på dem samtidigt. Hvis et program forsøger at låse en fil, der allerede er låst, vil den pænt vente, til filen bliver låst op igen – dette sker, når det første program er færdig med at opdatere filen.

Tilbage til vores programmer A og B. Programmet A skal ændre i fil1.txt og låser derfor denne fil. Program B skal opdatere fil2.txt og låser den. Da programmerne kører samtidigt, er både fil1.txt og fil2.txt nu låst. Program A skal imidlertid opdatere fil1.txt og fil2.txt på samme tid og forsøger derfor at låse fil2.txt. Denne fil er låst af B, så A venter til B låser filen op igen. Uheldigvis skal program B også opdatere fil1.txt og forsøger derfor at låse den. Det får programmet ikke lov til, da fil1.txt allerede er låst af program A. Derfor ender det med, at A venter på, at B frigiver fil2.txt, mens B venter på, at A frigiver fil1.txt. Dette kaldes en baglås.

Der findes en række datalogiske teknikker, som kan undgå denne situation eller løse den, hvis den opstår.

Disse teknikker skal ikke anvendes i de enkelte programmer, men i det operativsystem som afvikler programmerne. Det er jo operativsystemet, der har det store overblik over, hvilke programmer der har låst hvilke filer. Desværre er det den fremherskende opfattelse blandt producenter af operativsystemet, at denne slags situationer opstår så sjældent, at det ikke kan betale sig at gøre noget for at undgå dem. Hvis din computer pludselig hænger, og fejlen ikke kommer igen næste gang, du forsøger at gøre det samme, er der en god chance for, at du er løbet ind i en baglås. Den gode nyhed er så, at det er meget usandsynligt, at den samme baglås vil opstå igen, da tingene skal ske inden for få millisekunders nøjagtighed – men det er selvfølgelig en ringe trøst, når du er nødt til at genstarte din maskine.

Når computeren regner forkert, bliver Patriot-missilerne ikke affyret korrekt.

En harddisk på 100 gigabyte, har kun plads til 93 gigabyte data.

VIDEOBOKSE

for enhver smag

Der er flere gode grunde til at købe et eksternt grabber-kort til sin pc. Man kan køre sin VHS-samling over på dvd, man kan optage og time-shifte tv-signaler, eller man kan bare redigere ferievideoen. Men ikke alle grabbere kan det hele på en gang.

"Du – skal vi ikke købe sådan en af de der moderne dvd-optagere?", spurgte manden. "Hvorfor skulle vi dog bruge penge på sådan én?", svarede konen. "Fordi den er smart, og man kan optage på dvd'er i stedet for videobånd", sagde manden. "Men vi har jo en VHS... og en dvd-afspiller. Hvad skal vi så med en dvd-optager?", sagde konen. Manden havde svært ved at svare på det. Når han først var nået til det punkt, sluttede diskussionen som regel. Men så tændtes der en imaginær pære over mandens hoved: "Du... hvis vi købte sådan én, så kunne vi overspille alle vores VHS'er til dvd, og så kan vi måske droppe den der reol og få mere plads i stuen." Se, det var snak, konen kunne forstå, men desværre viste det sig hurtigt at dvd-optagere kostede mindst 3.000 kr. "Glem det!", sagde konen, og så var diskussionen lukket igen. Lige indtil manden næste gang surfede på nettet og fandt på en løsning, der var noget billigere, og som åbnede en hel del andre muligheder end en dvd-recorder kunne. Han kunne koble et af de nye, eksterne grabber-kort med USB2.0 til pc'en, og klare det på den måde. Nu var spørgsmålet så bare, hvilket kort han skulle købe...

Tre forskellige bokse

Nuvel, det skal ikke være historiefortælling det hele. Men det er situationer som den ovenstående, der fører til, at der overhovedet er et marked de bokse, som denne artikel kigger på: Eksterne, USB2.0-forbundne grabber-kort, der kan hardware-encode til forskellige MPEG-formater, så man kan overføre sin VHS-samling til dvd/harddisk, redigere ferievideoen eller blande en dvd med MPEG4-videoer til laptoppen. Vi har set på tre forskellige bokse, der egentlig ikke er direkte sammenlignelige, da de hver især kan noget, de andre ikke kan, og alle sammen opfylder særlige behov. Fælles for dem alle er, at de arbejder med MPEG-formatet. Vi besluttede os for at give dem en udfordring. Det er jo let nok at komprimere video, hvis grabber-boksen er tilsluttet en hardcore pc med Pentium 8 600 GHz-processor og en 10 terabyte stor harddisk med en læsetid på 0.01 ms, der snurrer med 4 mio. omdrejninger i sekundet (Hvem har sådan en? Vi vil gerne teste den!). Nej, udfordringen ligger i også at kunne klare MPEG-kompression on-the-fly på en bærbar for eksempel. Derfor testede vi på en 1.6 Ghz Centrino-laptop med 512 MB ram og en ganske almindelig 40 GB-harddisk med 7200 omdrejninger. Det burde give en problemfri afvikling... og hvis ikke, så ville vores vurdering nok næppe være særlig positiv. Nå ja – og så ville vi også efterprøve billedkvaliteten med en realistisk kilde – det er jo let nok at genskabe en flot billedkvalitet fra for eksempel en dvd – så vi valgte i stedet at bruge en VHS-film som kilde. På den måde burde den oprindelige billedkvalitet som minimum være genskabt på optagelserne.

Hver til sit

Som testen på de følgende sider viser, er der lidt for enhver smag på markedet, når man skal ud og have disse eksterne grabber-kort. Som med al hardwarekøb skal man gøre sig klart, hvad formålet er, inden man vælger. Hvis din plan er at lave et hjemmeunderholdningscenter, der skal erstatte en dvd-optager, ligesom manden i historien i starten af artiklen, så bør du gå efter AOpen Xrecorder og få fat i MovieFactory. Det samme gælder for så vidt, hvis du er hjemmevideoentusiast, for AOpen-boksen er den eneste med FireWire-indgang. Er dit formål derimod at konvertere den pladshungrende VHS-samling til noget, du kan have stående i tre mapper med dvd'er, så kan du roligt gå efter Terratec-kortet, der giver dig en rimelig billedkvalitet for pengene samt mulighed for at overføre direkte til dvd uden at skulle lagre video på pc'ens harddisk først. Og endelig – hvis dit mål er at knalde alle dine dvd- og VHS-film ind på en stor server i kælderen, så de er nemme at streame rundt i hele huset via trådløst netværk, eller hvis du bare gerne vil have mulighed for at optage tv i en kvalitet, der ikke fylder noget på harddisken, så vælg Trusts grabberboks og dens mulighed for at grabbe direkte i MPEG-4/DivX.

	Aopen Xrecorder	Trust USB2 Digital PCTV and Movie Editor	Terratec Cameo Grabster 200
Tilslutninger	USB 2.0, DV/1394, s-video, composite, stereo phono in	USB 2.0, s-video, composite, stereo minijack in/out	USB 2.0, s-video, composite, s-video thru
Formater	Mpeg-1, Mpeg-2	Mpeg-1, Mpeg-2, Mpeg-4 (DivX)	Mpeg-1, Mpeg-2
Fjernbetjening	Ja	Ja	Nej
Software bundles	Ulead VideoStudio 7.0, PhotoImpact 7.0, Video@home	Trust originalsoftware	Ulead VideoStudio 7 SE, Ulead MoveFactory 2 SE
Pris	Ca. 1.900 kr. inkl. moms	699 kr. inkl. moms	699 kr. inkl. moms
Distributør	TechData, 4448 7575	DCE Distribution, 9634 2414	SMG, 9632 4411

Tekst: Morten Bay

TRUST USB PCTV AND MOVIE EDITOR

Denne lille boks fra Trust kan som den eneste af de tre bokse optage i MPEG-4 udover MPEG-1 og -2, som de to andre arbejder med. Faktisk kan den endda indkode direkte til DivX, hvilket jo sikkert vil gøre mange dvd-entusiaster helt vilde af begejstring, for det er jo som bekendt tidens foretrukne kompressionsform, når dvd-filmene skal lægges ind på harddisken til hurtig adgang eller skal ses på den bærbare under den transatlantiske flyrejse. Og det er helt klart også boksens force, for den er nemlig ikke særlig god til at grabbe film i dvd-kvalitet, altså MPEG-2 i en forholdvis høj bitrate. Netop bitraten er problemet, idet den medfølgende software kun går op til 2 mbit/sek., hvilket slet ikke er nok til en billedkvalitet, der er dvd-film værdige. Så man skal med andre ord ikke købe Trust-kortet, hvis man ønsker at overføre sine ferievideoer i dvd-kvalitet.

Installationen af kortet var intet problem, og den medfølgende software fra Trust fungerer fint. Ligesom softwaren til Aopen-kortet nedenfor er den brugervenlig og minder om noget, der sidder på fronten af en gammeldaws videomaskine. Der er let adgang til indstillingsmenuerne, hvor det hele er samlet, også hvor softwaren lagrer MPEG-videoerne.

Lav bitrate = lav kvalitet

Som nævnt kan bitraten, selv ved MPEG-2-optagelser, ikke komme op over 2 mbit/s, og det gør desværre kortet til testens taber, når det gælder billedkvaliteten. Der må sidde et de-interlacing-filter et eller andet sted, enten i softwaren eller i chipsættet, for i modsætning til AOpen-kortet var der ingen problemer med de horisontale linieopbrud, der kommer ved overførsel af VHS-materiale, ganske enkelt, fordi kildematerialet egentlig er lavet til at blive vist på et tv. Til gengæld var der store problemer med farvegraderingen. Flere steder, når der skulle genskabes fine nuanceovergange, blev billedet delt op i tværgående bånd, fordi farveopløsningen simpelthen ikke blev håndteret godt nok af kortet selv på den fineste indstilling. Lyden på Trust-boksen er separeret ud, så den kommer ud gennem et mini-jackstik foran. Det vil være til glæde for mange videofile mennesker, men man får altså ikke digital surround ud af det af den grund, skulle vi hilse og sige. Og nu vi er ved mini-jackstik – hvorfor skal lydindgangen på boksen være et mini-jackstik? Hvis boksen, som i vores eksempel, skal kobles til en VHS-video, skal man ud og have et specielt scart-kabel eller en masse adaptere for at koble lyden til. Irriterende. Til gengæld har Trust-boksen også en antenneindgang, og det er, fordi der i den lille boks også gemmer sig en tv-tuner, hvilket betyder, at den nemt og bekvemt kan blive centrum i et hjemmeunderholdningscenter. Og når nu den medfølgende software kan finde ud af at optage i MPEG-4 og dermed ikke stjæler så meget harddiskplads som de andre bokse i testen, så er det oplagt at købe Trust-kortet, hvis det er en harddiskoptager, man vil lave sin pc om til.

Softwaren til Trust-boksen er lidt tegneserie-agtig, men fungerer fint efter hensigten. Den kan endda optage i MPEG-4/DivX, såvel som MPEG-2.

TERRATEC CAMEO GRABSTER 200

Med Ulead MovieFactory, der virker med alle kortene, men kun følger med to af dem, kan du optage direkte fra videokilden ned på en dvd.

Det mindste kort i testen er dette fra Terratec, der også er testens billigste. Men der er også tale om en skrabet model, der ikke engang har en lydindgang – lydoptagelse skal ske via pc'ens lydindgang, hvilket på vores bærbare betyder, at kravene til lydkvaliteten må sættes kraftigt ned, eftersom harddiskstøj og et dårligt on-board-lydkort ikke ligefrem er parametre, den audiofile har på ønskelisten. I modsætning til de andre to kort i testen er der heller ikke nogen fjernbetjening med til Terratec'en, og det hænger nok sammen med, at der ikke er nogen tv-tuner indbygget i dette kort. Kortet er altså primært lavet til at grabbe direkte i MPEG-2 og MPEG-1 og er mindre velegnet til at bruges i hjemmeunderholdningssammenhæng. Boksen kan dog fint bruges, hvis man vil overføre sine VHS-bånd til et digitalt medie, især fordi kortet leveres sammen med ULead MovieFactory 2 SE. MovieFactory er et fint lille program, hvor man kan grabbe video i forskellige opløsninger og brænde dem direkte til dvd on-the-fly. Der er masser af indstillingsmuligheder i softwaren, hvor man for eksempel kan indstille lyd- og billedparametre ned i detaljer, og når man gør det, afsløres det for eksempel, at Terratec-boksen i samarbejde med MediaFactory faktisk kan optage i 8 Mbit/s MPEG-2, hvilket er en meget fin kvalitet, der er tæt på den, man bruger på dvd-film. Så i virkeligheden har Terratec en fin løsning til dem, der skal overføre VHS-bånd, og hvis man er i besiddelse af en tv-tuner, for eksempel i en video eller lignende, kan man med fordel bruge den som dvd-recorder. Man skal dog være forberedt på, at man ikke kan sidde og se det tv, man optager, for dels hakker billedet noget, mens man optager (det gør det ikke, når man siden hen afvikler det), dels er lyden ikke monitoreret igennem kortet, hvilket betyder, at man ikke hører lyden samtidig. Det er egentlig ret irriterende, for man kan således ikke vurdere lydniveauet og risikerer at ende med overstyring af lyden på ens optagelse.

Billige billeder

Terratec'ens billedgengivelse er ikke spor skidt og er lige niveauet over det, vi ser hos Trust. Heller ikke her var der problemer med interlacing, men Terratec'en klarer til gengæld farveovergangene noget bedre og er en anelse skarpere i billede, hvilket taler meget til dens fordel. Vi havde ikke synderlige problemer med synkronisering af lyd og billede på de små optagelser, vi lavede på trods af, at lyden skal en tur om pc'ens lydkort. Men det kan også afhænge af pc'ens bestykning og ikke mindst af, hvor lang ens optagelse er – vi kan ikke garantere, at Terratec-boksen ikke mister synk., når man laver længerevarende optagelser. Installation af kortet var det mindste problem. Der er ikke nogen egentlig, dedikeret software til boksen – kun den bundlede Ulead-software. Ud over MovieFactory er VideoStudio også med i kassen, hvilket er en stor fordel for hjemmevideoentusiasterne, da man i det program kan redigere sine videoer. Man kan så bare undre sig over, hvorfor Terratec ikke har inkluderet en DV-indgang, så man ikke skal igennem en analog konvertering, inden man kan få sit DV-materiale ind på computeren. Terratec'en fungerede godt sammen med vores bærbare pc, og hvis ens ærinde er at optage VHS'erne over på dvd-skiver, eller hvis man har mulighed for at sende et tv-signal fra f.eks. en VHS-video en tur rundt om pc'en, kan man i princippet også bruge den som skrabet harddisk- eller dvd-optager. Til en femtedel af sidstnævntes pris i øvrigt.

AOPEN XRECORDER

AOpen plejer ikke at lave denne slags produkter, men de er alligevel sluppet hæderligt fra dette forsøg på at lave en grabber-boks. De har været så smarte at inkludere et FireWire (iLink)-stik til DV-kamera, og har en ordentlig lydindgang med phonostik. Du kan også tilslutte din videokilde via S-video-stikket, der er inkluderet, ligesom det er på Trust-boksen. Lad det være sagt med det samme: AOpens boks er klart denne tests mest brugbare – men den er også dyrere end de andre produkter, og så har den tre meget store ulemper: Den kræver ekstern strømforsyning (de andre bokse får strøm fra USB-porten) og den LARMER. Der sidder nemlig en blæser i Xrecorder for at køle grafikchippen, og den støjer en hel del i forhold til størrelsen. Den tredje ulempe kommer vi til. Akkurat ligesom Trust-boksen har AOpen også antennestik og tv-tuner, og medfølgende software, der minder om den, der følger med Trust-boksen. AOpen (eller rettere Ulead, der står bag) har bare været fornuftige nok til at lave et lækkert design, der minder lidt om Cyberlink PowerDVDs brugerinterface. Det er faktisk behageligt at se video, der strømmer igennem AOpen-softwaren, og billedet står flot.

Ulead Video@Home følger med AOpen Xrecorder og er et lækkert interface, der er nemt at finde ud af og lave nye indstillinger i.

Farver og striber

Billederne står også flotte og skarpe efter endt optagelse. Med AOpen-boksen kan du også komme helt op på 8 Mbit/s MPEG-2, som er det flotteste, man kan håbe på at opnå. Men så fylder en to-timers film også 8-9 GB! Billedkvaliteten hæmmes dog af den førnævnte tredje ulempe. Lige meget, hvilken indstilling vi forsøgte os med, så var der en irriterende interferens-stribe oppe i toppen af billedet, der hele tiden stod og flimrede. Det er muligt, at den forsvinder på et almindeligt tv, men på en computerskærm er den irriterende. Forhåbentlig kan det rettes med en softwareopdatering på et tidspunkt. Man bør nok også finde sig et deinterlacing-filter, for i modsætning til de andre kort, så var AOpen-boksen noget modtagelig for horisontale striber i billedet, hvilket som nævnt forsvinder, når man viser den optagede film på et almindeligt tv, men på en computerskærm er de lige så irriterende som førnævnte interferensstribe. Fjernbetjeningen fungerer fremragende, og den kan finde ud af at starte programmet, når man trykker på power, hvilket er en fordel. Man kan time-shifte og optage direkte fra fjernbetjeningen, hvilket gør opsætningen brugbar til hjemmebiografen. Hvis man altså kan klare larmen og ikke har en stor, flad computerskærm som fjernsyn. VideoStudio fra Ulead følger med i pakken, men sjovt nok ikke MovieFactory, hvilket er besynderligt, for vores tidligere installation af MovieFactory genkendte faktisk AOpen-kortet og kunne bruge det til at grabbe direkte til dvd-skiver. Men det skal man altså ud og have ved siden af.

Det er ikke størrelsen, det kommer an på. Hvis du skulle være i tvivl om sandheden i denne floskel, så læs med, når vi tester ni af markedets bedste barebone-systemer, der leverer høj ydelse uden at fylde op under skrivebordet.

SMÅT ER GODT

- 9 barebones i stortest

Tekst: Simon Mark

Barebones eller Small Form Factor-pc'er er et koncept, som vinder stadig større indpas på markedet. Per definition er en barebone blot et kabinet med bundkort monteret ved køb, men producenterne gør alt for at sælge netop deres barebones, så de lokker med et lækkert kompakt design, næsten lydløs køling og sågar indbygget radio.

Man skal ikke langt tilbage i tiden, før kun Shuttle vovede at satse på barebones, men ideen er slået igennem og nu vil alle bundkortproducenterne have en bid af kagen. En Shuttle er på sin vis stadig indbegrebet af en barebone, men til forbrugernes glæde har Shuttle solgt ud af deres erfaringer, så markedet i dag er fyldt med spændende og velproducerede barebones fra et væld af producenter. Vi har ni af markedets nyeste barebones i stortest, så du kan finde præcis det system, der lever op til dine krav om ydelse, design og meget mere.

Sådan testede vi

De respektive barebones er testet med én af følgende processorer alt efter platform: Pentium 4 3,06 GHz 800 MHz FSB, AMD 64-bit 3200+ og AMD Barton 3000+. Harddisken var en PATA 160 GB Samsung, og den benyttede hukommelse var 512 MB Cosair DDR400-RAM. Ydermere testede vi mulighederne for at trylle systemerne om til spillemonstre med et af markedets mest potente grafikkort, MSI GeForce FX 5950 Ultra. Alle støjmålingerne er taget i samme givne afstand fra kabinetterne med lige langt til bagvæggen, så muligheden for resonans er den samme.

Støjmålingerne

For at opnå den fulde forståelse af støjmålingerne bringer vi lige lidt fysik ind i billedet. Støj måles i dB, som er defineret ved lydintensiteten. Decibelskalaen er logaritmisk, hvilket betyder, at 3 dB er en fordobling af lydniveauet. Ergo er 60 dB altså ikke dobbelt så højt som 30 dB – det vil 33 dB være i dette tilfælde.

Den opmærksomme læser vil nok også have bemærket, at lydmålingerne i testen ligger skyhøjt i forhold til de oplysninger, man normalt finder på for eksempel processorkølere. Det er sandt, men nu ligger landet sådan, at producenterne er yderst kreative, når disse støjmålinger skal foretages. Eftersom der ingen normer er på området, gør producenterne gerne det, at de måler et godt stykke fra selve køleren, der måske er placeret i et lydisoleret kabinet. De skal bare have solgt nogle produkter, og derfor kan man aldrig tage sådanne målinger seriøst – højst til at sammenligne mellem forskellige produkter fra samme producent. Som eksempel har jeg lavet en måling på ThermalTake's "Silent" Viking 2, som larmer omkring 50 dB, og ikke 19 dB, som producenten oplyser.

Shuttle SN85G4

Hvis denne test var en skønhedskonkurrence med undertegnede som dommer, så ville Shuttle SN85G4 triumfere øverst på podiet. Kabinettet er i sortmalet aluminium kun brudt af den spejlblanke front med Shuttles navn indgraveret. Denne barebone kan man med ro i sindet lade stå fremme i stuen, uden den falmer ved siden af B&O-anlægget.

Under det smukke ydre skiller Shuttle SN85G4 sig ud fra testfeltet på to hovedpunkter: bundkortet er baseret på AMDs Ahtlon 64-platform, og integreret grafik må man kigge langt efter. Kombinationen med AMDs 64-bit-processor og nForce3-bundkortet, der i øvrigt kun understøtter single DDR-RAM, halter ydelsesmæssigt lidt efter de Pentium 4-baserede maskiner i multimedieapplikationer – 64 bit-processoren kommer først til sin ret og folder sit potentiale ud under afvikling af spil. Vi kunne uden problemer have vist tests med et eksternt grafikkort, men strengt taget ville den integrerede grafiks kamp mod for eksempel GeForce FX 5950 Ultra være noget ude af proportioner.

Shuttle-navnet er synonym med høj kvalitet og det kommer til udtryk, når man samler den sorte barebone. Kablerne er minutiøst afkortede, så de passer perfekt til det optiske drev og den harddisk, der er plads til, uanset om man bruger PATA- eller SATA-harddisk. En stor heatpipe-køler holder effektivt temperaturen nede på 64-bits processoren.

På falderebet kan vi lige nå at nævne, at Shuttle SN85G4 bag fronten gemmer diverse kortlæsere – en front, som man til hver en tid kan holde fri for fedtede fingre med den medfølgende pudseklud. Skal vi grave noget negativt frem om denne barebone, så må det blive lydniveauet, der er relativt højt. Men i det store hele er denne barebone gennemarbejdet og bestemt anbefalelsesværdigt til brugeren, der sætter design og kvalitet i højsæde.

Gigabyte G-MAX FB6DB

Testens tungeste system, der som det eneste er fremstillet i stål i stedet for aluminium, kommer fra Gigabyte – en allerede veletableret spiller på bundkort-scenen. Stålkabinettet giver mulighed for at placere en monitor ovenpå maskinen, hvilket er unikt i denne test. Der medfølger dog også en vertikal stander. Gigabyte har valgt at sætte deres lid til et konservativt design, der visuelt kan være svært at skelne fra en klassisk desktop-computer.

Blandt højdepunkterne kan næv-

Shuttle SN85G4

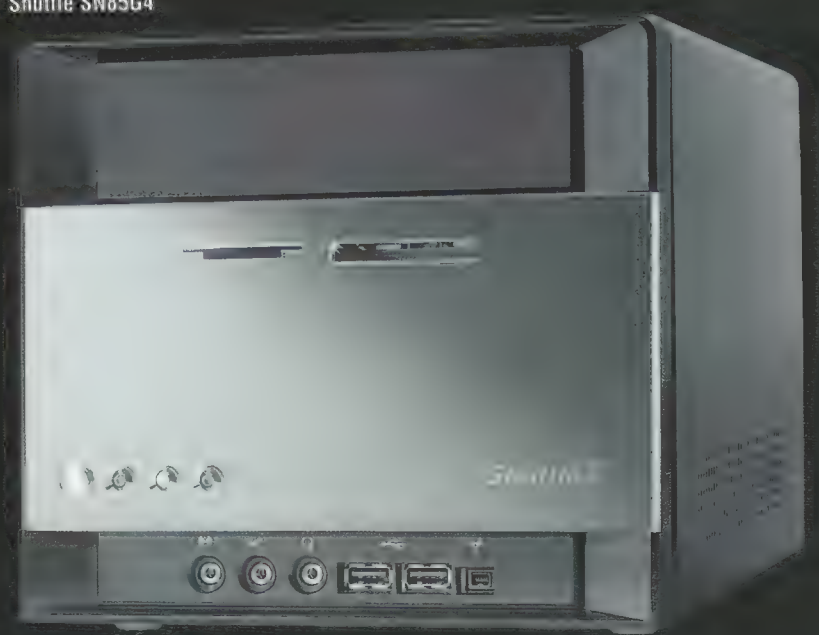

Gigabyte G-MAX FB6DB

nes, at dvd-drev, floppy-drev og optisk mus medfølger – faktisk en ganske fornuftig mus, der ligger godt i hånden. Et initiativ, som vi hilser hjerteligt velkommen, for hvem vil ikke gerne spare lidt ekstra håndører på drev og mus?

Installationen foregår yderst smertefrit, fordi hele bundkortet er blottet, når man først har fået toppen af. Kabinettets dimensioner levner kun plads til en harddisk; og man bør bemærke, at AGP- og PCI-portene er low-profile, hvilket begrænser udvidelsesmulighederne betydeligt. Vi er heller ikke begejstrede for den mangelfulde manual, og guderne må vide, hvorfor Gigabyte har valgt at bruge papiret på en fed reklamebrochure med alle Gigabytes respektive produkter i stedet.

Onde tunger vil måske påstå, at denne barebone ligner hi-tech anno '85, men glem ikke, at det beskedne ydre gemmer på springdale-chipsettet, som også er at finde i testens hurtigste barebones. Kan man affinde sig med designet, der som det mest innovative tilbyder en udskiftelig front i farven blå eller lilla, så er der bestemt ingen undskyldning for at afskrive denne barebone. Denne arbejdsmaskine vil passe godt til hjemmekontoret, hvis man ellers har en svaghed for "computergrå".

Shuttle ST62K

Hvid som sneen er den Shuttle, der blandt testens barebones slipper fra dB-måleren med hele æren intakt. Det lave støjniveau gør denne barebone til en fornøjelse at være i stue med. Hvem kender ikke irritationen, når den knap så svage summen fra computeren er ved at drive én til vanvid? Derfor trækker den næsten lydløse køling noget op i den samlede vurdering, og vores 3,06 GHz-testprocessor blev endda holdt under 40 grader, når den ikke blev belastet. Forklaringen skal man til dels finde i Shuttles velkendte heatpipe-køler, men i særdeleshed i strømforsyningen, som de kære designere fra Shuttle har valgt at placere uden for kabinettet. Den eksterne strømforsyning bringer nemlig støjniveauet helt derned, hvor vi blot må overgive os og klappe i vores små hænder af begejstring.

De rene linjer og farven på Shuttle ST62K leder tankerne på nogle af Apples kreationer, men hvem siger det er negativt? Plastikfronten er hvid, mens siderne af det lille kabinet er i børstet aluminium. Næppe en barebone, der skræmmer potentielle købere væk med sit udseende.

Bundkortets arkitektur er straks en mere blandet fornøjelse. Den integrerede grafik-chip, Radeon 9100, sikrer ganske vist, at denne barebone har testens hurtigste ydelse i spil. Det ser muligvis godt ud i konkurrence med testens andre barebones, men på den baggrund skal man ikke tro, at Shuttle ST62K klarer alle nyere spil flydende – så langt fra. Med scoren i 3dMark 2001 SE vil den integrerede grafikkort højst kunne matche eksterne grafikkort som GeForce 3, hvis kronede dage for længst er ovre. Office-ydelsen er vi mere forbeholdne overfor, da man må sande, at ydelsen er [illegible] forhold til Springdale-chips [illegible] som benyttes i næsten [illegible] andre Pentium 4-syster[illegible]

Men før I nu flygter langt [illegible] Shuttle ST62K i den tro, at den [illegible] er en ud af så mange i rækken, så må vi slå fast med syvtommersøm, at ord som middelmådig og ordinær simpelthen ikke passer på denne barebone. Shuttle ST62K er rettet mod feinschmeckere, som kan nyde, hvordan der er kræset for hver en detalje. Alle kabler er afstemte til sidste millimeter, designet er i top, støjen i bund, og afsluttende kan jeg lige fremhæve en lille detalje, som er med til at hæve denne Shuttle over masserne og imponere en hardwarenørd som mig. På bagsiden af kabinettet finder man nemlig en lille knap, der clearer CMOS, uden man behøves rode med jumpere eller andet – det er Shuttle, når det er bedst, så kan man elske det eller lade være!

Shuttle ST62K

ECS EZ-buddie

Barebonen med testens mest velklingende navn kommer fra producenten ECS, der nok er mest kendt for prisbillige bundkort. Navnet EZ-buddie lyder mest af alt som en hund eller noget andet, som vil være din ven. Vi kan heller ikke udelukke, at man kan blive rigtig

gode venner med EZ-buddie, som tilbyder et væld af features til en pris, hvor alle kan lege med.

Fronten byder ud over kortlæsere på et stort informativt display, hvorpå man kan aflæse system- og processortemperatur, systemets tilstand (for eksempel "CPU damaged") og frekvensen på processoren, som man i øvrigt let kan overclockes fra fronten. Man drejer blot på et lille hjul, hvormed frekvensen stiger – yderst praktisk, og hvis systemet fryser, vil det ved genstart være sat tilbage til standardindstillingerne. Temperaturovervågningen viser grafisk to søjler (for CPU og system), der stiger i takt med temperaturen. Ved fejllæsning aflæser man ikoner på displayet, hvis farvekombination man så kan oversætte ved hjælp af medfølgende papirer.

Designet er holdt i sort og sølv – i [illegible]ig selv intet dårligt valg fra desig[illegible]s side, men plastikfronten får [illegible]ie til at lugte lidt af bam[illegible]nettet er der plads til et [illegible]

[illegible] skal vælge Front Side [illegible] processoren. Et sådant valg [illegible] normalt kunne foretages fra BIOS, men med EZ-buddie skal man til at flytte rundt på jumpere – nostalgisk, men særdeles upraktisk.

Selv om manualen består af to kopiark, der beskriver jumper-indstillinger og aktivering af displayet, så tilbyder EZ-buddie rigtig meget barebone for pengene. ECS' valg af et AMD-baseret system gør det muligt at spare penge på processoren, hvor AMD i mine øjne stadig giver mere for pengene. EZ-buddie er også den eneste af testens barebones, ud over dobbelt så dyre Shuttle ST62K, som har ekstern strømforsyning – til glæde for støjallergikerne.

AOpen XCcube

AOpen er vel mest kendt for deres lidt konservative kabinetter, men producenten har skam haft bundkort i sortimentet gennem nogle år efterhånden. Før denne test var jeg end ikke bekendt med, at AOpen havde givet sig ud i at producere barebones, og havde på intet tidspunkt forestillet mig, at deres XCcube skulle løbe med prædikatet "bedst i test".

Man får hurtigt det indtryk, at AOpen har kigget folkene fra Shuttle grundigt over skulderen. XCcube har omtrent samme dimensioner som Shuttles barebones. Alle kabler er i rette længder, og installationen giver helt sig selv uden brug af "quick install-guiden". Kan ske, det blot er udtryk for den perfektion og sans for detalje, som i høj grad præger XCcube, som det er sagen med Shuttles barebones – intet er overladt til tilfældighederne.

Køling af processoren klarer AOpen til topkarakterer med en køler, som ikke blot holder varmen på afstand, men den er også legende let at montere. Støjmåleren kan heller ikke tage glansen fra XCcube, der klarer sig bedst blandt de barebones, som har strømforsyning i kabinettet. AOpen har endda kreeret et program, SilentTek, som holder systemet tilpas tempereret og lader XCcube arbejde ved mindst mulig watt. Et godt tiltag i en tid, hvor prisen på el desværre kun går én vej – og det er op.

AOpen XCcube er designet beskedent i rene linier uden den store pomp og pragt. Siderne har fået en sort omgang autolak, mens fronten er i matchende plast, og en pudseklud er på listen over tilbehør, så man kan holde kabinettet pænt og rent. Det optiske drev er skjult bag en låge, så et hvidt drev ikke kommer til at ødelægge visuelle indtryk. Den runde power-knap bliver omsluttet af et blåt lys, når XCcuben er tændt – god effekt i mørke. AOpen har virkelig fået tingene til at gå op i en større enhed, hvilket XCcube afspejler med lækre detaljer over hele linien.

ECS EZ-buddie

Abit DigiDice

Denne barebone udmærker sig ved at have plads til det samme som et normalt midtower-kabinet – uden at fylde alt for meget i landskabet. I DigiDice kan du finde plads til to optiske drev, to harddiske og et grafikkort, der optager en ekstra slot. Derfor lidt paradoksalt, at vi ikke kunne klemme MSI GeForce FX 5950 Ultra ned i barebonen, når man har lavet ekstra plads til store ▶

AOpen XCcube

Abit DigiDice

grafikkort; men på langs er der simpelthen ikke plads – lige meget, hvor ihærdigt man prøver.

Designet er i mine øjne fornuftigt, og det blå display kaster mange nyttige informationer af sig. Man kan aflæse processorfrekvens, lydniveau og temperatur. Med hjulet under displayet kan man overclocke DigiDice mellem 5 og 25% (hævning af FSB'en) og justere lydstyrken.

Abits køleløsning er et helt kapitel for sig selv – et sort kapitel vel at mærke. Hold nu godt fast derude, for på processoren sidder en latterlig lille aluminiumsprofil med tilsvarende spinkel blæser monteret. Fra køleprofilen udgar nogle heatpipes, som leder varme mod en radiatorlignende køleribbe. Denne køleribbe bliver så ventileret af en endnu mindre blæser. Man skulle nu tro, at dette cirkus af en køleanordning leverer antarktiske temperaturer – det modsatte er imidlertid tilfældet. Under installation af Windows genstartede DigiDice helt uprovokeret, så BIOS blev straks gransket for eventuelle konflikter i indstillingerne. Det viste sig, at processoren lige havde været oppe og snuse til 70 grader, inden barebonen tabte pusten. Tilliden til DigiDice's automatiske blæserkontrol led derfor et knæk, og blæserne blev sat til at køre ved flest mulige omdrejninger. Selv med fuld kraft på blæserne kom processoren aldrig for alvor under 50 grader, hvilket er noget højere end testens andre barebones. For at gøre ondt værre kan vi nævne, at installationen er et helvede. Først afmonteres rammerne til harddiske og de optiske drev, hvorefter den komplicerede køleanordning skal rigges til. Man fristes til at spørge, om Abit kunne have præsteret en dårligere køleløsning?

Vi skal ikke skjule vores skuffelse over DigiDice, men Abit har smidt lidt ekstra i posen som plaster på såret. Først kan vi nævne en sort taske, der gør det nemmere at transportere DigiDice rundt til LAN, eller hvor man nu ellers slæber sin computer hen. En fjernbetjening er inkluderet – praktisk, hvis man for eksempel sidder og ser film på computeren. Testens mest bemærkelsesværdige tilbehør er utvivlsomt duftevandet fra Abit, som man kan hælde i et bæger på bagsiden af kabinettet, hvorefter en sød duft af blomster spreder sig i lokalet.

Gigabyte G-MAX SA4LB

På kassen til G-MAX SA4LB står der med store bogstaver: Smart Space Saving Solution – en sjov kombination af propaganda og bogstavrim

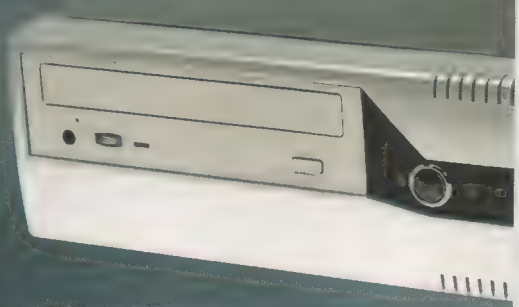

Gigabyte G-MAX SA4LB

Producent Model	Abit DigiDice	Soltek Qbic EQ3401M	AOpen XCcube	MSI Mega 865
Chipset	Intel 865G	Intel 865G	Intel 865G	Intel 865G
CPU	Pentium 4	Pentium 4	Pentium 4	Pentium 4
RAM type	Dual DDR400	Dual DDR400	Dual DDR400	Dual DDR400
Grafikchip	Intel Extreme	Intel Extreme	Intel Extreme	Intel Extreme
Harddisk interface	2xPATA + 2xSATA	2xPATA + 2xSATA	2xPATA + 2xSATA	2xPATA + 2xSATA
PCI-slots	1	1	1	1
AGP-slots	1 x AGP 8X	1 x AGP 8X	1 x AGP 8X	1 x AGP 8X
Plads til test-grafikkort	Nej	Ja	Ja	Nej
CD-ROM-drev	2	2	1	1
Harddisk	2	2	1(2)	2
Floppy	0	0	1(0)	0
LAN	10/100	10/100	10/100/1000	10/100
Lydkort	5.1 kanal surround	5.1 kanal surround	5.1 kanal surround	5.1 kanal surround
Pris	2.499 kr.	2.099 kr.	2.199 kr.	2.522 kr.
Distributør	SHG.dk	PRC Data	MidtData	InterData
Telefon	8734 2200	8725 1100	8725 6255	8681 1616

Ret skal være ret, og denne barebone fylder heller ikke alverden, når man stiller den vertikalt. Om den er smart, vil jeg lade den enkelte om at vurdere, men et sort optisk drev vil bestemt være at foretrække, så den sorte linie i fronten bibeholdes. Man bør bemærke, at eventuelle udvidelseskort skal være low-profile.

Selve kernen i G-MAX SA4LB består af Intels 845-chip – en ældre model, der er lidt langsommere end Intel 865. Her skal man især være opmærksom på, at der højst understøttes en FSB på 533 MHz. Den integrerede grafik er den samme som i Springdale-chipsettet (Intel 865) – tilstrækkelig til Office-brug, men sløv under grafikapplikationer.

Denne barebone skiller sig ikke ud fra flokken med nogle fantastiske detaljer, men den er såmænd ganske rar at arbejde med. Installationen er smertefri – i et kabinet, hvor der er plads til en harddisk og et optisk drev.

Soltek Qbic EQ3401M

Soltek Qbic EQ3401M

Qbic er testens anden barebone, som har plads til to optiske drev og harddiske. Et fornuftigt valg fra Solteks side, da ikke alle brugere kan begrænse sig til et optisk drev og en harddisk. Denne barebone fylder lidt mere end gennemsnittet, men så må man jo gøre op med sig selv, om det ekstra drev og harddisken er det værd.

Soltek har sendt et væld af tilbehør med deres barebone. Først og fremmest er der en taske, som slet ikke er så ringe endda. Kabler skal man heller ikke bekymre sig om. Yderligere er en stor softwarepakke inkluderet, som indeholder: PC-Cillin, Virtual Drive 7, RestoreIT 3, Partition Magic 6 og Drive Image.

Processorkøler fulgte ikke med til den Qbic, som vi havde i hænde (afhænger af modellen), hvilket man naturligvis bør være opmærksom på. Det betyder en ekstra udgift, men entusiaster vil måske blot påskønne muligheden for selv at vælge køler. Der skulle være plads til en forholdsvis stor køleprofil, så man kan roligt montere noget mere ekstrem luftkøling, og den horisontale placering af bundkortet gør, at man uden skrupler kan montere lige så tunge kobberprofiler, man lyster. Soltek har også indbygget en radial-

Gigabyte G-MAX FB6DB	Shuttle SN85G4	Shuttle ST62K	ECS EZ-Buddie	Gigabyte G-MAX SA4LB
Intel 865G	nForce3 150	ATI RS300	VIA KM400	Intel 865G
Pentium 4	Athlon 64	Pentium 4	Athlon XP	Pentium 4
Dual DDR400	DDR400	Dual DDR400	Dual DDR400	DDR333
Intel Extreme	Ingen	Radeon 9100 IGP	VIA Unichrome	Intel Extreme
2xPATA + 2xSATA	2xPATA + 2xSATA	2xPATA	2xPATA	2xPATA
3	1	1	1	1
1 x AGP 8X	1 x AGP 8X	1 x AGP 8X	1 x AGP 8X	1 x AGP 8X
Nej	Ja	Ja	Ja	Nej
1	1	1	1	1
1	1	1(2)	1	1
1	0	1(0)	0	0
10/100	10/100	10/100	10/100	10/100
5.1 kanal surround	5.1 kanal surround	5.1 kanal surround	Stereo	Stereo
1.799 Kr.	2.595 kr.	3.049 kr.	1.449 kr.	1.299 Kr.
SHG.dk	InterData	InterData	SHG.dk	SHG.dk
87342200	8681 1616	8681 1616	87342200	87342200

MSI Mega 865

blæser, der sikrer en hæderlig luftcirkulation til Qbic.

Solteks Qbic henvender sig til manden, som har brug for en k[illegible] fuld computer, som gerne må [illegible] offentlig skue. Ideen med [illegible] fronten har en god ind[illegible] designet, og lågerne sik[illegible] pæne udseende ikke bliv[illegible] af optiske drev i upassende far[illegible]

MSI Mega 865

MSI går egne veje med testens m[illegible] opsigtsvækkende barebone, som [illegible] kan forveksles med et minianlæg. Mega 865 efterlader indtrykket af at være en blanding mellem et anlæg og en computer. Radioantenne og fjernbetjening er blandt tilbehøret, så det er bare at koble nogle højtalere til 5.1-lydkortet, og sende transistorradioen på pension. Den integrerede lyd har Reltek på samvittigheden med deres A'97 – ikke nogen overvældende lydoplevelse. En genial detalje er, at man kan lytte til musik uden at have selve computeren tændt, fordi Hifi-delen er separat, hvilket giver mulighed for at [illegible]

[illegible] 865-chip[illegible] også indi[illegible]et sig med en kø[illegible]aktisk testens [illegible]. Udformningen [illegible]m en vindtunnel, hvor [illegible] blæser i hver ende.

Man kan ikke andet end tage hatten af for MSI, der i sandhed har præsteret at tilføre barebone-markedet et friskt pust med deres innovative mediacenter. Dog skal man gøre op med sig selv, om man kommer til at bruge Mega 865 som stereoanlæg – ellers virker det næsten lidt absurd at købe netop denne barebone. Ønsker man at udbygge Mega 865, kunne man eventuelt købe et bedre lydkort, et grafikkort med TV-OUT eller et helt tredje udvidelseskort.

Valget er dit

Nu hvor strømmen er trukket fra den sidste barebone, må jeg pointere, at mange af vurderingerne i høj grad handler om øjnene, der ser. De enkelte barebones har hver deres kvaliteter og skyggesider – hvordan man vægter disse kommer helt an på den enkelte, så der er bestemt ingen facitliste, der definitivt udpeger den bedste barebone. Især designet er en smagssag.

Det skal ingen hemmelighed være, at testen indeholder flere rigtig lækre barebones, så det var ikke nogen nem opgave at kåre en vinder. Mange af testens bedste barebones er endda bygget op omkring samme chipset. Hvor Solteks Qbic er indbydende med plads til harddiske og optiske drev, kan AOpens XC-cube slå sig op på en mere pladsbesparende model, som ikke larmer nær så meget. Det er også noget nær umuligt at sætte en finger på Shuttles designperler, som er i den grad fuldendte produkter. Minianlægget, MSI Mega 865, burde næsten have sin egen kategori med features, der ligger milevidt fra de andre barebones.

Udbudet er stort, så det gælder blot om at finde den barebone, der er skræddersyet til netop dine krav, for de små barebones er kommet for at blive og bør overvejes som seriøse alternativer til de klassiske kabinetter, næste gang man skal ud og investere i computer. Med tidens combo-drev og harddiske over 200 GB kan man snildt samle en lynhurtig spilcomputer i en barebone. I den henseende sætter de små barebones såmænd ingen større begrænsning.

Producent Model	Abit DigiDice	Soltek Qubic	AOpen XCcube	MSI Mega 865	Gigabyte [illegible]	Shuttle SN85G4	Shuttle ST62K	ECS EZ-Buddie	Gigabyte G-MAX ST6
PC Mark 2002 samlet	16559	16485	16564	16461	16493	15705	14555	11992	14365
PC Mark 2004	3694	3614	3678	3417	3615	**	3396	2421	3254
Quake III Areana demo	136,7	133,4	135,1	129,4	133,6	**	145,2	69,5	125,1
3dMark 2001 SE	2981	2848	2959	2746	2863	**	4917	1544	2370
Støjniveau (dB)	51,3	48,2*	42,9	45,2	44,6	49,1	41,3	42,6	47,1

** Testet med standard Intel-køler*
*** Barebone uden integreret grafik*

I nummer 3,2004 fortalte vi om farerne ved Google, og hvordan man kan udnytte kendskab til Googles virkemåde til at give bestemte sider en højere placering på søgemaskinerne. I denne artikel ser vi på lidt flere måder at sikre en høj placering på Google.

Få en bedre placering I GOOGLE

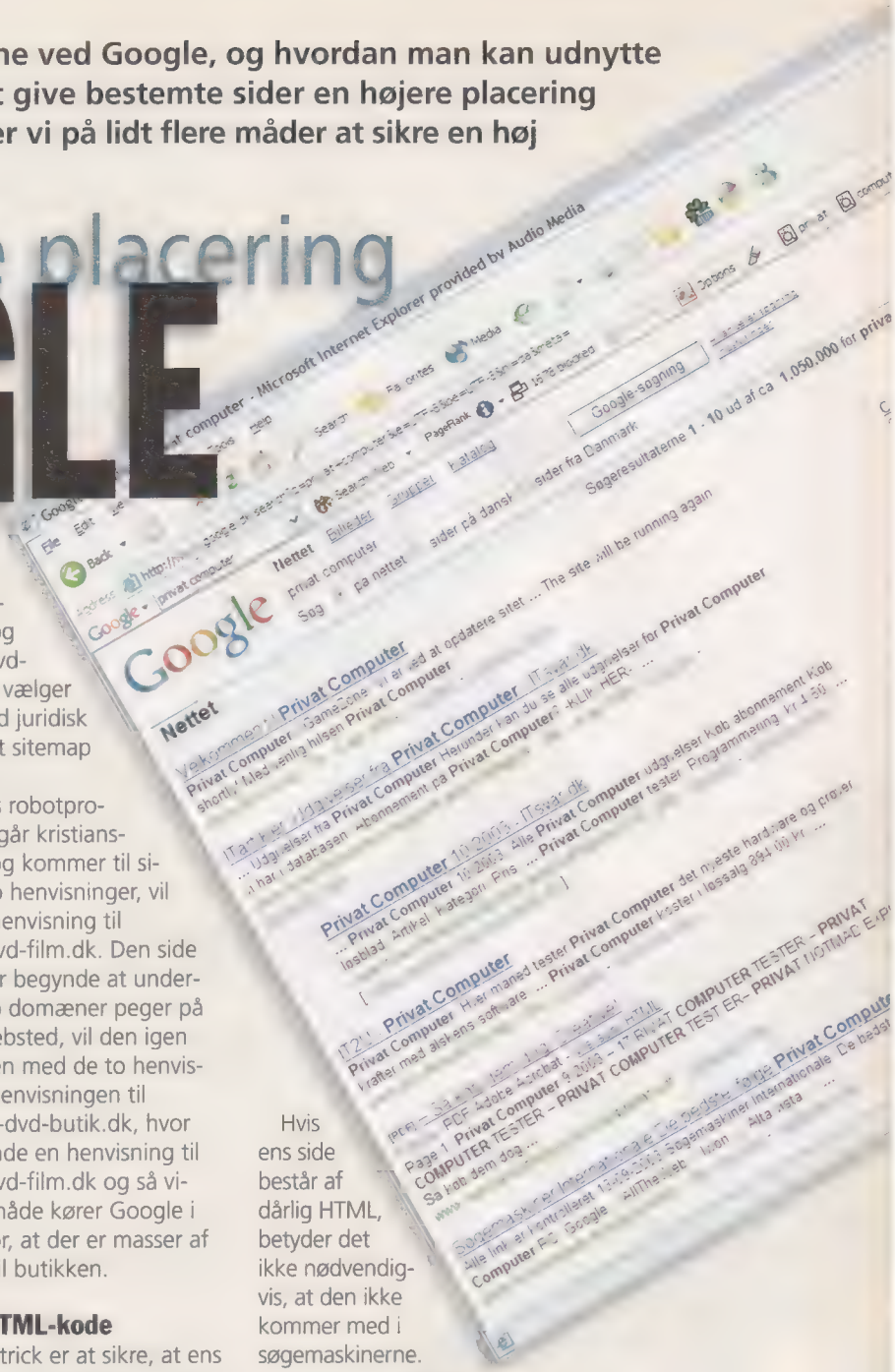

Søgemaskineoptimering er en velkendt disciplin blandt webmastere, og der er også professionelle, som udelukkende arbejder på at sikre deres kunders websteder den bedst mulige placering i søgemaskinerne.

Karrusellen

Som nævnt i vores tidligere artikel "Pas på Google" arbejder mange søgemaskiner – herunder Google – med programmer, der indlæser websider og gennemgår de henvisninger (links), der er til andre websider. Henvisninger bliver så også scannet og inkluderet i søgemaskinen.

Google beregner et websteds placering på baggrund af, hvor mange sider, der henviser til det. Et websted, der henvises til fra mange sider, opfattes som særligt populært og får derfor en højere placering i søgeresultatet.

Formålet med det trick, der kaldes "Karrusellen", er at få Google til at tro, at der er flere henvisninger til webstedet, end der egentlig er. For at udføre tricket skal man have flere domæner, men når danske domæner kun koster 75 kroner om året, skulle det være overkommeligt.

Forestil dig min fiktive dvd-butik, Kristians dvd-butik, der har domænet kristians-dvd-butik.dk. For at lokke nogle flere kunder i butikken har jeg også registreret domænet billige-dvd-film.dk. Begge domæner peger på den samme hjemmeside, nemlig butikkens.

Dette er ikke så usædvanligt, og det placerer os ikke særlig godt i Googles resultat – men det kommer det til.

På en af siderne i webbutikken indsætter vi nemlig to særlige henvisninger. Det er ikke vigtigt, på hvilken side vi indsætter henvisningerne, men det skal naturligvis være et sted, hvor det virker naturligt for eventuelle besøgende. Linkene skal gå til de to domæner: www.kristians-dvd-butik.dk og www.billige-dvd-film.dk. Typisk vælger man siden med juridisk information, et sitemap eller lignende.

Når Googles robotprogram gennemgår kristians-dvd-butik.dk og kommer til siden med de to henvisninger, vil den finde en henvisning til www.billige-dvd-film.dk. Den side vil den derefter begynde at undersøge. Da de to domæner peger på det samme websted, vil den igen komme til siden med de to henvisninger, følge henvisningen til www.kristians-dvd-butik.dk, hvor den igen vil finde en henvisning til www.billige-dvd-film.dk og så videre. På den måde kører Google i karrusel og tror, at der er masser af henvisninger til butikken.

Velskrevet HTML-kode

Et andet godt trick er at sikre, at ens websider består af helt legalt HTML. De fleste webbrowsere kan finde ud af at vise websider, selv om de ikke overholder HTML-standarden. Typiske fejl er manglende afslutning af tabeller, manglende anførselstegn omkring HTML-attributter og lignende. Selv om webbrowserne sagtens kan vise siderne, giver de problemer hos de programmer, søgemaskinerne bruger. De er nemlig slet ikke så tolerante.

Hvis en søgemaskine finder mange fejl på et websted, opgiver den simpelthen at indeksere websiderne. For søgemaskinen er det stort set ligegyldigt, men for sidens webmaster kan det være altafgørende. Er siden til gengæld skrevet i korrekt HTML-kode, bliver siden læst af søgemaskinen og indekseret med de rigtige søgeord.

Hvis ens side består af dårlig HTML, betyder det ikke nødvendigvis, at den ikke kommer med i søgemaskinerne. Hvis der er henvisninger til den fra andre sider, bliver den nemlig optaget med de ord, der står på de andre sider. Ulempen ved dette er dog, at der er en vis risiko for, at den bliver optaget på andre søgeord end de, der egentlig er relevante.

Du kan se, hvordan søgemaskinerne opfatter din hjemmeside på adressen http://htmlvalidator.com. Yderligere detaljer om eventuelle fejl – og hjælp til at få dem rettet – kan findes på adressen http://validator.w3.org.

TAK TIL...

Tak til Peter Madsen, som har hjulpet med ideerne til denne artikel. Peter Madsen arbejder blandt andet med søgemaskiner i PLV (www.plv.dk).

Tekst: Kristian Hansen

Tidligere var man stavnsbundet til sit skrivebord, når der skulle arbejdes ved computeren. Sådan er det ikke længere. Fra internettet kan du få adgang til din hjemmecomputer fra hele verden, som sad du foran den. Vi viser, hvordan du gør

Fjernstyr COMPUTEREN

Hvis du bare har en lille smule arbejdsnarkoman i blodet, har du sikkert prøvet at sidde hjemme og opdage, at du har glemt at tage en af dine arbejdsfiler med fra kontoret. Og ellers har du sikkert prøvet at være hjemmefra og opdage, at du her-og-nu har brug for det sidste nye superprogram, du har installeret på din hjemmecomputer. Begge situationer er dødirriterende, men der er jo ikke rigtigt noget at gøre ved det. Jo, der er!

Med Windows Remote Desktop (også kaldet Remote Terminal Services) er det muligt at få adgang til din computers skrivebord fra en anden computer – på samme måde som hvis du sad foran den. Computeren, du skal have adgang til, fungerer som server, og den computer du sidder foran fungerer som klient. Ved hjælp af Remote Desktop Protocol (RDP) sendes informationer om tastetryk og musens bevægelser til serveren, der til gengæld sender informationer om vinduer, deres indhold og deres placering tilbage til klienten, som så viser resultatet på skærmen.

RDP er selvfølgelig lavet så smart, at al trafik bliver komprimeret, og tilmed er det kun det, der vises på skærmen, der bliver overført mellem de to computere. Det gør det muligt at benytte RDP over selv langsomme forbindelser.

Krav

Der er tre krav til, at du kan fjernstyre din computer: serversoftware, software til klienten og en forbindelse mellem de to computere. Microsoft har for længst indset, at fjernadgang til computere er noget helt essentielt, så klientsoftware findes som standard i alle de nyere versioner af Windows – og ellers kan klienter til Windows 95 eller senere downloades fra deres hjemmeside. Lidt anderledes ser det ud med serversoftwaren. Den følger med Windows 2000, Windows server 2003 og Windows XP professional, men ikke med eksempelvis Windows XP Home Edition – serversoftwaren er altså en af de ekstrating, der følger med den dyre udgave af Windows XP.

I denne artikel går vi ud fra, at du har installeret Windows XP professional på den maskine, der skal fungere som server, og at du har installeret Windows 95 eller senere på den maskine, der skal fungere som klient.

Start serveren

Først skal serveren sættes op til at modtage forespørgsler fra klienter. Dette gøres fra Denne Computer -> Egenskaber -> Fjernforbindelse, hvor der skal sættes hak i boksen med fjernskrivebord. Under "Vælg fjernbrugere" styrer man hvilke brugere, der må logge på og benytte fjernskrivebordet. Konti med administratorrettigheder har automatisk adgang til fjernskrivebordet.

Det skal lige bemærkes, at det kun er muligt at få fjernadgang til computeren, hvis en bruger har et password. Hvis du har sat din computer op, så det ikke er nødvendigt at indtaste password ved login, skal du altså ændre din brugerkonto. Når det er gjort, er serveren klar.

Klargøring af klienten

Næste punkt er opsætning af klienten. Hvis du kører Windows XP på klient-computeren følger klientsoftwaren automatisk med – ellers skal du hente og installere den fra Microsofts hjemmeside (se boksen med links). Efter installation findes klientsoftwaren under Start menu -

Tekst: Claus Ekstrøm

> Programmer -> Tilbehør -> Kommunikation -> Forbindelse til fjernskrivebord. Inden du kan etablere forbindelse til serveren, skal du kende dens IP-adresse eller navn (hvis de er forbundet via LAN). Desuden kan det betale sig at løbe fanebladene igennem og rette oplysningerne om forbindelsen til. Specielt er de to faneblade med titlerne "Visning" og "Skærm" vigtige. Under "Visning" angives hastigheden på forbindelsen mellem de to computere, og under "Skærm" vælges farvedybden og opløsningen på serverens desktop. Begge dele kan have stor betydning for, hvor meget data, der skal sendes fra serveren til klienten, og hvis forbindelsen kører lidt trægt, kan du altid prøve at sætte skærmstørrelsen og/eller farvedybden ned. Mere er der ikke i det – med et tryk på opret forbindelse erstattes klientens desktop med serverens desktop, og det er nu muligt at arbejde, som sad man foran server-computeren. Den eneste forskel er en lille menubjælke øverst på skærmen, hvor fjernforbindelsen kan lukkes ned.

Endelig fjernadgang

Min første test af Windows Remote Desktop foregik over hjemmenetværket, hvor den stationære computer fungerede som server og en bærbar computer agerede rollen som klient. De to computere var forbundet via et 802.11b-netværk, så jeg havde adgang til serveren fra alle steder i huset. Det første program, der skulle afprøves, var Word. Det startede op uden problemer, og der var ingen hak i opdateringen – det kørte lige så smertefrit, som havde jeg siddet foran serveren. Lige så let gik det med Internet Explorer, Outlook, Eudora og alle de øvrige almindelige Windows-programmer, der ikke kræver hurtige skærmopdateringer.

Ingen FPS

For at springe i den modsatte grøft prøvede jeg at starte mit nuværende favorit-FPS spil: Americas Army. Spillet kører perfekt på servermaskinen, men den bærbare er hverken udstyret med grafikkort eller processor til at håndtere et first-person-shooter spil. Ikke overraskende var det umuligt at få noget fornuftigt op og køre, og efter jeg havde prøvet at pille ved de forskellige opsætningsparametre endte det med, at hastigheden på klienten næsten faldt så meget, at maskinen stort set hang. Nå – det var nu også mest for at prøve det, og jeg er sikker på, at det ikke kun er manglen på hardware i den bærbare, der er problemet. Selv med nutidens hurtige LAN egner fjernforbindelser sig ikke til spil med hurtig opdatering.

Over internettet

Næste test bestod i at koble mig op til min hjemmecomputer via internettet. Efter at have åbnet den rette port i firewall'en til hjemmenetværket (se boksen) blev forbindelsen testet, og jeg må ærligt indrømme, at jeg var imponeret. Jeg er den heldige ejer af en 512 / 2 Mbit-linje, så data fra serveren sendes med maksimalt 512 Kbit. Det kan man nemt arbejde med – Word kørte lige så fint her som tidligere, men det føltes, som om programmernes vinduer åbnedes og lukkede en lille smule langsommere end normalt. Det var dog i småtingsafdelingen, og resultatet havde selvfølgelig været endnu bedre, hvis min hjemmecomputer havde fungeret som klient, da det så var muligt at få sendt data til den med 2 Mbit. Konsekvensen var, at computeren på mit arbejde allerede dagen efter blev sat op til at fungere som server, så der nu altid er adgang til den.

Adgang via modem

Som rosinen i pølseenden skulle Windows Remote Desktop testes over 56k modem. Der var sådan set ingen problemer med at få forbindelsen op at køre, men det hele gik

Med Windows Remote Desktop (også kaldet Remote Terminal Services) er det muligt at få adgang til din computers skrivebord fra en anden computer

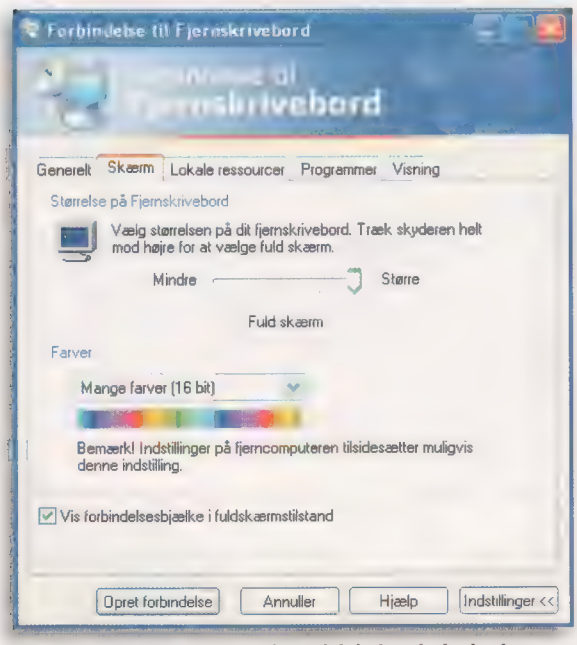

Opsætning af opløsning og farvedybde kan forbedre kommunikationen mellem de to computere.

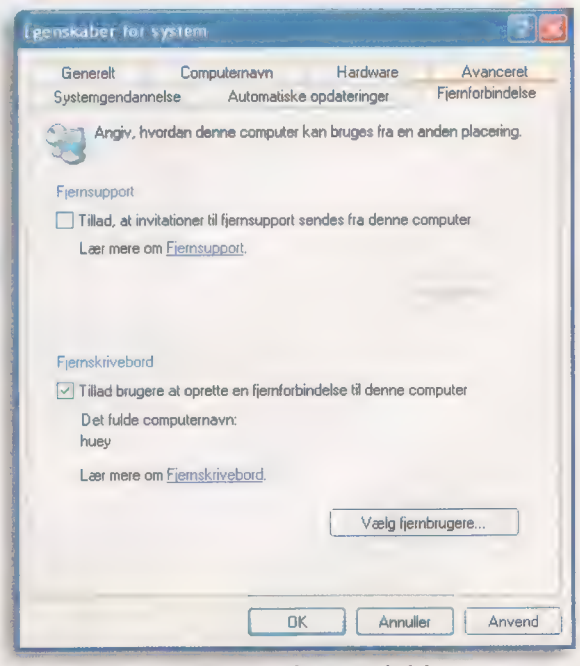

Serversoftwaren aktiveres ved at sætte hak i fjernskrivebord.

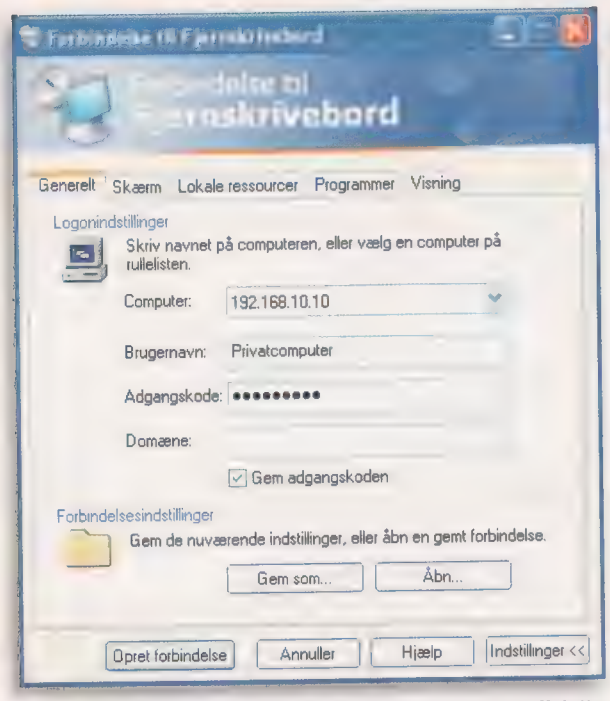

På klienten vælges, hvilken server man skal tilslutte sig til, login-navn og password.

FIREWALLS OG SIKKERHED

Hvis din forbindelse mellem klienten og serveren går gennem en firewall, skal du naturligvis huske at sætte firewall'en op, så trafikken til Windows Remote Desktop går igennem. Al trafik med RDP foregår via port 3389, og for at benytte Remote Desktop skal denne port åbnes. Har du installeret en personlig firewall på din computer, skal denne naturligvis også sættes op til at lade forbindelsen komme igennem. Hvis du vil tilgå din hjemmecomputer fra nettet, og har du en router til din internetforbindelse, skal du desuden huske at sende forespørgsler fra nettet til port 3389 videre til den computer på hjemmenetværket, der skal fungere som server. Hvis du kun skal oprette forbindelse den anden vej, har du ikke samme problemer.
Vi har tidligere talt varmt om ZoneAlarm, men i denne forbindelse er der problemer med ZoneAlarm i den gratis udgave. Her er det nemlig ikke muligt at specificere adgangsregler baseret på specifikke porte. For at kunne det, skal man have ZoneAlarm Plus eller Pro eller en anden firewall, som kan håndtere detaljerede adgangsregler. I den gratis udgave af ZoneAlarm er det kun muligt at filtrere på klientens IP-adresse ved at indføre denne i ZoneAlarms trusted zone. Det betyder to ting – for det første er det kun muligt at benytte fjernforbindelsen fra en bestemt computer, og så er det stort set slut med at bruge den bærbare til at få adgang til computeren ligegyldigt hvor i verden, man er. Dette besværliggøres yderligere, hvis klientcomputeren dynamisk får tildelt IP-adresse, for så kan den jo variere fra gang til gang. For det andet er det lidt af en sikkerhedsbrist at lukke sin computer op for al trafik fra en bestemt IP-adresse. Vi er jo ikke nødvendigvis interesseret i at give adgang til andre programmer på vores computer. Har du ikke en firewall, for eksempel indbygget i en router, kan det derfor varmt anbefales at give de $40-$50 for ZoneAlarm Plus eller Pro.
Et andet sikkerhedspunkt som har været diskuteret i forbindelse med RDP er, hvor sikker trafikken, der sendes mellem de to computere, er. Der har ikke været nogle markante sikkerhedsbrister med RDP, men det er muligt at sikre sig yderligere ved eksempelvis at kryptere al trafikken yderligere ved hjælp af eksempelvis Secure Shell (SSH). For at kryptere forbindelsen med Secure Shell kræver det, at servermaskinen har en SSH-server kørende, og klienten skal desuden også have en SSH-klient som for eksempel putty. Mere info kan fås via de links, der er listet i den anden boks.

en lille smule for langsomt for min smag. Bevares, man kan godt holde ud at logge ind, læse og besvare e-mails og skrive nogle korte breve, men hvis jeg havde noget, som jeg skulle arbejde med i længere tid, ville jeg hellere bruge forbindelsen til at hente de filer, jeg skulle bruge. En anden ting, der ligger i baghovedet ved brug af modem er, at minutafgifterne lystigt tikker derudaf mens der arbejdes, og så er det altså mere økonomisk at arbejde lokalt på klienten. Modemforbindelsen virker særdeles fint til at ordne nogle småting på serveren eller hente nogle filer – resten bør køres lokalt på klienten.

Konklusion

Windows Remote Desktop er et effektivt værktøj til fjernstyring af computeren, og på to områder har det lettet min brug af mine computere. Hjemmefra har jeg nu altid adgang til computeren på mit arbejde, og det betyder, at jeg blandt andet kan sidde hjemme og benytte arbejdets lynhurtige internetforbindelse til at hente store filer fra nettet. Hvis jeg smider en cd-rom i drevet på arbejdet inden jeg går hjem, kan der endda ligge en friskbrændt cd klar til mig, når jeg møder på arbejde næste dag.

Endnu bedre er det, at jeg på hjemmenetværket har sparet en skærm. Jeg har en computer stående på loftet, der fungerer som fil-, post- og backupserver. Den kan jeg nu tilgå fra alle de andre computere derhjemme, og det betyder, at den gamle 14" skærm, der tidligere var sluttet til serveren på loftet, kan bruges til noget andet. Det betyder også, at jeg nu altid har adgang til min e-mail og mine filer hvor end jeg befinder mig – bare jeg kan skaffe internetadgang til den bærbare computer. Windows Remote Desktop har gjort, at stationære computere ikke længere er helt så stationære, som de var tidligere (i hvert fald ikke i virtuel forstand) – for nu kan man altid "tage computeren med sig" – også selv om den stadig står under skrivebordet derhjemme. ■

LINKS

Du kan hente klientsoftware til alle versioner af Windows på:
www.microsoft.com/windowsxp/pro/downloads/rdclientdl.asp

Microsoft har en række sider om Remote Desktop og hvordan RDP fungerer:
www.microsoft.com/windowsxp/remotedesktop/faq.asp
www.microsoft.com/windows2000/techinfo/howitworks/terminal/rdpfandp.asp
www.microsoft.com/windowsxp/pro/using/howto/gomobile/remotedesktop/default.asp

For mere info om hvordan RDP-trafikken kan krypteres ved hjælp af secure shell:
freesco.no-ip.org/VNC
www.bluestream.org/Networking/SSHTunnelRDP.htm

Få disse 4 fantastiske digitale software produkter i 1 pakke ...

Den komplette pakke til det digitale hjem ...

Den nye Digital Media Box "4-In-One" indeholder markedets mest populære og kraftfulde digitale medie værktøjer i én og samme pakke - og til langt under halv pris!

Digital Media Box indeholder:

- Roxio Easy CD & DVD Creator™
- Roxio VideoWave Movie Creator™
- Roxio PhotoSuite Platinum™
- ArcSoft Funhouse™
- Dansk installationsvejledning

Bestil den i dag hos nedenstående forhandler

Digital Media Box
Pris kr. 399,00
1-stk. inkl. moms

SWAN DISTRIBUTION

COMPUTER City SUPERSTORE

Swan Distribution A/S
Herstedvang 7 A
2620 Albertslund
Telefon: 4492 9393
Fax: 4492 7171
sales.dk@swandistribution.com
www.swandistribution.com/dk

Tekst af: Anders Østergård Jensen

Everex E500 SMARTPHONE

Markedet bugner med alverdens mere eller mindre anvendelige konvergensprodukter, der i de fleste tilfælde ganske vellykket formår at kombinere den evigt nødvendige mobiltelefon med det velkendte Windows-software. Vi har kastet blikket på én af de prisbilligere af slagsens.

Der hersker absolut ingen tvivl om, at fremtidens kalender, kommunikationsapparat og notesblok bliver ét produkt på størrelse med en tændstiksæske, som vi alle går rundt med i lommen. Bare inden for de sidste to år er udvalget af hybridprodukter på det nærmeste eksploderet, så det ikke længere kun er forkromede mærkevarer som Sony Ericsson og Nokia, der har lov til at lave kombinerede lommecomputere og mobiltelefoner. I mellemtiden er der kommet en del spændende bambusprodukter til – og i de fleste tilfælde af mindst lige så godt kvalitet og i alle tilfælde til en mere brugervenlig pris.

Everex er ét af disse produkter. Ved første øjekast ligner telefonen en hvilken som helst anden pda – blot med en uskyldig, sort antenne monteret på toppen. Dog er skærmen noget mindre, og chassiset noget tykkere end normalt. på den forsølvede front sidder der en udmærket navigationsknap, to genvejstaster og de velkendte "Yes"- og "No"-taster, som de fleste mobiltelefoner er udstyret med.

Op af indpakningen

I pakken medfølger der et USB-kabel og -cradle til at forbinde det mobile vidunder til computeren, en noget sparsommelig "Quick Start Guide", den sædvanlige oplader og en cd med den nødvendige software: Microsoft Windows Mobile 2003 og Outlook 2002. Desuden får du også et par høretelefoner med indbygget mikrofon til – i bedste James Bond-stil – at kunne snakke med vennerne uden at hive telefonen op af lommen. Cd'en er ganske sparsommelig – for overhovedet at få et blik i manualen til produktet er det nødvendigt at downloade den i pdf-format fra nettet.

I hånden

Har du før prøvet at have en Pocket PC i hånden, bliver du bestemt ikke skuffet. Det landlige skrivebord med blå skyer og grønne vidder ligner bestemt sig selv. Bag det grå-sorte plastic gemmer der sig en 200 MHz ARM 9-cpu, udstyret med 64 MB hukommelse og en flash-hukommelse på 32 MB. Desuden er der blevet plads til en SDIO-port til udvidet hukommelse og indstikskort (for eksempel til wlan- eller Bluetooth-enheder) og en indfrarød port. Ved den lille antenne sidder der et VGA-kamera med en maksimal opløsning på 640 x 480 pixel og i bunden en mikrofon, der agerer både telefonrør og diktafon. Til de antenneinteresserede kan det siges, at telefonen klarer triband-GSM og GPRS, så du kan surfe på nettet med en rimelig hastighed.

I brug er det største ankepunkt skærmen. Den viser kun 4096 samtidige farver og måler sølle 2,8 tommer i en opløsning på 240 x 320. Sidder du og læser tekst eller forsøger at vise fotosamlingen for et helt selskab, bliver teksten noget gnidret og farverne noget blege. Forsøger du at skrive en sms eller bladre igennem et længere Word-dokument, skal telefonen altså ret tæt på øjnene - eller brillerne. Ellers resulterer det ganske enkelt i en mindre hovedpine.

Telefonen

Er du vant til din T9-ordbog og hurtige tryk på det numeriske tastatur, kræver Everex E500 noget tilvænning. Al indtastning foregår med en spinkel og desværre lidt for undervægtig pen, som hurtigt bliver væk i bussen eller sofaen. Til tider bærer indtastningen præg af, at du skal trykke ekstra hårdt, før computeren modtager signalet og virker lidt for sløv. Man bliver bestemt ikke hurtig til at bladre igennem den engelske ordbog – i hvert fald kræver det megen træning at skrive en sms, hvis du er vant til den velkendte T9-ordbog.

Får du en kammerat i telefonisk tale, er kvaliteten ganske udmærket. Det medfølgende headset fungerer uden problemer, og i bilen er det ikke noget problem at konferere med vennerne.

Dommen

Med en prismærkat på en del under 4.000 kroner er Everex en del billigere end de andre mærkevare-smartphones på markedet – og endda billigere end bambus-smartphonen, Qtek, som Orange har eneret på herhjemme. Funktionaliteten er bestemt i top – applikationer er der nok af. Samtidig er der plads til den forholdsvist ukendte

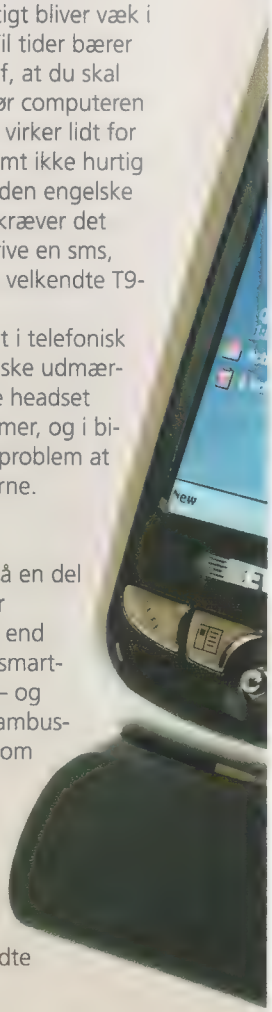

EVEREX E500

Producent: www.everex.com.cy
Distributør: DataCompagniet, www.everex.nu
Pris: Ca. 3.700 kr. inkl. moms (u. abonnement)

SDIO-standard, der giver mulighed for at udskifte SD-hukommelseskortet med et udvidelseskort til blandt andet trådløst netværk.

I brug er der dog nogle ret store ankepunkter, som man hurtigt bliver bevidst om og irritereret over. Det gnidrede billede på skærmen og den upræcise betjening gør det vanskeligt at arbejde hurtigt på Pocket PC'en – så mobilentusiasten, der normalt er hurtig på tastaturet, vil bestemt ikke føle sig hjemme i Everex-land.

Der er bestemt ikke tale om noget helstøbt produkt fra Everex' samlebånd. Men er du på et stramt budget og har brug for en løsning, der bare kan det hele – så er denne smartphone et fornuftigt og overkommeligt valg. Irritationsmomenter er der nok af, og du kommer sikkert ikke til at skrive stakkevis af sms'er om dagen fra den. Gem hellere din gamle 3310'er til de fornøjelser. Til gengæld får du på en prisvenlig måde kontoret med på farten.

Tekst af: Jeppe Christensen

Noise Control NOISEBUDGET HC05

Et billigt pc-kabinet med støjdæmpningsmåtter og et ydre, der ikke skræmmer kæresten helt væk. Vi siger jo tak!

Hvorfor skal støjdæmpning af pc'en være så besværlig? Man skal rode med en bunke forskellige dæmpningsmåtter, der klistrer, er svære at klippe ud eller som gør installation af ny hardware svær, eller ligefrem umulig. Alternativet er at købe et dyrt Noise Control kabinet, der er fuldt udstyret med måtter og hvad der ellers hører en stille pc til. Næ, ikke længere. Må vi præsentere NoiseBudget – støjdæmpede kabinetter for dem med lavvande i pengekassen (eller en fornuftig indstilling til privatøkonomien).

Danske Webconsult, der er førende inden for støjdæmpning af pc'er, har nemlig kreeret, hvad mange af os har gået og ventet på i lang tid: et billigt kabinet, der er nemt at sætte op og som allerede er født med støjdæmpning, så vi ikke behøver at rode med det selv. Der er tale om et ganske almindeligt miditower kabinet i et afslappet design. Ja, det får ikke Apple-folkene til at falde ned af stolene, men det er heller ikke en grim beige boks. NoiseBudget HC-05 kan fint stå under skrivebordet uden at skæmme for meget – og så lægger det jo låg på hardwarens brummen og susen.

Til en pris på under 700 kr. kan man ikke være meget andet end tilfreds med NoiseBudget. Ja, der er godt nok ikke dæmpningsmåtter på alle overflader, men det giver alligevel et pænt resultat. Selve kabinettets opbygning er meget traditionel og velfungerende. Der er plads til fire 5,25-tommer drev og fem 3,5-tommer drev inden i – nok for de fleste. Oven i prisen på NoiseBudget skal man huske en støjsvag strømforsyning – og de har det jo med at være lidt dyre i det. Især hvis man vil have det bedste kram. Det er vigtig at have en støjsvag strømforsyning med i sine overvejelser, ellers kan resten være ret lige meget.

Det er ikke den hellige gral, vi har fundet her, og NoiseBudget løber heller ikke af med nogle designpriser. Men er man ude efter et billigt kabinet, der kan lægge en pæn dæmper på pc-støjen er den lille gråsorte fætter et oplagt valg.

NOISE CONTROL NOISEBUDGET HC-05

Producent og distributør: Noise Control Denmark ApS, www.webconsult.dk
Pris: 680 kr. inkl. moms. (ekskl. strømforsyning)

SMSLAND.DK

Din mobil skal have en fungerende WAP opsætning. I tvivl - så hent én for KUN 50 øre ved at sende koden med WAP til 1208
Dette gælder kun NOKIA og SONY ERICSSON. (Hvis du har en anden telefon eller Debitel, skal du kontakte dit teleselskab!

Gå ind i beskedfunktionen på din mobil, og skriv en ny SMS med koden for det du gerne vil have fx. **PR M EY2** og send koden til **1208**. Du modtager det du har bestilt inden for kort tid, og du skal huske at gemme det. Problemer - ring på 70276527 i Alle hverdage 12-15 eller skriv til support@smsas.com

FARVEBILLEDER

> Send en besked med koden for det du vil have til **1208** Send f.eks. **PR M AF41**

SEND TIL 1208

FlirtSMS - direkte og anonym kontakt!
Dating universet som gir dig landets hotte profiler direkte på mobilen! Opret en profil og svar på 4 sjove spørgsmål - Måske kommer du i finalen med en "Real Hot Flirt".
Send **PR FLIRT** til **1208**
Send **AFMELD** til **1208**
Pris pr. besked kr. 5,-

Dette er verdens første online rollespil til mobiltelefonen!

I dette fantastiske eventyr møder du drager, gladiatorer og ikke mindst andre spillere. Dit mod og din styrke bliver alt afgørende for Eidolon's skæbne...

Send koden **PR EOE**

Fungererer på Nokia: 3100, 3200, 3300, 3510i, 5100, 6100, 6200, 6220, 6230, 6610, 6800, 6800, 6810, 6820, 7200, 7210, 7250, 7250i

Pris Kr. 30,- for download inkl. 1 måneds spil, og derefter Kr. 30,-/måned

MOBILSPIL

> Send en besked med koden for det du vil have til **1208** Send f.eks. **PR G CYBO**

Send koden **PR G CPIX** til **1208** | Send koden **PR G MDPS** til **1208** | Send koden **PR G CYBO** til **1208** | Send koden **PR G SCEO** til **1208**

Fungererer på Nokia: 3100, 3200, 3300, 3510i, 5100, 6100, 6610, 6800, 7210, 7250

POLYFONISKE TONER

Send en besked med koden for det du vil have til 1208 Send f.eks. PR PL PIMP

SEND TIL 1208

1	TOP DOWNLOADS	POP ROCK
2	Jokeren, Havnen ... PR PL 21342P4	Anastacia, Left Outside Alone ... PR PL 22043P4
3	Safri Duo, All The People In The World ... PR PL 21315P4	Craig David, You Don't Miss Your Water ... PR PL 22044P4
4	LOC, Lindskyld ... PR PL 21894P4	Westlife, Obvious ... PR PL 22056P4
5	One T, The Magic Key ... PR PL 20727P4	Linkin Park, From The Inside ... PR PL 22027P4
6	Johny Deluxe, Eskovspony ... PR PL 21460P4	Maroon 5, This Love ... PR PL 22028P4
7	50 Cent, Pimp ... PR PL PIMP	Nickelback, Figured You Out ... PR PL 22020P4
8 Outkast, The Way You Move ... PR PL 21636P4	Teddy Edemann, Himmelrunden ... PR PL HIMMEL	Powderfinger, Sunsets ... PR PL 22029P4
9	Big Fat Snake, Bonsoir Madame ... PR PL 21454P4	Darkness, Love Is Only A Feeling ... PR PL 22010P4
10	Black Eyed Peas, Shut Up ... PR PL 21605P4	Tue West, En Sang Om Kriighed ... PR PL 21912P4
	Maria Lucia Tak og Back M, Heart ... PR PL 21405P4	NERD, She Wants To Move ... PR PL 21961P4

Vores services kan benyttes af ALLE mobilkunder. Tjenesterne leveres af SMS a/s. Der tages forbehold for trykfejl. Kunden er selv ansvarlig for ukorrekte og gentagende bestillinger. Der er ingen fortrydelsesret.

TIPS & TRICKS

Lars Jørgen Helbo bringer her Tips & Tricks til alskens software. Mail dine fif og fiduser til: **programtips@pricom.dk**

Indsendt af: Tommy Jensen, toje01@control.auc.dk

REAL-FORMAT UDEN REAL PLAYER

Real-media-formatet er meget udbredt til transmission af video over nettet. Billedkvaliteten er måske ikke den allerbedste, men komprimeringen er helt i top, så det selv med en modemforbindelse kan lade sig gøre at vise levende billeder.
Men hvad nu, hvis man ikke lige har lyst til at installere RealOne Player bare for at afspille real-formater? Så er løsningen måske Real Alternative. Det er et codec til real-formatet, så dette kan afspilles i Media Player, eller hvad man nu ellers foretrækker. Programmet er gratis og kan hentes på programmørens hjemmeside www. edskes.com under File Download Mirror.

Fra Helbos egen værktøjskasse

GAMMELT HARDWARE

Computere har den egenskab, at de forældes længe før, de er slidt op. Samtidig er det langt fra alle komponenter, som forældes lige hurtigt. Derfor er der ofte nogle komponenter i den gamle pc, som med fordel kan genbruges enten i den nye pc eller i en print- eller webserver.
I mange tilfælde er problemet bare, at manualen for længst er blevet væk. Dermed er det umuligt at finde den rigtige indstilling af de små jumpere. Men uden den rigtige indstilling af dem kan selv det bedste stykke hardware ikke fungere ordentligt.
Løsningen ligger som så meget andet på nettet. Gå ind på siden www.pley.org. Her findes de korrekte jumperindstillinger for mere end 18.000 stykker hardware som bundkort, grafikkort og harddiske. Selv i de tilfælde, hvor fabrikatet er ukendt, er der hjælp at hente. På siden ligger nemlig tegninger af alle stumperne, og ud fra dem kan hardwaren i mange tilfælde identificeres.

Fra Helbos egen værktøjskasse

NY PROCESLINJE

Windows proceslinje blev indført sammen med Windows 95 og er i hovedsagen ikke ændret siden; dvs. den nu har 10 år på bagen. Det gør den selvfølgelig ikke dårlig, men sammenlignet med den nyeste version af Mac OS, så er Windows' proceslinje tam for ikke at sige direkte kedsommelig.
Nu er der hjælp på vej. Firmaet Stardock har lavet en ny proceslinie til Windows 2000 og XP ved navn ObjectDock, som i høj grad er inspireret af Mac OSX. F.eks. ændrer ikonerne størrelse, når musens pil føres hen over dem, og dertil kommer, at denne proceslinje i stort omfang kan tilpasses individuelle behov og ønsker. Ikonerne kan f.eks. skiftes ud og selve proceslinjen kan have forskellige farver og være mere eller mindre transparent.
Men ikke nok med, at programmet er fleksibelt og giver mange muligheder, det er også gratis. Programmet kan hentes på www.objectdock.com. Samme sted findes en hel stribe andre programmer til forbedring af Windows skrivebordet, og flere af dem er gratis eller findes i gratis versioner.

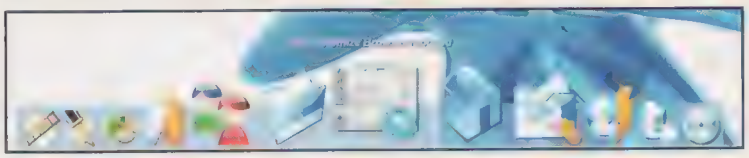

En ny proceslinie, der ikke står tilbage for Mac OSX.

HURTIGERE START AF WINDOWS

Hvis Windows starter for langsomt, skal årsagen måske søges ved netværkskortet. Nogle netværkskort har nemlig meget travlt med at slukke og komme over i energispare-modus. Det betyder så, at de efterfølgende bremser computeren, fordi computeren skal vente på, at netværkskortet igen bliver aktiveret.
Løsningen er ganske enkel. Gå ind i Enhedshåndtering og find netværkskortet. Vælg Egenskaber for kortet og gå ind i fanebladet Strømstyring. Fjern så krydset ved Tillad computeren at slukke denne enhed for at spare strøm.

Hvis man tillader computeren at slukke netkortet, kan det forsinke opstarten.

SKRIVEBORDSOPRYDNING

Orden er godt, men det kan også overdrives. En gang hver anden måned vil Windows XP helt af sig selv begynde at rydde op på skrivebordet. Alle ikoner, som ikke har været brugt i de forløbne to måneder, flyttes så til en backup-folder.
Hvis du mener, at du godt selv kan holde orden på dit skrivebord og ikke vil risikere, at et ikon pludselig forsvinder, så gå ind i Egenskaber for skærm, vælg Skrivebord og Tilpas skrivebordet. Fjern så markeringen ud for Kør guiden skrivebordsoprydning hver 60. dag.

Fjern krydset, før Windows fjerner dine ikoner.

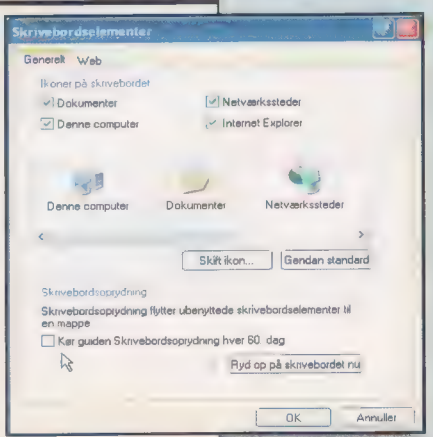

Fra Helbos egen værktøjskasse

ACROBAT SPEEDUP

Adobe PDF er et ganske fremragende format til udveksling af data. Formateringen er sikret på alle platforme, Readeren er gratis og det er enkelt at bruge programmet og dermed læse formatet. Et problem er dog hastigheden. De nyere versioner af Acrobat og Acrobat Reader bruger meget lang tid til at starte. Dermed varer det også meget længe at åbne en PDF-fil.

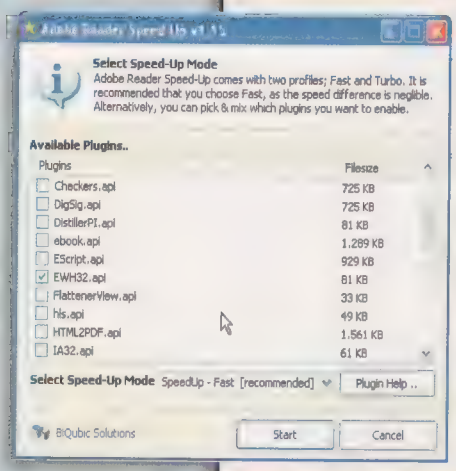

Årsagen er, at Acrobat hver gang loader samtlige plug-ins. Det tager sin tid, og i de fleste tilfælde er det helt unødvendigt, fordi de fleste plug-ins kun skal bruges til helt specielle PDF-filer.

Dette problem kan afhjælpes med et lille freeware-program ved navn Adobe Reader SpeedUp. Programmet kan findes på www.tnk-bootblock.co.uk. Gå ind under software/Miscellaneous. Med dette program kan man frit vælge, hvilke plug-ins, der skal indlæses. Prøv først med standardudvalget. Det fungerer i de fleste tilfælde og øger hastigheden af programstarten ganske betydeligt. Programmet fungerer sammen med alle versioner af såvel Readeren som den komplette version af Acrobat.

Med Acrobat Reader SpeedUp bestemmer du selv, hvilke plug-in, der skal indlæses, og dermed, hvor lang tid det skal tage.

Fra Helbos egen værktøjskasse

SPAR DISKPLADS

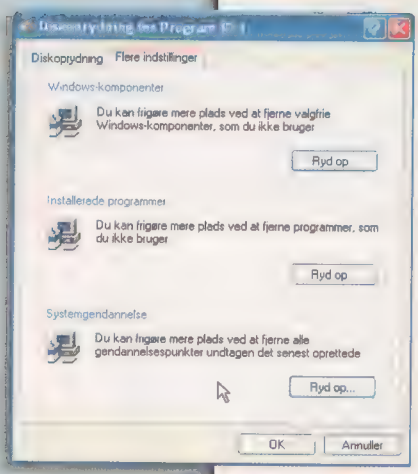

Systemgendannelsespunkter er en glimrende ting, hvis man vil installere og slette programmer. Men som alt andet fylder de på harddisken. Derfor kan det være en god ide, at slette gamle gendannelsespunkter engang imellem.

Gå ind i Denne Computer. Vælg Egenskaber for en partition og tryk så på Diskoprydning. I det næste vindue vælges fanebladet Flere indstillinger. Tryk her igen på Ryd op ud for Systemgendannelse. Derved fjernes alle gamle gendannelsespunkter på nær det nyeste.

Under diskoprydning kan også fjerne gamle gendannelsespunkter.

Fra Helbos egen værktøjskasse

EKSTERN HARDDISK

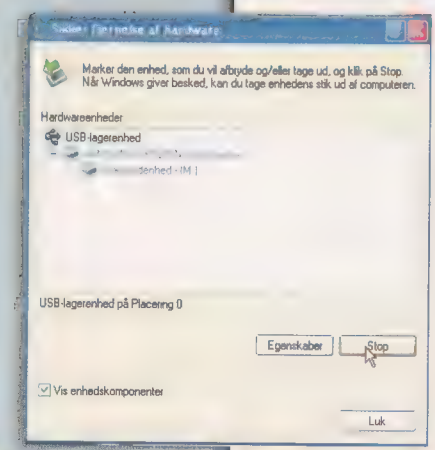

Som den lykkelige ejer af en ekstern harddisk, der er forbundet til en USB-port, skal man altid huske at standse harddisken, før Windows lukkes. I modsat fald kan data i harddiskens cache gå tabt, og derved kan de sidst ændrede filer blive ødelagt. Harddisken standses med det lille ikon i proceslinien, der hedder Sikker fjernelse af hardware. Klik på det. I det dialogfelt, der så dukker op, vælges harddisken, hvorefter der trykkes på Stop.

Vælg den eksterne harddisk og tryk på stop, for at sikre dataene i harddiskens cache.

Fra Helbos egen værktøjskasse

FOLDER-INDSTILLINGER

Engang imellem kan det virke som om, Windows XP mister hukommelsen. Det kan f.eks. vise sig ved, at indholdet i nogle foldere pludselig igen vises som store ikoner, selv om brugeren for længst har valgt, at der skal vises detaljer. Problemet skyldes manglende plads i registreringsdatabasen. Her er der afsat plads til oplysninger om indstillingerne for 400 foldere; men på en moderne pc med flere store harddiske er det ikke ret meget. Når brugeren så på et tidspunkt har haft åbnet mere end de 400 foldere, så genbruges pladserne, oplysningerne overskrives og går tabt. Løsningen er selvfølgelig at afsætte noget mere plads. Gå ind i registreringseditoren og find nøglen HKEY_CURRENT_USER \ Software \ Microsoft \ Windows \ Shell. Heri oprettes en ny Dword-værdi med navnet BagMRU Size. Skriv et passende stort tal i den f.eks. 4000. Gå derefter ind i HKEY_CURRENT_USER \ Software \ Microsoft \ Windows \ ShellNoRoam og gentag proceduren. Dvs. opret en værdi ved navn BagMRU Size, og giv den samme store værdi. Dermed har Windows hukommelse til at huske indstillingen af alle foldere.

Fra Helbos egen værktøjskasse

STORE WEBSIDER

Nogle websider på internettet fylder rigelig meget eller er simpelthen beregnet til at vises på en skærm med større opløsning. Ved mødet med den slags sider er der et simpelt trick, som i det mindste kan hjælpe et stykke hen ad vejen. Tryk på tasten F11. Herved skifter browseren til visning i fuld skærm. Dvs. hele rammen og menuerne forsvinder. Tilbage er kun en enkelt værktøjslinie.

Hvis der stadig ikke er plads nok, så sæt musen op på værktøjslinien, tryk på højre taste og vælg Skjul automatisk. Træk derefter musen nedad. Dermed forsvinder værktøjslinien også, og hele skærmen er til rådighed for websiden. Dette trick fungerer i øvrigt både med Internet Explorer og med Mozilla.

KONICA MINOLTA

The essentials of imaging

Mine print yder mig retfærdighed, de ligner mig på en prik!...

Magicolor 2300W...giver dig knivskarpe farveprint til en lav pris. Er kompakt, hvilket gør den perfekt at have stående på skrivebordet - klar til at printe når du behøver det...**En ren fornøjelse!..**

Markedets bedste pris!

kr. 3.995,-

PRIVAT COMPUTER

BEDST I TEST

Vinder af BEDST I TEST i Privat Computer 4/2004

KØB NU!... Så får du verdens mest solgte visitkortprogram fra NOVA Development, samt en pakke 4CC kopipapir med i købet.

Ring for nærmeste forhandler på 72 21 21 21 eller går ind på www.konicaminolta.dk/2300W

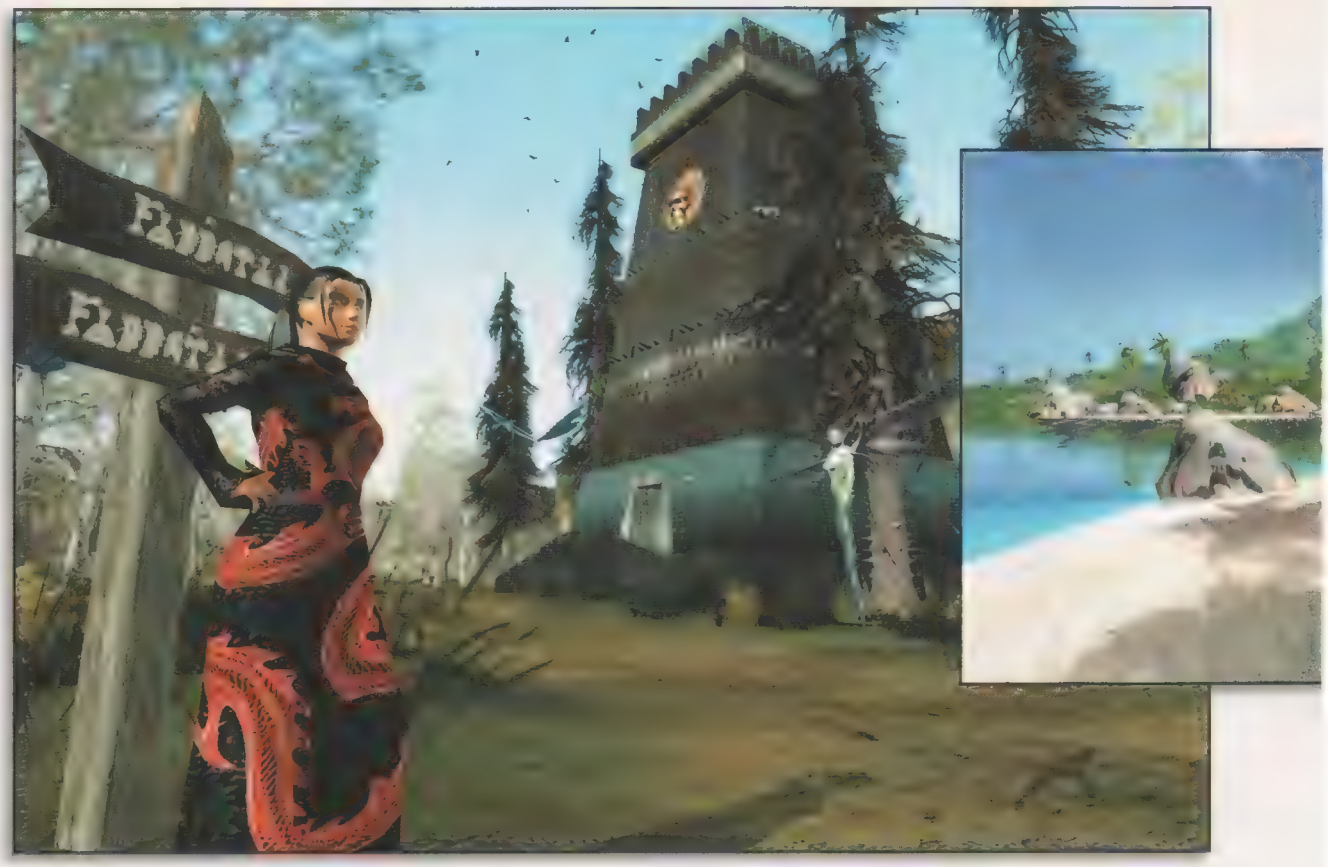

Everquest II og Far Cry er to af de spil, der kan udnytte nogle af funktionerne i GeForce FX 6-serien.

FANTASTISK GRAFIK?

– Smugkig på de næste grafikkort

Grafikkongen NVIDIA er på banen igen med et nyt grafikkort – og denne gang bliver der ikke skudt med løst krudt. Vi tager et smugkig på det nye GeForce FX 6800 Ultra.

Nu skal vi til at gå amok igen. De nye grafikkort er på vej ud på butikshylderne, og vi ved at intet kan skabe mere tumult i IT-branchen end grafik. Altså heftig 3D-grafik. På de her to sider tager vi et smugkig på NVIDIAs nye drømmekort til folk med hang til masser af pixel og polygoner. Firmaet er klar med GeForce FX 6800 Ultra – en mere end værdi efterfølger til firmaets nuværende FX5950 Ultra.

Det nye kort fra NVIDIA markerer et stort skridt frem ad. Man kan drage sammenligninger til tiden, hvor Voodoo 2 afløste Voodoo 1 eller da GeForce 256 DDR afløste TNT2. Sandheden er den, at der denne gang ikke er tale om små forbedringer af et eksisterende design. GeForce FX 6800 Ultra, baseret på den nye NV40 kerne, er i visse tilfælde over dobbelt så hurtig som sin forgænger. Og så er det ikke en gang løgn.

En stor fætter

Den nye GeForce 6-serie starter som sagt med GeForce FX 6800 Ultra. Mindre modeller kommer selvfølgelig også, men mere om dem senere. Det nye kort lanceres, for én gang for alle at sætte ATI på plads. Den Canadiske chipproducent har flere gange stukket en kæp i hjulet på NVIDIA, og indtil nu har det været en udbredt opfattelse, at ATIs Radeon 9800 Pro og 9800 XT har været de bedste køb på markedet. Det er det, FX 6800 Ultra skal gøre noget ved. Baseret på NV40-kernen består chippen af hele 222 millioner transistorer. Til sammenligning består chippen i GeForce FX 950 Ultra af 120 millioner transistorer og ATIs Radeon 9800 XT har kun 107 millioner at gøre godt med. Til sammenligning består selve cpu-kernen i Intels Pentium 4 processorer kun af cirka 29 millioner transistorer. Det sætter ligesom tingene lidt i perspektiv.

Men pladsen bliver også brugt fornuftigt. NV40-chippen har hele 16 pixel pipelines og klarer alle kommatalsberegninger med 32-bits præcision. Læg dertil fuld understøttelse for Pixel og Vertex Shaders 3.0 (der introduceres i DirectX 9.0c, der snart kommer på gaden), og en integreret videoprocessor, der både kan indkode og dekode MPEG-2 og MPEG-4. Chippen snakker sammen med GDDR3 hukommelse via en 256-bit bred bus. Det er stadigvæk usikkert, om de færdige kort vil have 550 eller 600 MHz hukommelse, men med den laveste hastighed giver det stadigvæk en båndbredde på hele 35,2 GB/sek. Til sammenligning må Radeon 9800XT klare sig med blot 23.4 GB/sek. Hov, glemte vi at nævne, at chippen kan

Tekst: Jeppe Christensen

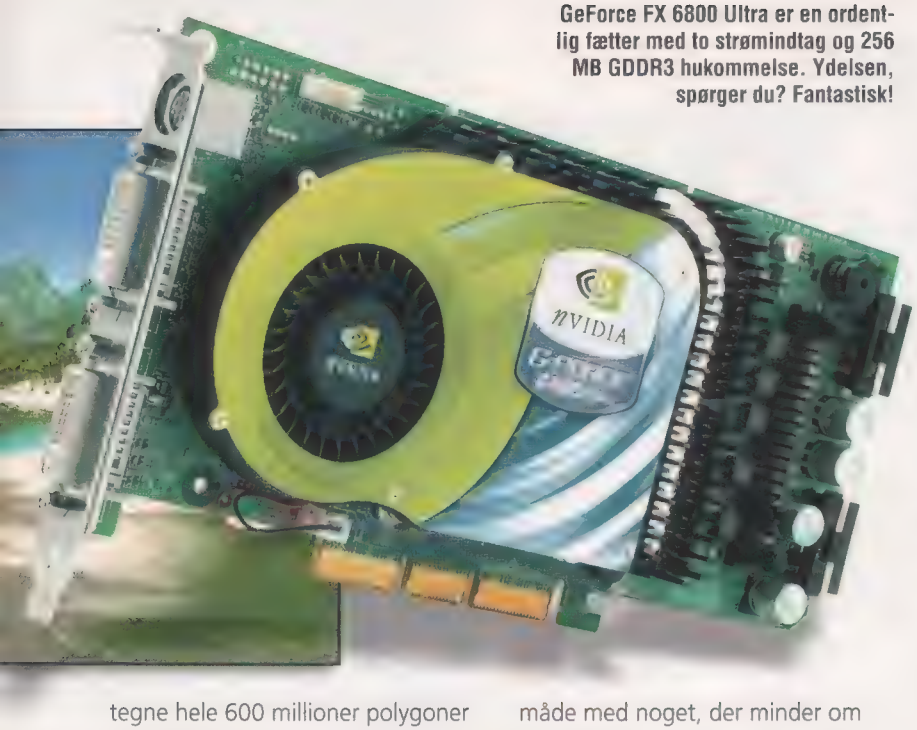

GeForce FX 6800 Ultra er en ordentlig fætter med to strømindtag og 256 MB GDDR3 hukommelse. Ydelsen, spørger du? Fantastisk!

tegne hele 600 millioner polygoner pr. sekund?

Chippen er baseret på 0.13 mikron procesteknologi og produceres af ingen ringere end Big Blue, gode gamle IBM.

... Og en hurtig knallert

De mange millioner transistorer arbejder med en hastighed på 400 MHz, og her sluger de som forventet en hel del saft. Derfor er GeForce FX 6800 Ultra udstyret med hele to styk Molex strømstik, der hver skal have serveret 12 V. Faktisk anbefaler NVIDIA, at pc'en er udstyret med en 480 Watt strømforsyning, før man installerer den nye fætter. Personligt mener vi her på Privat Computer, at man nok kan klare sig med en god 430 Watt strømforsyning. Den mindre udgave, GeForce FX 6800 er "kun" udstyret med 12 pixel pipelines og en enkelt Molex-strømforsyning. Dette kort vil, i modsætning til Ultra-udgaven, også kun kræve et enkelt AGP-slot. Vores mere kvikke læsere har nok allerede set på billederne, at køleløsningen på Ultra-kortet kræver sin plads, og at man ikke vil kunne bruge PCI-slottet ved siden af AGP-slottet.

AGP eller PCI Express

Alle grafikkort i GeForce 6-serien er udstyret med AGP8X interface, men vil også kunne køre PCI Express, når bundkortene kommer på markedet. NVIDIA har valgt en løsning, hvor en bridge installeres mellem grafikchip og interfacet til bundkortet. På den måde kan NVIDIA øge hastigheden til "AGPX16" og ender på den måde med noget, der minder om PCI Express.

Der vil således ikke være nogen forskel på GeForce 6-serie grafikkort med AGP og PCI Express. De er stort set ens. Eneste forskel er bridge-chippen, der oversætter signalerne. GeForce FX kort med PCI Express forventes på markedet til juli.

Mere fart og flere detaljer

NV40 er en helt ny chip med helt nye muligheder. Arkitekturen er ændret drastisk i forhold til de eksisterende GeForce kort fra NV3x generationen. NV40 bruger NVIDIAs CineFX3 standard og bruger Vertex og Pixel Shader 3. Nu kradser du dig måske lidt i hovedbunden, men hvad det i bund og grund betyder, er mulighed for væsentlig flere detaljer med meget større hastighed. Flere af subsystemerne i NV40 chippen er to, fire eller endda hele otte gange hurtigere end hvad vi hidtil har set fra grafikproducenten. Kort og godt: GeForce FX 6800 Ultra er noget af en fartdjævel.

Bedre kvalitet

Med GeForce 6-serien og nye versioner af firmaets driver introduceres også bedre antialiasing og anisotropic filtering. NVIDIA har fået en del dårlig omtale på grund af visse tvivlsomme optimeringer, der har resulteret i dårligere billedkvalitet end hvad man f.eks. ser hos ATI.

NVIDIA er nu klar med en ny form for antialiasing, der kaldes "rotated-grid subpixel pattern". Hvad det i sin enkelthed betyder, er flottere og pænere 3D-grafik i scener med mange næsten vertikalt og horisontale linier. Firmaet er også klar med nye kvalitetsindstillinger og trilinear filtering og anisotropic filtering. Så vil man have den bedste kvalitet, er den nu tilgængelig for feinschmeckerne.

Styr på video

En af de måske mest revolutionerende nyskabelser i NV40-chippen er en indbygget dedikeret programmerbar videoprocessor. Denne lille fætter er udstyret med masser af kræfter og kan angiveligt trylle en hel del med video. F.eks. skulle den kunne konvertere interlaced tv direkte til progressive formatet for bedre visning på en pc-monitor, gamma correction, colorspace konvertering, dynamisk skalering og frame rate konvertering. Mere spændende for privatpersoner er nok, at der understøttes fuld afspilning og indkodning af MPEG-1, -2 og -4. I bund og grund betyder det, at man kan konvertere en DivX-film uden at gøre synderligt brug af cpu'en i maskinen.

Ganske smart – især hvis man vil bruge sin pc til at fungere som videooptager eller lignende.

Vis mig nogle tal!

I denne artikel bliver det ikke til nogle benchmarks eller grafer, men vi kan da godt løfte sløret for, at GeForce FX 6800 Ultra løber fra alt og alle. I visse tilfælde er det nye kort cirka dobbelt så hurtig som sin forgænger, og det bliver nu muligt at spille stort set alle de nyeste spil i 1600 x 1200 punkters opløsning med masser af antialiasing og en god bid anisotropic filtering. Det er i alt fald lang, lang tid siden, vi sidst har set noget, der giver en så markant forbedring i forhold til den forrige generation. Spænd sikkerhedsselerne og læs med, når vi tester de nye kort i næste nummer af Privat Computer.

HVAD MED ATI?

Der var endnu ikke noget modsvar fra ærkerivalen, Canadiske ATI, inden vi gik i trykken med dette blad, men vi har da allerede opsnappet lidt info. Næste grafikkort fra ATI vil bruge R420-chippen og vil blive kaldt Radeon X800. Det er stadigvæk usikkert, om det første kort fra firmaet vil have 12 eller 16 pixel pipelines, men sikkert skulle det være, at man vil bruge samme GDDR3 hukommelse som på GeForce FX 6800 Ultra. En R423 chip forventes på gaden til juni. Eneste forskel i forhold til R420 er ægte og direkte understøttelse for PCI Express. Om det vil give en fordel rent ydelsesmæssigt i forhold til NVIDIAs løsning med en bridge er tvivlsomt, men det er helt sikkert noget som Canadierne vil fokusere på.

Trådløs MED TURBO

Trådløse netværk er fremtiden. Det har producenterne for længst indset, og de arbejder på højtryk med at være først til at levere trådløse netværksprodukter, også kaldet Wi-Fi, der kan måle sig med sædvanlige netværk. Vi kigger nærmere på trådløse netværksprodukter, der lover samme hastigheder som kabelbaserede netværk.

Det er ikke helt uproblematisk at måle transmissionshastigheder på et netværk, da disse blandt andet afhænger af netværket, processorhastighederne og -belastningen på de to computere

Wi-Fi har spredt sig som en steppebrand og har flere steder erstattet almindelige kabelbaserede netværk. Hidtil har der været to punkter, hvor de trådløse netværk har sakket efter de almindelige netværk, og det er med hensyn til hastigheden og sikkerheden. Sikkerhedsproblemerne omkring WEP til 802.11b-netværkene er efterhånden velkendte, og det er først med Wi-Fi Protected Access (WPA), at sikkerheden på de trådløse netværk forventes at være tilfredsstillende.

Den mest udbredte standard er 802.11b med en maksimal transmissionshastighed på 11Mbps, mens efterfølgeren, 802.11g, maksimalt leverer 54 Mbps – lidt over halvdelen af de 100 Mbps, der typisk benyttes i kabelbaserede netværk. De nyeste trådløse netværk reklamerer nu med hastigheder, der er hurtigere end 100 Mbps, så nu er det efterhånden tid til seriøst at overveje, om kablerne helt skal skrottes til fordel for trådløse netværk. Kombattanterne til vores test er linet op: I alt to routere, et access point, to trådløse PCI-netværkskort og to PC Cards, der alle lokker med 108 Mbps ved hjælp af 802.11 Super G.

Rigtige hastigheder

Det er ikke helt uproblematisk at måle transmissionshastigheder på et netværk, da disse blandt andet afhænger af netværket, processorhastighederne og -belastningen på de to computere. Desuden kan det være svært at tvinge hastigheden op i nærheden af eksempelvis 100 Mbps, da der er overhead ved tcp-protokollen, og da tcp-protokollen sjældent er optimeret ved operativsystemernes standardindstillinger. Derfor er den reelle båndbredde altid noget lavere end den maksimale båndbredde.

Til at måle hastigheden over det trådløse netværk benyttede vi et lille handy program Iperf (kan hentes fra http://dast.nlanr.net/Projects /Iperf/), der kan måle den reelle transmissionshastighed mellem to computere. Testen består i at sende pakker fra den ene maskine til den anden så hurtigt som muligt over en 10 sekunders periode og derefter registrere hvor mange, der nåede frem. Alle produkterne blev sat op til at køre i static mode (se boksen), så hastigheden ikke blev sænket undervejs, hvis der kom et 802.11b/802.11g-netkort inden for afstanden af access pointet. Hastigheden blev målt 1 meter fra access pointet i et andet rum gennem to vægge 10 meter fra access pointet og – for de to netværkskort til den bærbare - små 40 meter væk gennem flere mure i en ældre etageejendom og 4 fire etager nede.

Sneglefart?

Først blev de to computere forbundet via almindeligt 100 Mbps-kablet netværk, og her gav Iperf en reel båndbredde på 25 Mbps. Til sammenligning ydede alle de undersøgte trådløse netkort en båndbredde på omkring 29 Mbps over 802.11 Super G. Der er altså lidt at hente ved at bruge trådløse forbindelser i forhold til almindelige kabler! Men træerne voksede ikke ind i himlen, for hastigheden faldt drastisk, når afstanden mellem computer og access point øges. Allerede 10 meter væk og gennem to indermure faldt båndbredden til ca.10 Mbps (men klart størst, når modtageren var D-Links access point), hvilket trods alt er en betydningsfuld reduktion over så kort en afstand. To etager nede var det næsten umuligt at fat på andet end D-Links AP (en transmissionshastighed på gennemsnitlig 500 kbps), og nede på vejen var det umuligt at opretholde en fornuftig forbindelse.

Efter at have rodet lidt med indstillingerne (og fjernet kravet om at der skulle køres statisk 108 Mbps), blev transmissionen noget bedre nede på vejen. Signalet var suverænt bedst op mod D-Links DW2100AP, hvor der ikke var nogen problemer med at hive gennemsnit-

Tekst: Claus Ekstrøm

ligt 150 kbps Kbps hjem. Lidt lavere så det ud med de to andre routere med omkring 80 kbpsKbps.

Alle produkterne benytter sig af samme chipset fra Atheros, så de burde kunne snakke sammen indbyrdes. Det viste sig også at være tilfældet, og der var ingen problemer med at få eksempelvis Netgears PC-card eller D-Links PCI-kort til at snakke med routeren fra Trust eller omvendt.

Konklusion

Netkort med 1 Gbps begynder så småt at dukke op og efterhånden findes de integreret på næsten alle nye motherboards. Dermed er sædvanlige kabelnetværk stadig foran i kapløbet om at sende data hurtigt, men med udvidelsen af 802.11g begynder de trådløse netkort at blive rigtig interessante.

Over korte afstande kan hastigheden på de trådløse netværk måle sig med de udbredte 100 Mbps, men der skal ikke herske tvivl om, at det kræver ideelle forhold og afstand og placering for at kunne opnå de hastigheder, som producenterne lokker med. I realiteten vil båndbredden for Super G netværk – ligesom for 802.11b – mindskes betydeligt med afstanden, og i praksis vil der derfor ofte være mærkbar forskel på hastigheden på trådløse og almindelige netværk.

Dermed er det ikke sagt, at de nye hurtige trådløse netværk ikke er attraktive, for det er de. Deres hastighed og sikkerhed er betydeligt forbedret i forhold til de ældre 802.11b-netværk, og hastigheden gør, at et Super G-netværk med fordel kan bruges i små lokalnet, hvor afstanden til det nærmeste access point ikke er for stor. I disse situationer kan man uden problemer streame video over det trådløse netværk og benytte hurtige ADSL-linjer fuldt ud, mens man sidder i haven og nyder den danske sommer.

Som det fremgår af artiklen, er der ikke den store forskel på de undersøgte produkter, da de alle er baseret på samme chipset fra Atheros. Hvis jeg alligevel skulle vælge et access point, ville valget klart falde på D-Links DW2100AP, der havde flest konfigureringsmuligheder og viste den suverænt bedste signalstyrke blandt de tre access points, der blev testet. På netkortssiden ville valget falde på Netgears WG511T – ikke fordi der blev observeret nogen forskel på hardwaresiden, men fordi softwaren har den lille tand ekstra i forhold til de andre. ►

NETGEAR

Til testen havde Netgear leveret routeren WGT624 og et PC-card-netværkskort (WG511T). Routerens design hører unægtelig til i den pænere ende af computerudstyr, og man skulle næsten tro, at Netgear har skævet lidt til designerne fra Apple, da de har valgt kassen til routeren. Netkortet ligner alle andre trådløse netkort til bærbare, men hvor installationen af routeren blot bestod i at smide stikket i og forbinde den til mit eksisterende LAN, voldte installationen af netkortet mig lidt problemer. Hvad end jeg foretog mig, kunne jeg simpelthen ikke få XP til at installere driveren fra cd'en. Stor var min overraskelse, da det viste sig, at indholdet af cd'en passede til et andet Netgear-produkt selv om mit netkort var trykt på forsiden. Den seneste driver blev derfor hentet fra nettet (ved brug af mit gamle trofaste 802.11b-netkort), så problemet var ikke så stort, men det er alligevel lang tid siden, jeg har været ude for noget så utjekket.

WGT624 router/access point: 1.049 kr. inkl. moms
WG511T PC-Card: 585 kr. inkl. moms
Producent: www.netgear.com
Distributør: Fineman A/S, www.fineman.dk, tlf. 7023 3533

TRUST

Fra Trust ser vi på et PC-Card, et PCI-kort og deres trådløse router fra deres SpeedShare Turbo Pro serie. Produkterne ligner til forveksling andre produkter af samme type, og de blev installeret uden nogen problemer. Konfigureringssoftwaren er – efter min mening - ikke et så elegant som Netgears, og jeg oplevede nogle problemer med at få netkortet til den bærbare til at reconnecte til netværket, hvis jeg flere gange i træk flåede kortet ud og ind af den bærbare. Måske skal man bare i al almindelighed lade være med at gøre dette, men alle de andre trådløse netværkskort jeg har prøvet i min bærbare, kan klare mosten. Jeg har imidlertid aldrig oplevet problemer første gang, kortet er blevet sat i, og jeg tror det skyldes driveren, så det kan være, at det bliver rettet på et tidspunkt.

SpeedShare Turbo Pro router/access point: ??? kr. inkl. moms
SpeedShare Turbo Pro PCI-kort: ??? kr. inkl. moms
SpeedShare Turbo Pro PC-Card: ??? kr. inkl. moms
Producent: www.trust.com
Distributør: DCE Distribution, tlf. 9634 2414

D-LINK

D-Link har længe været kendt for at presse ekstra hastigheder ud af trådløse netværk og har tidligere leveret 802.11b-baserede løsninger, der kunne klare op til 22 Mbps. Fra D-Link ser vi på et PCI-kort (DWL-G520) og et access point (DWL-2100AP). Installationen foregik uden problemer.

D-Links PCI-kort er ikke noget specielt, men access pointet er værd at nævne, for det er muligt at stille på stort set alle parametre. Jeg forstår ikke, hvorfor alle producenterne ikke for længst har indset, at vi selv vil have fuld kontrol over vores hardware. På dette punkt er D-Link rigtig godt med.

DWL-2100AP access point: 1.050 kr. inkl. moms
DWL-G520 PCI-kort: 540 kr. inkl. moms
Producent: www.dlink.dk
Distributør: D-link Danmark, tlf. 4396 9040

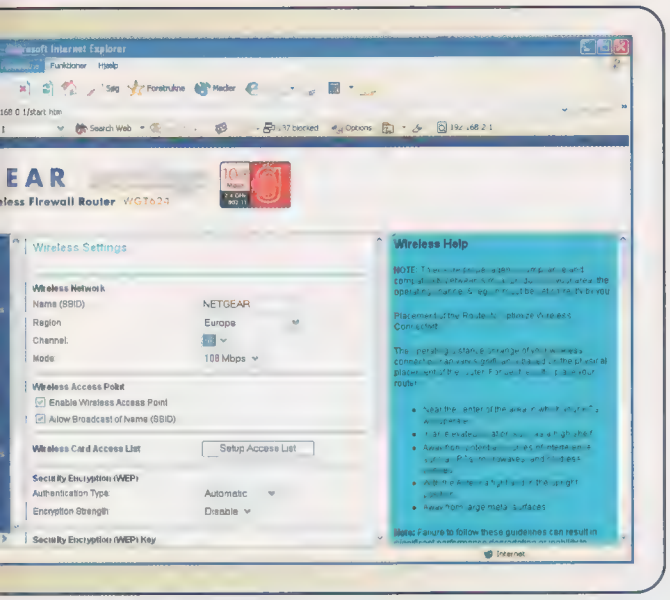

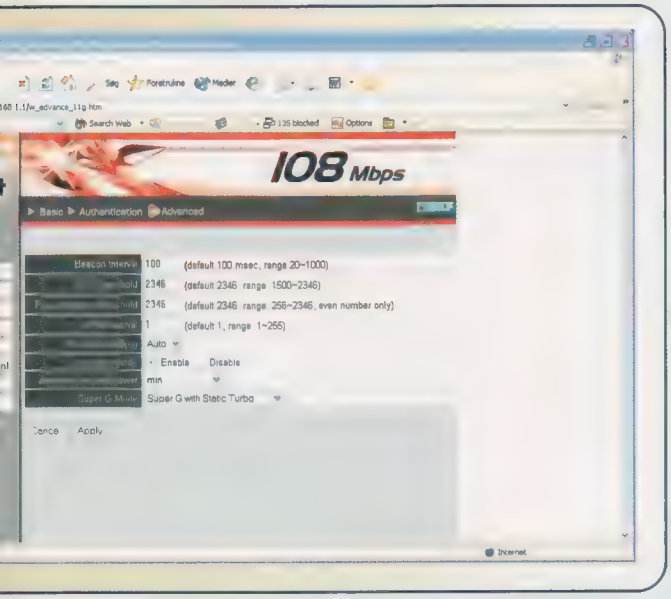

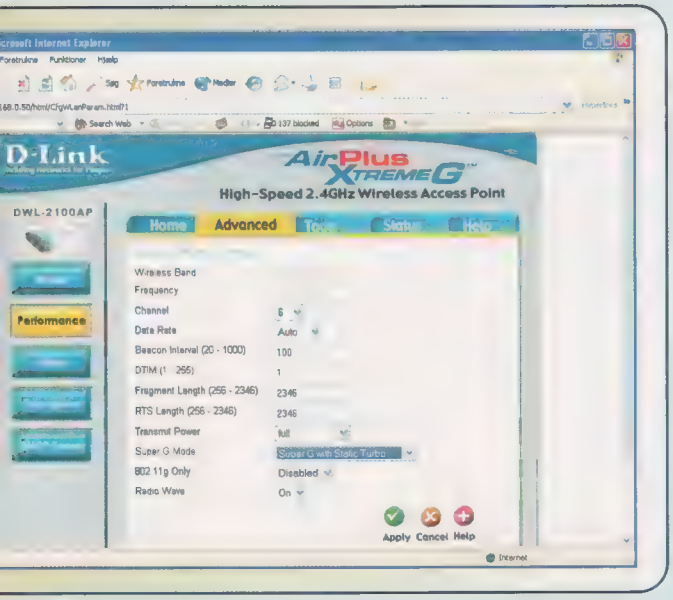

SUPER G UNDER HJELMEN

For få år tilbage stod slaget mellem 802.11a og 802.11b om at blive den mest udbredte trådløse standard, men den kamp er afsluttet, og 802.11b har for længst slået sig fast som den suverænt mest populære trådløse standard. Pudsigt nok øger 802.11g – efterfølgeren til 802.11b – hastigheden fra 11 Mbps til 54 MBps ved at benytte samme encoding (Orthogonal Frequency Division Multiplexing) som 802.11a-standarden, men uden de samme problemer med rækkevidden som 802.11a har.
Amerikanske Atheros har udviklet det chipset, som ligger til grund for "Super G", der fordobler hastigheden ved 802.11g-netværk. Super G er ikke en officiel standard, så der er ingen garanti for, at Super G-produkter fra forskellige producenter kan snakke sammen, men som denne test viser, er der ingen problemer, når nu der sidder samme chipset på al hardwaren.

Super G benytter sig af 3 tricks til at fordoble hastigheden af 802.11g-netværk:

Channel bonding. Den største hastighedsforøgelse opnås ved at sende data over to kanaler samtidig. Groft sagt giver det den dobbelt båndbredde, på samme måde som ISDN-linjer kan køre i dual mode, men helt uproblematisk er det imidlertid ikke. På grund af opbygningen kan der opstå frekvensforstyrrelser i channel kanal 1 og 11, og når der køres med channel bonding, bruges to kanaler, og det kan være problematisk at finde 2 frie kanaler i tætbefolkede områder. Specielt betyder dette, at Super G-netværk let kan komme til at forstyrre signalerne fra andre 802.11g-netværk i nærheden.

Packet bursting. Ved normal trådløs kommunikation sendes data i afsted i data frames, og mellem hver frame er der en mikroskopisk pause, hvor nye enheder kan gøre krav på at få lov til at sende data. Det er sådan et trådløst netværk sikrer, at alle enheder får lov til at kommunikere. Super G benytter sig af packet bursting (der oprindeligt er defineret i standarden for 802.11e), hvor ventetiden mellem to pakker sættes ned, således at flere pakker kan afsendes inden for samme data frame. Desuden benytter Super G sig af fast frames, hvor flere bits kan presses ned i en pakke. Begge disse tiltag er medvirkende til at øge transmissionshastigheden.

Komprimering. Endelig benytter Atheros' chipset sig af komprimering. Al data der overføres på et Super G-netværk, bliver automatisk komprimeret og dekomprimeret i hardware med en zip-lignende algoritme. Det medfører, at der for data, der i forvejen ikke er komprimeret, skal sendes færre pakker over det trådløse netværk, hvilket øger hastigheden en smule – specielt for tekstfiler eller lignende, der kan komprimeres hårdt.

En af finesserne ved Atheros' chipset er, at access points kan vælge at køre i static eller dynamic Super G mode. I static mode kører forbindelsen udelukkende 108 Mbps og kan derfor ikke snakke med netværk baseret på 802.11b eller 802.11g. Det betyder også, at man undgår problemer med, at netværket kører langsommere, hvis der kommer nogle langsommere trådløse netværkskort inden for rækkevidde, fordi access pointet ikke behøver at sætte protokollen, så den kan snakke med alle netkort i området.
I dynamisk mode åbnes der kun for channel bonding, hvis netværkstrafikken kræver det. Hvis der ikke er noget særlig trafik på netværket, eller hvis der er 802.11b/802.11g-produkter i nærheden, åbnes der kun en kanal, der dog stadig benytter packet bursting og komprimering. Til gengæld er access pointet kompatibelt med de ældre 802.11b- og 802.11g-produkter.

Alt det trådløse netværksudstyr i denne test er forsynet med de samme chips fra firmaet Atheros. Derfor arbejder det også fint sammen på tværs af producenterne - også selv om Super G ikke er en officiel standard.

Åben software TIL FOLKET

Hvis man hører til dem, der konstant henter nye spændende programmer på nettet, støder man konstant ind i begrebet open Open Source. Men hvad dækker det egentlig over? Og kan Open Source-programmer virkelig konkurrere med kommerciel software?

Langt de fleste computer-brugere har sikkert hørt om Linux, og mange har nok også hørt om begrebet Open Source. Men bevæger vi os uden for de snævre nørd-kredse, er det nok de færreste, der for alvor ved, hvad dette begreb dækker over, og hvor meget det egentlig betyder. Hvem ved for eksempel, at der også til Windows findes flere tusinde Open Source-programmer eller at hovedparten af serverne på internettet kører med Open Source-software? I denne artikel vil vi derfor se nærmere på begrebet og præsentere nogle af de bedste programmer.

Hvad er Open Source?

For at forstå betydningen af begrebet Open Source, må man først forstå, hvordan et computerprogram laves. Alle programmer skrives i et såkaldt højsprog som Delphi eller C++. Men før programmet kan køre på computeren, skal denne kildekode oversættes til det maskinsprog, som computeren forstår.

Open Source udmærker sig ved, at kildekoden er frit tilgængelig og distribueres sammen med det færdige program. Kildekoden er ikke nødvendig for at køre programmet; men når den er tilgængelig, kan brugeren se, hvordan programmet er lavet, han kan rette fejl i det og han kan eventuelt ændre og videreudvikle det.

Det er naturligvis ikke alle brugere, der giver sig til at ændre programmet, men nogle gør, og det fører ofte til, at en hel række programmører efterhånden engagerer sig i arbejdet. De overtager måske hver sin mindre del af arbejdet, så programmet til sidst fremstår som deres fælles projekt.

Licensaftalen

Det har selvfølgelig betydning for rettighederne. En ting er jo, at kildekoden er tilgængelig. Noget andet er, om man må ændre den samt, hvordan den ændrede version må distribueres videre og eventuelt sælges. Spurgt på en anden måde: Hvem tilhører rettighederne til programmet, hvis mange forskellige programmører har deltaget i udviklingen? Hvem bestemmer, hvad der skal ske med programmet?

For at forstår, hvordan det fungerer, er det godt at kigge på www.opensource.org. Denne hjemmeside er oprettet af The Open Source Initiative (OSI), en non-profit organisation, hvis formål er at fremme Open Source-tanken til fælles bedste.

På siden findes dels den officielle definition på Open Source, dels de forskellige licensaftaler, som Open Source distribueres under. Den vigtigste og mest udbredte af disse licensaftaler er GNU General Public License også kaldet GPL. Det er dog kun én blandt en hel stribe. Fælles for dem er, at de sikrer den frie adgang til programmet. Når et program distribueres under en Open Source-licens som GPL, er der fri adgang til kildekoden, enhver har ret til at bruge og videreudvikle og videredistribuere det. Det omfatter i de fleste tilfælde også muligheden for at sælge programmet, f.eks. ved at lade det indgå som en del af et kommercielt produkt. Open Source-programmer er ofte gratis, men de behøver ikke at være det.

Tekst: Lars Jørgen Helbo

Kun for nørder?

Men kan det så bruges til noget? Vi taler jo ofte om programmer, der er opstået som fritidsbeskæftigelse. I mange tilfælde er der tale om tilfældigt sammensatte grupper af hobbyprogrammører. Derfor kunne man godt formode, at der er tale om programmer udviklet af nørder for nørder.

Det kan naturligvis også være meget godt; men er det noget, som almindelige mennesker kan bruge til noget? Bør man alligevel ikke hellere vælge et kommercielt produkt? Det koster ganske vist penge; men så ved man da også, hvad man får. Spurgt på en anden måde, hvis vi ser bort fra prisen, kan Open Source så konkurrere med kommercielle programmer?

For at få et indtryk af det, er det en god idé at se lidt på internettets servere.

Browserkrigen

Da Microsoft for 10 år siden lancerede Windows 95, havde man en plan. Sammen med det nye operativsystem fulgte adgangssoftware til Microsoft Network. Det var dengang noget ganske andet, end det er i dag. I virkeligheden var det oprindeligt tænkt som et helt selvstændigt net, et alternativ til internettet. Men sådan gik det ikke. Efter ganske kort tid måtte man erkende, at nettet ikke bare kunne kopieres.

Efter denne fiasko var der brug for en ny strategi. Hvis man ikke kunne kopiere internettet, så måtte man prøve at beherske det. Målet var et internet, som skulle være bygget op omkring Microsofts produkter. Brugerne skulle surfe med Internet Explorer, indholdet på nettet skulle udvikles med FrontPage og leveres af Microsofts IIS-server støttet af Access databaser.

Midlet var udvikling af egne standarder og integration i Windows. Med FrontPage Extensions og Active Server Pages blev det nemt at udvikle interessant webindhold, og dette indhold kunne leveres nemt og hurtigt til brugerne ved hjælp af Microsofts produkter, der hele vejen igennem passer perfekt til disse standarder og til hinanden.

Den anden fiasko

Planen var altså meget god; men hvordan gik det i praksis? Ja, indledningsvis, det vil sige fra 1997 og fem år frem, gik det tilsyneladende godt. Internet Explorer fortrængte efterhånden Netscapes browser fra markedet, og helt parallelt hermed kunne Microsoft øge sin markedsandel på webserverområdet på bekostning af Netscape.

Der var imidlertid en detalje, som man havde overset. I 1994, samme år som Netscape Corporation blev grundlagt, mødtes otte programmører, som også ville lave software til nettet. I første omgang handlede det dog kun om at lave nogle fejlrettelser eller patches til den dengang meget udbredte NCSA webserver. Derfor kaldte de deres fælles produkt for "A patchy server".

Projektet udviklede sig imidlertid hurtigt, flere programmører kom til og i løbet af kort tid blev det til en komplet Open Source http-server. Samtidig ændredes navnet. A patchy server blev til Apache.

Den, der vil vide, hvad Apache betyder for www i dag, skal blot kaste

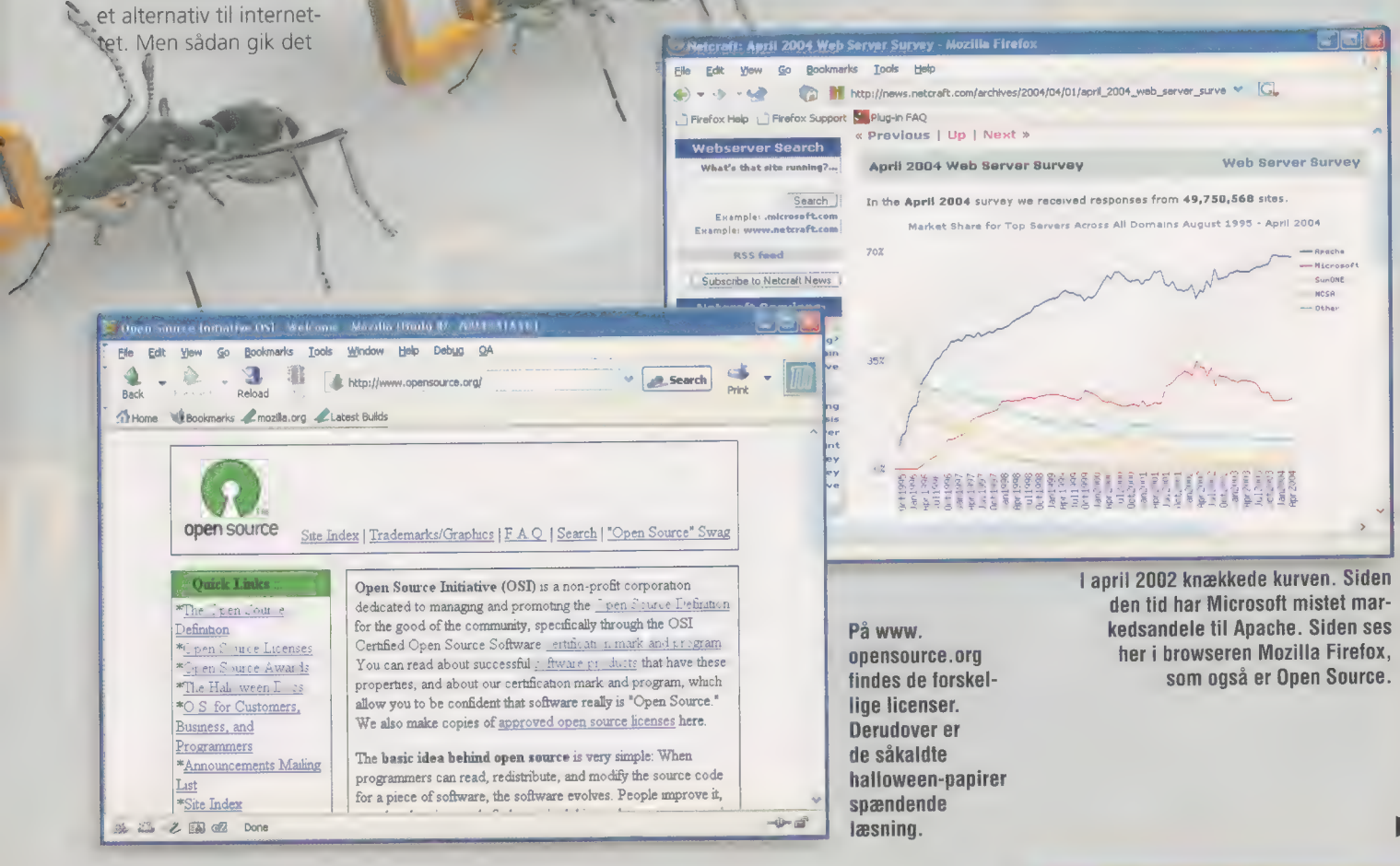

På www.opensource.org findes de forskellige licenser. Derudover er de såkaldte halloween-papirer spændende læsning.

I april 2002 knækkede kurven. Siden den tid har Microsoft mistet markedsandele til Apache. Siden ses her i browseren Mozilla Firefox, som også er Open Source.

et blik på www.netcraft.com. Firmaet Netcraft laver undersøgelser af nettet. En gang om måneden tager firmaets computer kontakt til stort set alle 50 millioner servere på nettet og indsamler oplysninger om den software, der kører på serverne. Resultatet kan ses på firmaets hjemmeside.

Her ser man, hvordan Microsoft IIS fra 1997 bliver stadigt mere populær og i begyndelsen af 2002 når op på en markedsandel på 35 procent. Men i april 2002 knækker kurven, og i dag er IIS igen nede omkring 20 procent. Apache har derimod kunne fortsætte sin vækst og sidder i dag på næsten 70 procent af markedet for webservere.

Apaches succes beviser altså, at Open Source-programmer udmærket kan være lige så gode eller endda bedre end deres kommercielle konkurrenter.

Apache

Historien om Apache er interessant på to forskellige måder. For det første er Apache den killer-applikation, som Linux og dermed Open Source-verdenen har manglet. Apache er nu den helt dominerende webserver, og mange brugere vil alene af den grund vælge dette program på samme måde, som de fleste brugere vælger Word til tekstbehandling.

Men sådan et valg trækker mere med sig. Har man først valgt Word som tekstbehandling, vælger man sandsynligvis Excel som regneark, og man er nødt til at vælge Windows som operativsystem. Tilsvarende er det med Apache. Den, der vælger Apache som webserver vil næsten altid også vælge PHP som serverprogrammeringssprog og MySQL som database, og flertallet vil vælge Linux som operativsystem.

For det andet siger det noget om Apaches egenskaber. Når private brugere vælger programmer, så er prisen en væsentlig faktor. For et firma, der investerer mange penge i hardwaren til en webserver og som betaler endnu mere for internetforbindelse og -trafik, er serverprogrammets stabilitet og sikkerhed meget vigtigere end prisen. En hjemmeside skal være tilgængelig døgnet rundt, ethvert nedbrud koster mange penge. Når Apache har kunne sætte sig på dette marked, kan det kun betyde, at programmet er usædvanligt stabilt og pålideligt. Apaches succes beviser altså, at Open Source-programmer udmærket kan være lige så gode eller endda bedre end deres kommercielle konkurrenter.

Et særtilfælde?

Nu kunne Apache naturligvis på en eller anden måde være et særtilfælde. Vi må derfor spørge, hvordan det er muligt? Hvordan kan et Open Source-program, som enhver kan downloade gratis fra nettet, være bedre end dyre, kommercielle programmer, produceret af store professionelle firma?

Der er flere forklaringer, men de er egentlig ret simple. Et stort software-firma kan sætte mange programmører på udviklingen af et program. Men selv hos de største i branchen er antallet af programmører ikke uendeligt, og de vil ofte arbejde under et betydeligt tidspres. Økonomi- og marketingafdelingerne fastlægger en udgivelsesdag, og den skal programmørerne leve op til, uanset om de kan eller ej.

Ved Open Source er det ganske anderledes. Økonomien sætter ikke nogen grænse for, hvor mange programmører, der kan engageres i projektet, og programmet skal ikke udgives, før det er færdigt.

Med hensyn til at tiltrække nye medarbejdere har Open Source en anden fordel. For at blive ansat som programmør hos et stort firma, skal man have både uddannelse og erfaring. Ved udvikling af Open Source kan alle være med. Der er altid mange små opgaver, som enhver kan løse. Det være med korrekturlæsning, oversættelse, design af ikoner og så videre. Enhver kan altså få lov til at komme indenfor, få tid til at samle erfaring, lære og med tiden overtage stadigt mere komplekse opgaver.

Motivationen

Endelig er der spørgsmålet om medarbejdernes motivation. Det kan illustreres med et eksempel delvist lånt fra www.opensource.org. Lad os antage, at et program skal have tilføjet support for unicode-karakterer. Opgaven kan løses af tre mennesker. Peter Johnson, Anna Ling og Niels Hansen.

Peter Johnson er ansat i et stort amerikansk software-firma, han er en habil programmør, men taler kun engelsk og har aldrig været udenfor USA. Hans chef har nu tildelt ham opgaven med unicode. Anna Ling har ikke meget erfaring med programmering; men hun bor i Malaysia og er i sit arbejde nødt til at arbejde med flere asiatiske sprog. Derfor er hun helt afhængig af unicode. Niels Hansen bor i Danmark, han er lidt af en nørd og laver kompliceret programmering på samme måde som andre løser kryds og tværs-opgaver.

Med til historien hører, at Peter Johnson af sin chef har fået indskærpet, at han ikke må tale med udenforstående om opgaven. Konkurrenterne lurer jo lige om hjørnet. Anna Ling og Niels Hansen slår derimod straks pjalterne sammen for at finde en løsning. I internettets tidsalder betyder det jo ikke noget, at de bor på hver sin side af jorden. Hvem finder mon den bedste løsning på problemet?

Alt i alt har et Open Source-projekt altså mange fordele: nye medarbejdere med lille erfaring kan sagtens deltage, og der er høj motivation og stort set ubegrænset skalerbarhed i processen. Det er ideelle betingelser for udvikling af gode produkter. Betingelser, som kommercielle producenter kun kan drømme om.

Programmer til folket

Nu er det naturligvis ikke ret mange almindelige brugere, der finder på at oprette deres egen webserver. En del har måske lyst til at eksperimentere med Linux; men langt de fleste foretrækker at blive ved Windows. Er Open Source også interessant for dem?

Ja, det er det i høj grad. Der findes nemlig også til Windows masser af fremragende Open Source-programmer. Der findes programmer inden for alle områder og de bedste af dem kan uden videre konkurrere med de store kommercielle programmer.

Et godt sted at hente Open Source programmer er www.sourceforge.net. Det største problem med denne side er netop dens størrelse. Det er nu muligt at downloade mere end 90.000 forskellige programmer. Det er i sig selv svært at overskue, men dertil kommer, at der

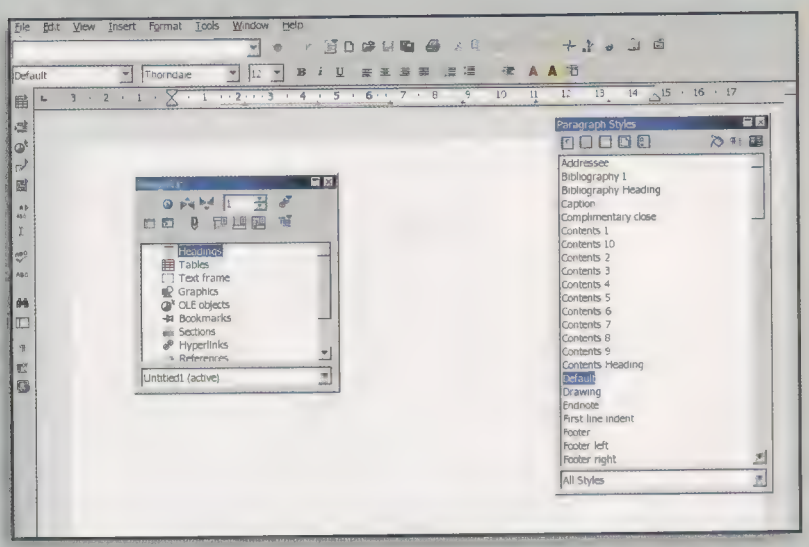

OpenOffice kan alt det de dyre kommercielle office-pakker kan - men det er gratis.

The Gimp er et topprofessionelt billedbehandlingsprogram.

findes programmer til alle store operativsystemer. En stor del af programmerne kan køre på både Windows, Linux og Mac OSX, men nogle programmer findes kun til en type operativsystemer.

Endelig er der tale om programmer på vidt forskelligt udviklingstrin. En væsentlig del af ideen bag Open Source er, at programmerne gøres tilgængelige fra første færd. På den måde får andre mulighed for at deltage i udviklingen. Men for brugerne betyder det, at udbuddet er meget blandet. Der er programmer, som er udviklet af hundredevis af programmører gennem mange år; men der er også programmer, som ikke er meget mere end en ide eller en hensigtserklæring. Ved hvert program er anført en såkaldt development status. Den skal helst hedde 5 eller 6.

Alligevel kan det være svært at finde frem til de virkelige perler. Derfor følger her en præsentation af en række rigtigt gode programmer. Listen er på ingen måde komplet. Men der er tale om fremragende programmer, som enhver Windows-bruger med fordel kan kigge nærmere på. Hent dem og prøv dem. Det er helt sikkert umagen værd. Det koster ikke noget, men det giver lyst til at gå på videre opdagelse i Sourceforge.net.

BEST OF OPEN SOURCE

OPENOFFICE.ORG

Et af de helt store Open Source projekter er OpenOffice. Projektet opstod, da Sun købte firmaet Star og frigav kildekoden til kontorpakken StarOffice. Denne kildekode danner nu både grundlag for det kommercielle produkt Star Office og for det frie OpenOffice.

Vi har tidligere omtalt programmet, men hvis nogen endnu skulle være i tvivl, så er der tale om en kontorpakke, der på alle måder er fuldt på højde med Microsoft Office. Pakken omfatter tekstbehandling, regneark, præsentations- og tegneprogrammer.

Alle programmerne er helt kompatible til Microsofts tilsvarende programmer. Det er altså uden videre muligt at åbne og arbejde med dokumenter, der er fremstillet i Word eller PowerPoint. Fra alle programmer er det muligt at eksportere i Adobes PDF-format og Macromedias Flash.

Et problem har været, at de medfølgende ordbøger stod under en anden licens og derfor ikke kunne integreres direkte i pakkens installationsprogram; men det problem er netop blevet løst med udsendelsen af den helt nye version 1.1.1. Alle programmerne er oversat til dansk. Oversættelsen af hjælpetekserne er dog ikke helt færdig.

Link: www.openoffice.org
Dansk version: da.openoffice.org

GIMP

Hvis tegneprogrammet i OpenOffice ikke er godt nok, så bør man kigge på Gimp. Forkortelsen Gimp står for GNU Image Manipulation Program, dvs. et billedbehandlingsprogram, som distribueres under GNU-licensen. Gimp blev startet i 1995 af Spencer Kimball og Peter Mattis, og har siden udviklet sig til et af de helt store og meget professionelle projekter inden for Open Source.

Der er tale om et virkelig godt program, der uden videre tåler sammenligning med Adobes PhotoShop. Tidligere har det lidt noget under en ret egenvillig betjening, hvor alle funktioner blev styret gennem en enorm højrekliksmenu. Men i den nye version 2.0 har programmet fået en almindelig menu og er dermed blevet meget mere brugervenligt.

Kildekoden og en masse dokumentation til Gimp distribueres via hjemmesiden www.gimp.org. Herfra er der links til andre hjemmesider, hvor der kan downloades færdigt kompilerede versioner til Windows, Linux og Mac OSX.

Link: www.gimp.org

PDFCREATOR

Den, der har oplevet muligheden for PDF-eksport i OpenOffice, ønsker sig ofte samme funktion i alle andre programmer. Det kan klares med PDFCreator, et lille program, der fungerer som en printerdriver. Installer programmet på computeren. Gå ind i et hvilket som helst andet program. Vælg udskriftsfunktionen og printeren PDFCreator. Tryk på OK og få dokumentet gemt i PDF-format.

Link: sector7g.wurzel6.de

7-ZIP

WinZip og WinRar distribueres som shareware, men det er kommercielle programmer med begrænset prøvetid. Programmet 7-zip er Open Source og kan erstatte dem begge. Udover zip- og rar-formaterne og en hel række andre beherskер det som navnet siger også det nye 7z-format, der giver endnu bedre komprimering, og filarkiverne kan krypteres med 256 bit.

Link: www.7-zip.org

NOTEPAD++

Engang imellem er der behov for at skrive en lille og simpel tekst, men Windows' indbyggede værktøjer Notepad og Wordpad er jo håbløst forældede. Prøv i stedet Notepad++, en moderne udgave af Notepad med mulighed for at åbne flere tekster på en gang og mange andre fordele.
Link: notepad-plus.sourceforge.net

CDEX

Et lille program, som hurtigt og nemt kan hente numrene fra en cd, gemme dem på harddisken og om ønsket konvertere dem til MP3-format. Programmet behersker også OGG-format. Det kan fremstille M3U-playlister. Det kan optage lyd fra en analog input-linje, hvis man f.eks. skal have de gamle vinylplader konverteret til cd'er.
Link: cdexos.sourceforge.net

MOZILLA

Selv om Microsoft vandt browser-krigen, er Internet Explorer ikke den eneste mulighed for brugerne. På www.mozilla.org finder man to forskellige alternativer. Mozilla er en direkte arvtager efter Netscape. Firefox er en helt ny, meget kompakt og ekstremt hurtig browser.
Link: www.mozilla.org

BZFLAG

Der findes også Open Source-spil. BZflag er intet mindre end en 3D multiplayer tank-simulation. Tag plads i kampvognen og kæmp mod andre spillere via nettet.
Link: www.bzflag.org

SETTLERS3D

Brætspillet Settlers of Catan omsat til computeren og vel at mærke med 3D-grafik.
Link: www.s3dconnector.net

OPEN SOURCE-LINKS

www.opensource.org:
Masser af information om Open Source og de forskellige licenser.

sourceforge.net:
Hjemmeside for tusinder af Open Source-projekter, heraf mange til Windows.

Freshmeat.org:
Masser af Open Source-projekter til Linux, Unix, Mac OS og Palm OS.

osdir.com:
Kæmpekatalog over Open Source-projekter til alle platforme.

www.nordicos.org:
Stor samling af Open Source-software på dansk

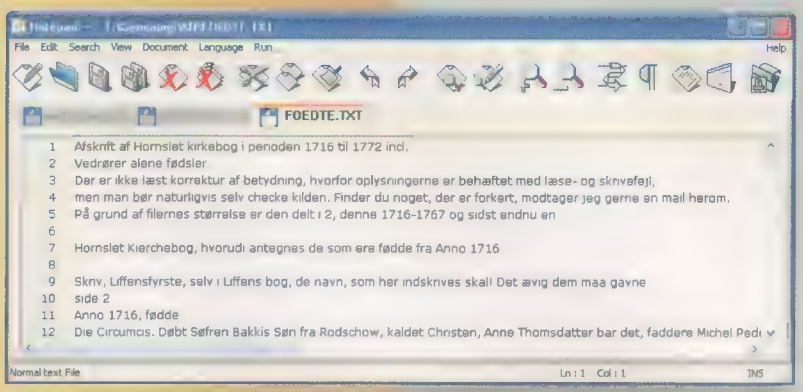

Notepad++ viser, hvordan en simpel teksteditor burde se ud nu om dage.

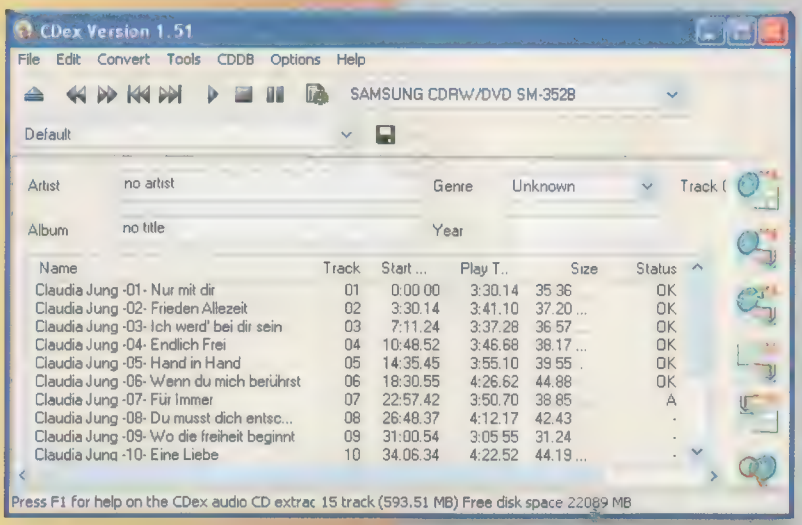

Med Cdex er det nemt at cd-samlingen til MP3-filer på harddisken.

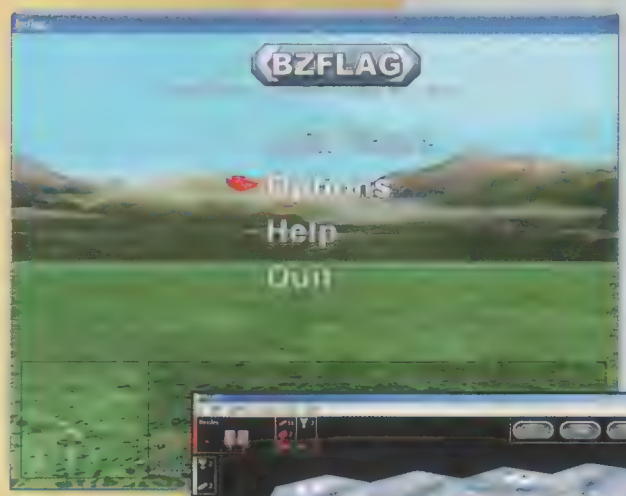

Kampvognskrig via nettet.

Et populært brætspil omsat til computeren med en overbevisende grafik.

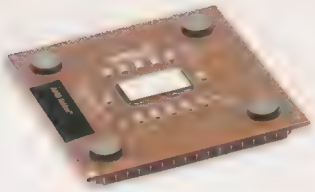

MAILS I WINDOWS XP

Du fortalte engang, hvor man finder meddelelserne til Outlook Express, når man har Windows 98. Det er en lang vej ind under Identities og et langt nummer. Det er jo vigtigt at kende denne placering, når man vil gemme sine meddelelser, f.eks. fordi man vil geninstallere Windows. Det virker også helt fint i Windows 98.

Nu har jeg imidlertid skiftet til Windows XP, og her findes denne folder ikke. Jeg ville gerne rense computeren helt i bund, og jeg ville gerne gemme mine meddelelser og genindsætte dem, når Windows er geninstalleret. Derfor har jeg et problem.

Kan du fortælle mig, hvor jeg finder ind- og udgående post i stifinder, så jeg kan lægge dem over på en diskette, mens Windows geninstalleres?

Stig Vørs
stigvors@email.dk

Problemet er ganske enkelt, at Windows XP er et multibrugersystem, mens Windows 98 kun var beregnet til en enkelt bruger. Derfor er indstillinger og data nu blevet flyttet hen i de personlige foldere for hver enkelt bruger, og dem finder man under Documents and Settings.

I de nyere versioner af Outlook Express er der imidlertid en nem måde at finde den nøjagtige placering. Gå ind under Funktioner / Indstillinger /Vedligeholdelse / Lagringsmappe. Her står den nøjagtige placering for meddelelserne, og man har mulighed for at ændre den.

Nu er det jo en lang sti, hvis den skal skrives af. Derfor kommer her et lille tip. Markér hele stien i vinduet og tryk på Control-C. Gå så ned i Start/Kør, Tryk på Control-V og klik derefter på OK. Derved åbnes et vindue med den folder, hvor meddelelserne er gemt, og du kan kopiere dem direkte på en diskette. Du skal kopiere Folders.dbx, som er den overordnede indholdsfortegnelse og alle de filer, som indeholder mail. Derimod behøver du ikke at kopiere de filer, som indeholder nyhedsgrupper. Dem kan du alligevel ikke importere igen, og det er også uden betydning, da du bare kan hente dem fra serveren.

Et andet tip kunne være at flytte folderen til et mere sikkert sted. Før du geninstallerer Windows, kan du opdele din harddisk i to eller flere partitioner. Når Windows er geninstalleret, går du ind i ovennævnte menu og vælger en placering på en anden partition. Så er meddelelserne i sikkerhed næste gang, du vil geninstallere Windows, og du behøver ikke at tage backup.

DRIVERE

Jeg har lige læst din artikel Drivere til Vanvid i nr. 2, 2004. Det er en god artikel, hvor jeg dog må påpege en enkelt fejl med hensyn til MSI liveupdate. Du skriver, at brugeren selv skal holde øje med, om han allerede har hentet opdateringen eller ej. Dette er ikke korrekt, der skal kun et lille hak til i options, som du bl.a. kan få frem ved at højreklikke på ikonet i taskbaren.

Desuden virker du ikke tilfreds med, at både NVIDIA og MSI-driverne vises. Jeg ser det dog som en fordel, da man så selv kan vælge; flere gange har jeg set, at MSI står med en lidt ældre driver, men ved NVIDIA står der (beta) lige efter, så er det jo op til dig selv.

Jeg har rådet flere pc-noobs til at vælge MSI netop pga. live update, ikke så meget for videodriveren, men bios og chipset driver update, som jo bekendt kan være en jungle uden lige.

Peter L. Jensen
plykkehoj@hotmail.com

Mange tak for rettelsen, så blev jeg så meget klogere. Men på en måde bekræfter det vel blot hovedtesen i artiklen. Den nævnte option havde jeg altså ikke opdaget, og jeg gætter på, at der så er andre, der heller ikke har.

Artiklen var heller ikke ment som en speciel kritik af MSI. Det er tværtimod tydeligt, at de bevæger sig i den rigtige retning. Der er bare stadigvæk et stykke vej tilbage. Prøv at sammenligne med Windows Update eller Symantecs Live Update. Sådan kan det åbenbart gøres, hvorfor skal det være mere kompliceret med driverne til hardwaren?

LINUX

Jeg er en glad køber af jeres gode blad, og nu er jeg begyndt at kigge på Dappix, som I bragte på dvd'en til nr. 10 sidste år. Først vil jeg gerne vide, hvor jeg finder filen mkfloppy.bat , som I omtaler på side 49 i bladet.

Derudover vil jeg gerne vide, hvilken Linux denne Dappix-version er ombygget omkring. Kan man installere denne version på ens maskine som alternativ til Windows?

Jakob Nordstrøm
jakob.n@privat.dk

Lars Jørgen Helbo

Filen mkfloppe.bat ligger i hovedkataloget på Dappix-cd'en. Du kan ikke umiddelbart se den, da denne cd jo ligger på dvd'en i form af en iso-fil. Gå ind på dvd'en i underkataloget FraBladet/Dappix. Der finder du en fil ved navn dappix-2003-04-13.iso. Den kan du brænde til en cd, du kan lægge den ind i et virtuelt cd-drev f.eks. med Daemon Tools eller du kan åbne den med IsoBuster. I alle tilfælde vil du så finde mkfloppy.bat i cd'ens hovedkatalog.

Dappix er en dansk udgave af Knoppix. Det siger selvfølgelig heller ikke alverden, men hvis du går ind på www.knoppix.org, kan du finde en hel masse om dette projekt. En af de ting, man kan læse på siden er, at Knoppix og dermed også Dappix grundlæggende set bygger på den Linux-distribution, der hedder Debian, og den kan du igen læse mere om på www.debian.org.

Selv om Dappix er beregnet til at køre fra cd uden installation på harddisken, så kan den faktisk godt installeres permanent på harddisken. Det har bl.a. den fordel, at det derved kører en hel del hurtigere. Prøv at gå ind på www.linuxbog.dk. Her finder du flere online-bøger om Linux. Gå ind i den bog, der hedder Linux - Friheden til at vælge installation og find kapitel 5.4. Her er en præcis beskrivelse af metoden.

Dappix er en dansk udgave af Knoppix, der igen bygger på Debian.

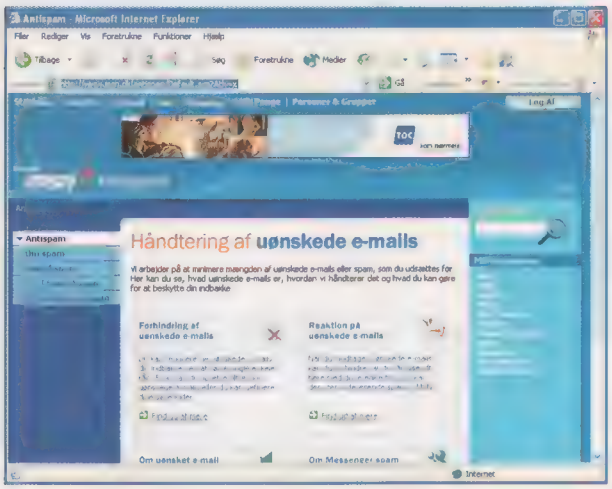

Hotmail har en del indbyggede muligheder til bekæmpelse af spam.

SPAMFIGHTER

Jeg vil gerne vide, om et program som Spamfighter virker, hvis jeg skal hente mine e-mails fra Hotmail?

Lasse Jensen
lasse333@hotmail.com

Det korte svar er nej. Programmer som Spamfighter filtrerer dine mails, efterhånden som dit mailprogram modtager dem. Når du bruger Hotmail, læser du med din browser. Dine mails kommer altså slet ikke ind i dit mail-program, og dermed kan de ikke filtreres på denne måde.

Hotmail har imidlertid sit eget filter, så derfor har du egentlig ikke brug for ekstra programmer. Det kan du læse meget mere om på www.msn.dk/antispam/

WINDOWS 98 OG WORD

En gammel Windows 98-maskine med blot 64 MB ram, blev forleden sat op hos en bekendt. Samtidig listede jeg hende i gang på nettet, så nu er der fast arbejde til min private telefon- og jeg-cykler-lige-forbi support.

Den lukker med den sædvanlige besked om, at du kan nu slukke for computeren, hvorefter hun må ned på gulvet og trykke på knappen. Hvor er det nu, jeg slår den funktion fra? Jeg gjorde det i min den gamle, men kan ikke huske hvor og fik det vist aldrig skrevet ned.

For det andet har jeg læst, at man kan ændre normal.dot, så Word åbner med automatisk orddeling. Jeg kan ikke få den til det, men kan det være rigtigt? Er det ikke kildekoden man skal ind i – og det kan man jo ikke hos Gates?

Marianne Olesen
marianneos@beskedboks.dk

Ja, problemet med Windows 98, der ikke vil lukke ordentligt ned, er gammelt og velkendt. Men det er måske netop problemet. Der er nemlig flere forskellige årsager, og derfor er det beskrevet flere steder på Microsofts i forvejen ikke alt for overskuelige hjemmeside.

Men der er en god og omfattende beskrivelse af fænomenet i knowledgebasen, og herfra er der henvisninger til en række mulige løsninger og patches. Artiklen har nummeret 238096. Du skal altså simpelthen gå ind på www.microsoft.com og søge efter KB238096.

Jo, det er faktisk rigtigt, at den slags indstillinger kan laves i normal.dot. Forklaringen er, at indstillingerne gemmes i det enkelte dokument. Når man åbner et dokument, så ændres indstillingerne altså automatisk til det, der står i dokumentet. Et nyt tomt dokument oprettes på grundlag af normal.dot. Når Word startes, åbnes jo netop et tomt dokument, og dermed gælder de indstillinger, der står i normal.dot.

Du skal altså simpelthen åbne normal.dot, lave de ændringer i opsætningen, som du ønsker og så skal du gemme normal.dot igen. Husk at gemme den som dokumentskabelon.

SWAPFIL OG TEMP-FOLDER

I Privat Computer nr. 2 under Tips & Tricks nævner Lars Pedersen noget om, hvordan man kan forbedre ydelsen på sin computer ved at flytte swapfil og temp-foldere til en anden harddisk. Det er jo udmærket, men desværre handler det om Windows XP, og jeg bruger Windows 98. Derfor vil jeg gerne vide, hvordan det helt præcist er i Windows 98. Er metoden den samme eller skal det gøres på en anden måde? Jeg har kigget i registreringsdatabasen, men kan ikke finde det omtalte Environment. Her må der altså være en forskel.

Heinz Anthonsen
r21t@yahoo.dk

Hvis du vil flytte swapfilen, skal du først defragmentere den harddisk, hvor den skal flyttes hen. Det er nemlig ret vigtigt, at swapfilen ikke bliver fragmenteret. Dernæst vælger du Egenskaber for Denne Computer. Vælg fanebladet Ydeevne og klik på Virtuel hukommelse. I dette dialogfelt vælger du det drev, hvor swapfilen skal placeres. Angiv samme størrelse for Minimum og Maksimum. På den måde får filen en fast størrelse og placering. Det forhindrer, at den senere bliver fragmenteret.

Temp-folderne kan du under Windows 98 flytte ved hjælp af Autoexec.bat. Hvis du f.eks. vil flytte dem til drev E:, opretter du først en folder på dette drev. Navnet kan vælges frit, men lad os antage, at du kalder den Midl. Dernæst åbner du Autoexec.bat med Notepad og indsætter følgende to linier i filen:

SET TEMP=E:\Midl
SET TMP=E:\Midl

SLUK HARDDISKEN

Jeg kører Windows XP Pro. Som så mange af sine forgængere har XP indbygget en funktion til at slukke for harddisken, når den ikke har været brugt i nogen tid. Jeg synes, det er en genial funktion; men jeg mangler et program, der kan slukke for en harddisk med det samme. Jeg har tre harddiske siddende i min computer, hvoraf de to kun bruges til opmagasinering/backup. Det er jo ikke nødvendigt, at de skal køre konstant. Derfor vil jeg gerne vide, om I kender til et program, som kan slukke for en harddisk med det samme.

Hans Eskildsen
hans.eskildsen@esenet.dk

PRÆMIE

I princippet synes jeg, det lyder som en god ide; men sådan som du ønsker det, er det ikke lige muligt. Selv om du ikke skriver det, så går jeg ud fra, at der er tale om IDE-harddiske, og de er desværre ikke hot-plug-and-play. Dvs. de kan ikke kobles til eller fra, mens Windows kører. Harddiskene kan ganske vist standses, når Windows går i dvale, men det er ikke muligt at koble en harddisk fra, slukke den og så arbejde videre med Windows på en anden harddisk.

Hvis dit ønske skal opfyldes, kræver det altså, at de to harddiske, som skal slukkes, bliver forbundet via et interface, som tillader hot-plug-and-play. Det gør IDE ikke, men USB og Firewire gør. Løsningen er altså at montere de to harddiske i et eksternt kabinet, og så forbinde dem til computeren via USB. Så kunne du koble dem fra via funktionen i system-tray, hvorefter du kunne slukke dem med afbryderen på det eksterne kabinet.

Man kan så naturligvis diskutere, om det kan betale sig. Men det ville samtidig give dig mulighed for at opbevare backup-disken på et sikkert sted, når den ikke bruges, og det er jo også noget værd. ■

Den lydløse HJEMMESERVER

Lydløse computere i miniformat er in, men hvis man hellere vil gøre det selv, kan de bittesmå bundkort også købes i løs vægt. Vi tager et kig på ét af slagsen. og viser, hvad man kan bygge med de nærmest frimærke-store systemer.

Engang var mottoet: Hver mand sin maskine. Med mindre man altså var én af de få computernørder med flere tons kabinetter, kabler og harddiske stablet op på værelset. Men markedet har ændret sig drastisk – mediecentre, pda'er og andre integrerede systemer går som varmt brød. Computeren må ikke længere være et larmende monster i en flødefarvet indpakning placeret under skrivebordet i soveværelset – og der må bestemt gerne være flere af dem på hjemmefronten.

Og udstyret med et relativt billigt Mini-ITX-bundkort fra VIA kan man ret nemt bygge sin helt egen støjsvage mini-pc.

Til hvad dog?

Der findes en jungle af mere eller mindre tossede, seriøse eller obskure forslag til, hvad de lydløse mini-systemer kan bruges til. Mange vælger at sætte en server op i skrivebordsskuffen, mens andre pakker bundkort og harddisk ind i en trækasse og sætter den ved siden af fjernsynet og anlægget for at afspille DivX-film eller bladre rundt i den store MP3-samling. Du kan – bevæbnet med en minicomputer og en Windows-cd – hurtigt sætte en mindre filserver op og servere film eller andet guf til resten af huset. Hvis du har brug for en sikker netværksrouter med mere funktionalitet end den lille, sorte plastickasse til ADSL-forbindelsen, er en minicomputer også et oplagt valg. Først og fremmest på grund af det meget kompakte format, den støjsvage drift og en relativt overkommelig pris.

Lidt om Epia

Engang var der rent faktisk andre cpu-producenter end AMD og Intel. Cyrix var én af de få bambusproducenter, der – med konstant fare for at få svedige sagsanlæg på halsen fra Intels patentkontor – formåede at producere billige, Intel-kompatible cpu'er. På grund af manglende omsætning og en haltende ydelse i forhold til de dengang hurtigløbende Pentium-processorer drejede Cyrix nøglen om. Skæbnen ville dog, at bambusbrandet skulle leve videre – den taiwanske hardwareproducent VIA opkøbte kort efter rub og stub. Endda med en noget anderledes produktstrategi in mente.

VIAs kald var integrerede systemer. De var udmærket klar over, at ►

Tekst: Anders Ø. Jensen

VILDE MINI-PC'ER

Eksempler på, hvordan man kan bruge sit Mini-ITX-bundkort. Alle eksempler er set på www.mini-itx.com

En fuldblods mini-pc indbygget i et oldnordisk Atari 800-kabinet.

Mini-ITX-bundkort giver mulighed for at lege med designs, som man ellers ikke kan købe sig til.

Dette Mini-ITX-kabinet kan modificeres løbende, hvis man trænger til nye farver og former.

En Windows-pc der er bygget ind i en Windows-æske – det giver mening!

de – trods meget lave priser – aldrig ville overkomme Intels voldsomme markedsdominans inden for de hurtige pc-processorer. Løsningen var i stedet at producere cpu'er, der bruger meget lidt strøm og samtidig ikke behøver køling. Denne idé – kombineret med blueprints for nogle nærmest mikroskopiske bundkort med alskens funktionalitet indbygget – lagde nu grunden for VIAs Epia-serie. Formatet blev døbt Mini-ITX og skulle rydde vejen for en kæmpemæssig jungle af spændende, integrerede minicomputere, filmservere med flere 100 gigabytes plads i stuen og obskure minikabinetter til de små bundkort.

Det har du brug for

For at komme i gang med dit eget Epia-projekt er det nødvendigt først at overveje, hvilken hardware du har brug for. Der findes en del forskellige Epia-bundkort efterhånden. Nogle har to netkort indbygget, andre har understøttelse for floppydrev, mens en tredje model har indbygget MPEG-dekoder og S-vhs-udgang til fjernsynet. Epia M10000 er en udmærket – og prisbillig – model med en 1 GHz VIA C3-processor, integreret netkort, MPEG-dekoder og udgang til fjernsynet. Samtidig er der en PCI-sokkel ledig, integereret grafik og understøttelse for DDR-hukommelse. Hele herligheden ligger i et fornuftigt prisleje på omkring tusind kroner, og så kan man ellers supplere med lidt ram og en strømforsyning.

Mini-ITX-standarden bruger ganske almindelige ATX-strømforsyninger for at kunne køre. Bundkortene er designet efter samme opskrift som ATX-bundkort, så de kan monteres i et almindeligt kabinet, hvis du ikke lige har en skuffe eller en kasse at placere maskineriet i.

Montering

Da bundkortet er meget småt, er det nemt at finde en lidt anderledes placering til din nyindkøbte Epia. Specielt hvis det koksgrå kabinet bliver lidt for kedeligt og klodset. Personligt har jeg valgt at montere min Epia i en skuffe i mit tøjskab - sammen med en harddisk på 30 gigabyte og en strømforsyning. Andre vælger at bygge det ind i skotøjsæsker, gamle værktøjskasser eller papæsker. På nettet findes der utallige vejledninger og idéer til, hvordan en Epia kan installeres – følg henvisningerne i slutningen af denne artikel.

Filserveren

Vil du gerne dele din musik og film med resten af huset? Løsningen er at forsyne din Epia med en tilstrækkelig stor harddisk og en minimal Windows-installation. Med mappedelingsfunktionen aktiveret er det sådan set bare at sætte netkablet til din nye trækasse og kopiere filerne over.

Har du brug for en lidt billigere løsning, kan det også lade sig gøre med Linux. De fleste moderne Linux-distributioner tilbyder en nem og grafisk opsætning af det frie softwareprojekt, Samba, der tilbyder mindst lige så avancerede fildelingsfunktioner som det dyreste Windowsserver-software.

De fleste Epia-bundkort har to ATA-kanaler indbygget – samt understøttelse for ATA100. Så der er rigeligt med plads til flere harddiske. Skal maskinen være intet mindre end lydløs, kan du kaste et blik på harddiskproducenternes diske med Fluid Bearings. De siger næsten intet og fås med rigelige mængder gigabytes.

Routeren

De fleste bredbåndsforbindelser er i dag installeret med en lille router, der opfylder de typiske netværksbehov: DHCP, NAT og registrering af trafik. Hvis du har behov for en god firewall eller mere avancerede netværksfunktioner, er Epia'en helt sikkert interessant. Windows XP kan sagtens udgøre en fin firewall - og gerne samtidig med, at den serverer filer til dit netværk.

Kender du til Linux, er der straks noget mere funktionalitet at hente. Linux har en indbygget firewallfunktionalitet, der sikkerhedsmæssigt stikker Windows' med flere længder. De fleste, nye Linux-distributioner – for eksempel Mandrake Linux eller SuSE – tilbyder en grafisk opsætning af selv de mest avancerede funktioner. Og det også på samme tid med, at Samba-programmet kører i baggrunden og deler din yndlingsmusik til alle dine andre computere.

Medlecenteret

De fleste Epia-modeller får du langet over disken med et indbygget tv-out-stik. Enkelte modeller har endda indbygget understøttelse for Surround Sound, hvilket bestemt gør det oplagt at afspille dine dvd- eller DivX-film på fjernsynet – i stedet for at sidde og kigge ind i koøjet på den bærbare computer. Er

du den magelige type, kan det også lade sig gøre at vride det velkendte Windows XP-skrivebord op over de 20" og fremvise billederne fra ferien eller dit nyeste visualization-plugin til WinAmp i selskab med yndlingsmusikken. Vælger du at anskaffe dig et trådløst tastatur og mus, kan du endda læne dig mageligt tilbage i sofaen og betjene dit nye multimedie-vidunder.

De fleste fjernsyn af nyere dato har mulighed for tilslutning af et SCART-kabel. Stikket, der sidder indbygget i Epia-bundkortet, er af S-VHS-typen (Super-VHS), og for at få dit skrivebord gengivet på det store lærred kræver det blot et kabel, der kan konvertere S-VHS-signalet til det meget udbredte SCART-signal.

Strømforsyningen

De fleste ATX-strømforsyninger i dag er store og larmer generelt meget – med mindre man naturligvis har købt én af de mere eller mindre krydrede støjsvage psu'er, der alligevel er kraftige nok til at forsyne computeren med 400 watt. En Epia er et ufatteligt strømbesparende system – cpu'en behøver ingen blæser og udvikler kun ganske lidt varme.

Dette giver en glimrende mulighed for at skrue gevaldigt ned for strømforsyningen. Efter Mini-ITX-standardens udbredelse er der kommet en hel generation af psu'er uden køling indbygget. Til gengæld kan de kun forsyne bundkort med en effekt i omegnen af 100 watt, hvilket dog er mere end rigeligt til dit nye minisystem.

Generelt koster de støjsvage mini-psu'er noget mere end en standardstrømforsyning fra det koksgrå alu-kabinet. Men skal du have Epia'en stående i stuen eller liggende i en skuffe i soveværelset,er det de færreste, der har lyst til at finde høreværnene frem, før man falder ned i lænestolen foran det nye husalter.

Skrivebordet i det fjerne

Når man langt om længe endelig har fået vacuumpakket din Epia ned i en minimal indpakning eller blot placeret bundkortet i skuffen eller bag bøgerne, er det de færreste, der gider bryde den underskønne hardware-minimalisme med den gamle 14"-skærm fra soveværelset, hver gang maskinen skal tændes. Heldigvis er det i Windows XP muligt at benytte det såkaldte Fjernskrivebord, som giver mulighed for at logge på maskinen fra en anden computer. Du får så hele skrivebordet og programmer serveret på din anden computers skærm. Du aktiverer Fjernskrivebordet ved at vælge Egenskaber for "Denne computer", vælge fanebladet "Fjernforbindelser" og sætte et kryds i "Tillad brugere at oprette fjernforbindelse til denne computer." Efterfølgende åbner du programmet Fjernskrivebord på klientsiden og indtaster IP-adressen eller netværksnavnet på Epia-maskinen. Du kan læse mere om fjernskrivebord andetsteds i dette blad.

Hvis du vælger at køre Linux på dit Epia-system, findes der et væld af muligheder for at fjernstyre multimaskinen. Er du til kommandoprompten, kan du logge på din Epia ved at installere OpenSSH - men samtidig giver det grafiske system X11 også mulighed for at logge på fra en anden maskine og benytte skrivebordet. ■

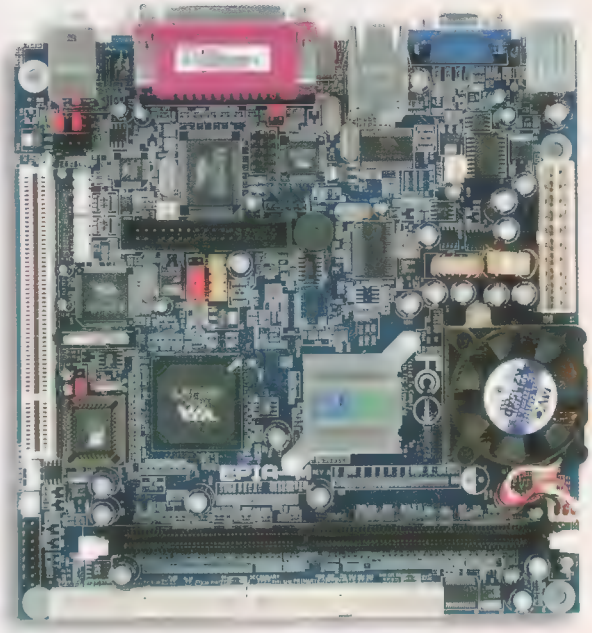

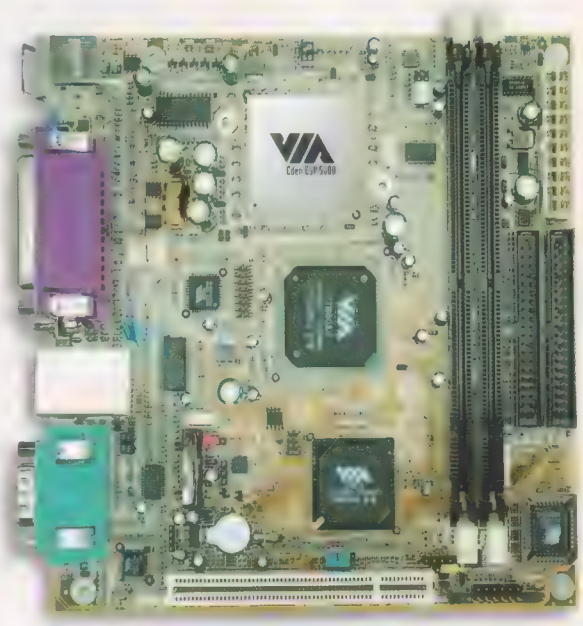

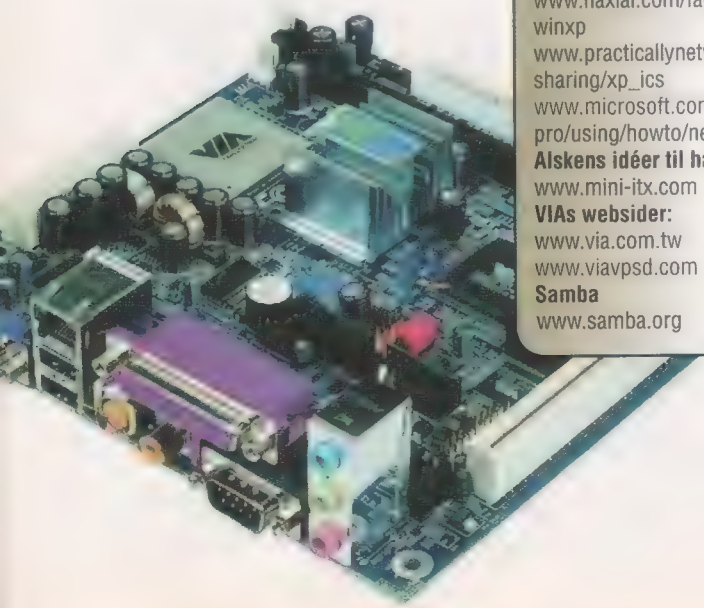

FORTSÆT PÅ NETTET

Windows XP som router:
www.haxial.com/faq/routerconfig/winxp
www.practicallynetworked.com/sharing/xp_ics
www.microsoft.com/WindowsXP/pro/using/howto/networking/ics.asp
Alskens idéer til hardware
www.mini-itx.com
VIAs websider:
www.via.com.tw
www.viavpsd.com
Samba
www.samba.org

GÅ IKKE GLIP AF PRIVAT COMPUTER I NÆSTE MÅNED

HURTIGE FLADSKÆRME
Skærmen er død, længe leve (flad)skærmen! Jo, de flade skærme er lækre og pynter på skrivebordet, men kan de egentlig bruges til heftig 3D-grafik. Vi tester en bunke af slagsen, der lover at filmene står flot og at spillene spiller max! Læs med i næste nummer af Privat Computer.

WARFISHING
Hvor udsat er dit trådløse netværk egentlig? Hvor mange skumle sjæle logger sig på din forbindelse og sluger af dit bredbånd. Vi undersøger sagerne i næste nummer og sætter et Access Point op uden nogen former for sikkerhed. Hvor mange sniffer sig frem, og hvad bruger de forbindelsen til? Læs med i næste nummer af Privat Computer.

HVOR HURTIGT ER DET EGENTLIG ... ?
Der bliver vredet godt i gashåndtaget og fyret op under strømforsyningen, når vi udsætter det nye GeForce FX 6800 Ultra for en ordentlig bunke af de nyeste spil. Hvordan yder NVIDIAs nye monster i forhold til forgængere og konkurrenter? Vi giver svaret i næste nummer af Privat Computer.

SMID WINDOWS VÆK
Kan man egentlig klare sig helt uden Bill og gutterne fra Redmond? Privat Computers Kristian Hansen vover forsøget og installerer Suns Java Desktop på pc'en. Resultatet, spørger du? Læs med og find ud af hvordan det gik i næste nummer af Privat Computer.

(Med forbehold for ændringer)

PRIVAT COMPUTER nr. 6 er på gaden den 27. maj 2004

VELKOMMEN TILBAGE TIL

www. PrivatComputer.dk

Efter en længere pause er Privat Computers webside igen oppe at køre – i en ny og (forhåbentlig) mere stabil udgave.

Ligesom tidligere kan du først og fremmest bruge hjemmesiden, når du vil deltage i vores konkurrencer, men du kan også læse om det aktuelle nummer, søge i vores arkiv, købe et enkelt nummer eller et abonnement – og så kan du hver dag læse de seneste it-nyheder fra hele verden.

Vi beklager, at læserne har måttet undvære vores website i så lang tid, og vi håber, at I vil få glæde af den nye udgave.

www.privatcomputer.dk

DVD-ROM INDHOLD

SÅDAN STARTER DU DVD-ROM'EN

Indsæt dvd-rom'en under Windows 95/98/2000 og programmet START. EXE starter automatisk. Dette program starter Internet Explorer 4.0+ (IE). DOS og Windows 3.1x understøttes ikke officielt, men programmet WIN16.EXE er en 16-bits version af START.EXE, som kan bruges under Windows 3.1x.

SYSTEMKRAV

Privat Computers dvd-rom'er præsenteres som HTML-sider, og derfor får du kun det fulde udbytte, hvis du har IE4.0 eller en nyere version installeret. Browseren kan installeres fra dvd-rom'en. Vi anbefaler, at skærmen indstilles til minimum 800 x 600 punkters opløsning i mange farver.
Du behøver ikke installere IE igen, når du modtager næste måneds dvd-rom. Du behøver heller ikke være koblet på Internettet for at benytte en browser, men da vi tit henviser til Internetadresser på dvd-rom, får du mere ud af dem, hvis du er online. Ønsker du ikke at installere IE, kan du benytte det begrænsede brugerinterface, der automatisk kommer frem, når du ikke har IE installeret. Dette interface kan kaldes frem ved at holde INSERT-knappen nede, når du starter dvd-rom'en.

SPØRG REDAKTIONEN

Selv om vi gerne vil, har vi desværre ikke mulighed for løbende at besvare telefonopkald fra vores læsere. Men vi vil gerne give dig en reel mulighed for at få kontakt med os, og derfor har vi oprettet en telefontid. Hver torsdag fra 15.30 til 16.30 kan du ringe til os på telefon nr. 3391 2833 og stille spørgsmål.
Da der er mange, der gerne vil tale med os, har vi desværre været nødt til at begrænse, hvad vi svarer på. Spørgsmål til artikler og spilanmeldelser bragt i bladet, indholdet på bladets dvd-rom, installation og brug af dvd-rom er velkomne. Kommentarer til og om bladet samt tips og gode historier sætter vi også stor pris på.
Desværre kan vi ikke være behjælpelige med rådgivning omkring indkøb af pc, brug af diverse software og installation af specifik hardware.
Du er til enhver tid velkommen til at skrive til vores brevkasser på hhv. brevkassen@pricom.dk eller teknisk.brevkasse@pricom.dk
Endelig er det selvfølgelig også muligt at sende en e-mail til redaktionen: editor@pricom.dk
Vedr. dvd-rom kan du sende en e-mail til dvd-rom.editor@pricom.dk

PROGRAMMER

ACDSee PowerPack 6.0.3

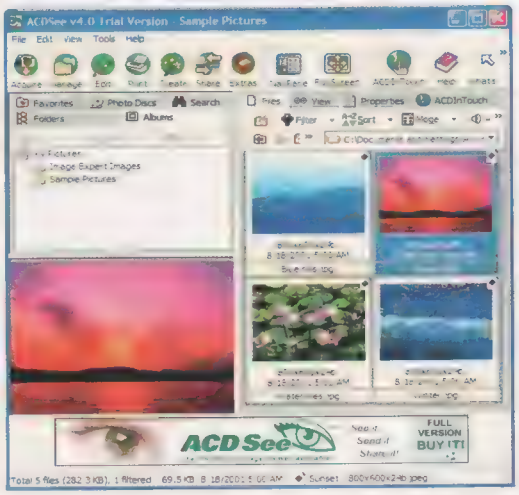

ACDSee har altid været en populær billedfremviser. Med denne powerpack følger der også muligheder for manipulation af billederne med. Et af de bedste programmer til at holde styr på feriebillederne.

Firegraphic 6.1.618

Firegraphic er ligeledes en billedfremviser med mere. Lav slideshows, sammenlign billeder, udskriv dem og hent dem fra dit kamera med bare et enkelt klik. Fås også i en proversion med mulighed for at brænde billederne ned på optiske medier og meget mere.

SWiSHmax

Med SwishMAX er Swish bare blevet endnu bedre at bruge. Her kan du let som en leg skabe avancerede flash-animationer eller bare bruge nogle af de over 230 indbyggede effekter. Kan pynte op på enhver hjemmeside.

The GIMP 2.0

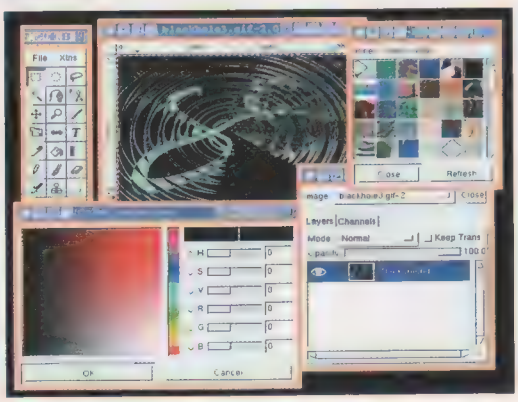

The GIMP er en lækker open source billededitor, med masser af avancerede funktioner. Hele kildekoden følger med, så skulle der ligge en lille programmør gemt i din mave, står det dig frit for at forbedre i koden.

Ulead GIF Animator

ULead har længe stået for gode brugervenlige billedbehandlingsprogrammer, og denne gif-animator falder ikke uden for den beskrivelse. Godt og brugervenligt lille program.

SHAREWARE

27 Tools-in-1 Wichio Browser 3.0

En plugin til Internet Explorer med 27 forskellige værktøjer, der har hver sin knap. Der er blandt andet en popup-blokker, IP- og URL-checker, sletning af cookies og cache og prefetching af websider, mens du læser en side.

AVD Graphic Studio 6.2

Alt-i-ét redigeringsprogram til video og grafik, med effektfiltre. Du kan animere GIFs eller importere AVI-filer til bearbejdning og udskille specifikke frames af film eller animationer. Du kan også lav en film ud fra en serie af stillbilleder, som du klipper sammen.

DVD Audio Extractor 1.1.5

Rip lydspor fra dvd-film og eksporter dem i OGG, MP3 eller WAV-format. Det kan også downmixe avancerede, digitale lydspor som DTS.

EasyOffice with PDF Filter 6.3

Nu er der kommet e-mail-klient med i EasyOffice, som er en omfattende og ganske gratis suite af office-værktøjer som alternativ til dyre Microsoft-produkter. Du kan arbejde med PowerPoint-filer, Acrobat, Word, Excel og mange flere. Der er også et basalt regnskabsprogram til dobbelt bogføring.

Hide Folder 3.0.8

Mapper kan gemmes væk fra uvedkommende øjne på forskellige måder: med hidden-attributten, men også kryptering og passwordbeskyttelse af mappen. Mapperne bliver også gemt for det almindelige filsystem, så de er resistente overfor de mest populære orme-angreb, der støvsuger pc'en for e-mail-adresser og personlige informationer.

Hot CPU Tester 4.1

Test dit pc-systems helbred. Hot CPU Tester tager sig ikke kun af cpu'en, men også chipsættet og de fleste andre områder af motherboardet. En ny DefectTrack-kode holder øje med ustabilitet, og fører log, så du kan få at vide, hvad der kan tænkes at være dårligt.

Ultimate Boot CD 2.21

Her er en iso-fil, som indeholder et cd-image med alt, hvad man behøver til at lave en boot cd. Når du har brændt ISO'en, f.eks. med Nero eller Windows XP, har du altid et opstartsværktøj til pc'en. Der medfølger omfattende instrukser til, hvordan man laver en custom cd.

Final Blow 1.0

Du styrer rumskibet ZS-16 Night Predator på opklaringsmission. Greencore Interstellar Mining Solutions har nemlig mistet kontakten til deres asteroidemine. Så der er naturligvis aliens på færde, og du skal plaffe dem ned i et spil, som er en hyldest til de klassiske shoot'em-up-spil som R-Type og Gradius.

Prøv også:

501 Tangram Challenges 1.1
Ad-aware OE-WM Control 1.0
AVD Volume Calculator 4.1
Beyond TV 3.4
BootIt Next Generation 1.61e
BreakTime 1.4.50
Drippy
Drop to Dos
Eigenmath 83
Exact Mouse 2.0
Guitar Guru
HD_Speed 1.4.0.42
Image RollNow! 1.2
iOpus ActMon 5.04
K-Lite Codec Mega Pack 1.0 ANBEFALET
Linx 5.34 build 70
mIRC 6.14
Monitor Calibration Wizard 1.0
Real Alternative 1.21
Recover My Files 2.29
SLR- Space and Line Remover 1.1
Transparent Windows 2.0
Trillian 0.74H
WinZip 9.0
ZoneAlarm 4.5.538

DANMARKS SEJESTE SPILBLAD
Nr. 5 • 9. årgang • 29. april – 26. mai 2004

GAME ZONE

TO BLADE I ÉT
Vend og læs Privat Computer

PAINKILLER
Vold i sin reneste form

UNREAL TOURNAMENT 2004
En klassiker vender tilbage til rødderne

Splinter Cell PANDORA TOMORROW
Nu endnu hemmeligere end før

RELEASE 30 APRIL
KNIGHTS OF THE TEMPLE
INFERNAL CRUSADE
COMPUTER City
Merlin
ELECTRONIC WORLD
Starre Bilgere Sjovere
TDK
PlayStation.2
PC CD
PAN VISION

GUIDE

INDHOLDSFORTEGNELSE

Side 9

Side 16

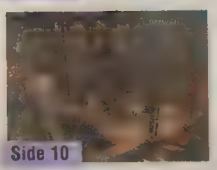
Side 10

Side 12

Side14

Side 18

Side 19

FASTE

UPDATE 5

ARTIKEL

DRAMATIC JAVA GAMES 9

TEST

LOGITECH MX510 16

GAMEPLAY

UNREAL TOURNAMENT 2004 10

SPLINTER CELL:
PANDORA TOMORROW 12

BREED 14

THE CAT IN THE HAT 16

CASTLE STRIKE 17

PAINKILLER 18

DEAD MANS HAND 19

LEDER

Shooternes æra

Som en læserbrevsskribent skarpt har bemærket er der mange 3D-shootere i GameZone. Brevet relaterer til sidste måneds blad, men kunne ligeså godt være til denne måned. For der er mildest talt mange.
Lidt synd at vi igen har en af de perioder, hvor overmætning af bestemte genrer gør, at det kun er de store franchises, der bliver bemærket på butikshylderne. Vi har set det før, både med realistiske shootere og realtime strategispil. Og der er altid gode titler der drukner i det. Tager man et kig på butikshylderne i øjeblikket, står den på Battlefield Vietnam, Far Cry, Splinter Cell: Pandora Tomorrow, Painkiller, Dead Mans Hand osv.
Enkelte gange bliver det kvalt af malplaceret markedsføring, såsom da Beyond Good & Evil og Prince of Persia: Sands of Time blev lanceret for et par måneder siden. Begge fremragende spil, men af en eller anden grund blev alle marketingskanoner ladet med prinsen, der ellers er et franchise der skulle kunne stå på egne ben. Alt i mens Beyond Good & Evil passerede ubemærket gennem forretningerne, og lynhurtigt blev sat ned i pris for at redde bare lidt salg ind. Lidt synd da sidstnævnte er en af årets helt lækre overraskelser, der tør prøve noget nyt.
Men for lige at advare... 3D-shooter bølgen fortsætter et stykke tid endnu. Og når først næstegenerations 3D-motorerne kommer i spil, bliver det nok bare endnu være.
Pc'en er blevet en specialiseret platform, og de genrer der sælger bedst er Realtime Strategi, 3D-shootere, The Sims og så får rollespillene også lov at blande sig af og til. Resten får vi kun i disse vidunderlige konsolkonverteringer, der på ingen måde er beregnet til platformen.

Carmack. Ny revolution tak.

God fornøjelse med bladet
Anders Lauge Madsen

POINTSKALA

Anmeldelser i GameZone afsluttes med en samlet vurdering, der angives i procent. Scoren er i sagens natur blot et tal, der ikke kan rumme særlige nuancer. Derfor: Læs anmeldelsen!

0%-24%
Dette spil er så dårligt, at man skulle tro, det var løgn. Spillet er uden tvivl fysisk skadeligt at spille, både for din computer og for dig selv. Grundlæggende burde dette spil slet ikke eksistere.

25%-49%
Dette spil er ikke blevet færdigudviklet, og fremstår som et dårligt stykke håndværk. Et spil, der hverken er værd at bruge tid eller penge på, og som måske aldrig skulle have været udgivet.

50%-69%
Et spil, der er hurtigt installeret, hurtigt spillet og hurtigt glemt. Et spil, der ikke er voldsomt interessant, men som man kan spille uden at tage skade og som i den rigtige situation kan byde på nogle timers underholdning.

70%-84%
Godt, gedigent spil hvor håndværket er i orden. Det er primært et spil, der henvender sig til fans af genren, og for dem er spillet udmærket. Men ellers er det et spil, der næppe tager kegler verden over.

85%-94%
Et yderst fremragende spil af høj klasse og med mange timers gameplay. Underholdningsværdien er i top, spillet er gennemarbejdet og vil uden tvivl være pengene værd. Spillet har nogle få skønhedspletter, der forhindrer en absolut topscore.

95% Classic Award
Dette spil har været ventet med længsel, og sætter helt nye standarder for genren fremover. Udviklerne har lagt et kæmpe arbejde i at få historie, gameplay, lyd og grafik til at gå op i en højere enhed. Spillet vil kunne spilles igen og igen, og derfor belønnes det med GameZones Classic Award.

NATTENS VÆRTER

Anders Lauge Madsen
Redaktør

Spil dyrkes bedst efter mørkets frembrud, når kæresten er gået i seng og roen melder sig. Selvfølgelig kan man spille både hvor og når som helst, men mørket byder på en særlig magi. Disse mennesker vil følge dig trygt og sikkert ind i nattens og spillenes verden. Her er lidt om, hvem de er er...

Spiller netop nu: Galaxies, UT2004. Interesser: Jeg vil have en jedi. Afskyer: Ikke at have en jedi. Film: Forhåbentlig snart Hellboy. I mp3-afspilleren: Massive Attack. På natbordet: En hårdt stirrende kat.

SPILDEMOER

Gangland MP

Denne måned er der mulighed for at prøve Gangland i multiplayer. Tvær konkurrenterne ud med tommyguns og dårlige italienske accenter.

Kill.Switch

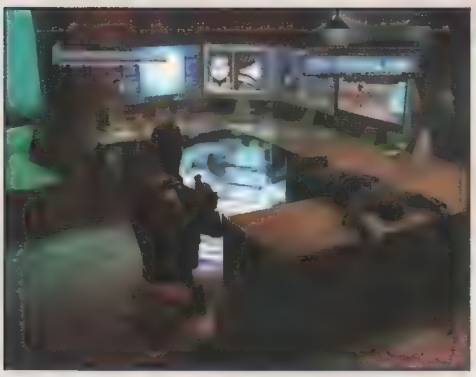

Kill.Switch er en konsolkonverting foretaget af selveste Bitmap Brothers. Ren action, hvor man i høj grad skal udnytte alt omkring sig, hvis man vil overleve.

Kuma War

Kuma War er et ret specielt spilprojekt. Den fulde version kører på abonnementsbasis, og lover at man efter kort tid vil kunne spille virkelige konflikter. Eksempelvis tilfangetagelsen af Saddam Hussein og ikke mindst hans sønner. Det virker MEGET amerikansk.

Manhattan Chase

I Manhattan Chase, der ligner Grand Theft Auto mere end bare en lille smule, kan du vælge mellem to figurer på hver deres side af loven. RockStar Games behøver vist ikke at føle sig truede.

Dead Man's Hand

En shooter sat i det gode gamle vilde vesten. Bemærk at denne demo indeholder det fulde spil, men er begrænset til to timers spilletid.

Nitro Family

Nitro Family er på flere måder en besynderlig shooter, men original kan man roligt kalde den. Denne demo er med nyere kode end den, vi bragte sidste måned, og har fået rettet en del fejl.

The I of the Dragon

I et fjernt rige har kampen mellem drager og mennesker næsten lagt landet øde. Der er dit job, som drage, at slå fjenderne tilbage og genskabe freden med menneskene.

ToCA Race Driver 2

Med denne fortsættelse er TOCA Race Driver-serien ved at blive rigtigt interessant. Spillet indeholder både en hel karriere at spille igennem, onlinespil og meget mere. Absolut anbefalelsesværdig for rallyfreaks.

One Must Fall Battlegrounds

Med Battlegrounds har dette gamle DOS-spil fået en opdatering, så man knap kan genkende det. Et ægte beat'em'up med onlinefunktionalitet og kæmpestore dræberrobotter. Hvad mere kan man ønske sig.

Saturday Night Speedway

Med Saturday Night Speedway har racing-specialister RatBag Games begået endnu en lille perle. Underholdende gameplay med RatBags lækre fysik. Værd at prøve for fans af kubik. Bemærk dette ikke er speedway på tohjulede.

Shanghai Street Racer

Så er der mulighed for at køre Shanghai flad i overlækre sportsvogne. Spillet snupper blandt andet sin inspiration fra Burnout med masser af spektakulære crashes.

Splinter Cell Pandora Tomorrow MP

Her er der mulighed for at sætte tænderne i multiplayerkomponentet af Pandora Tomorrow. Spil enten som lejesoldat med store våben, eller spion spækket til hårgrænsen med alskens lækker teknologi.

Splinter Cell Pandora Tomorrow SP

I skal heller ikke snydes for singleplayerdelen, så her er der mulighed for at guide superagenten Sam Fisher gennem et tog, helst uden at blive bemærket. Adrenalinpumpende snige-spil, der kun kan anbefales.

Syberia II

I Syberia II fortsætter Kate Walkers jagt på Syberia, landet med de forlængst glemte mammutter. Eller noget. Demoen indeholder en kort sekvens fra begyndelsen af spillet.

PATCHES

Athena Sword Patch 1.02
Call of Duty 1.3
Europa Universalis 1.08
Far Cry 1.1
Impossible Creatures Insect Invasion Add-on 1.4
Lords of the Realm III 1.01
NASCAR Racing 2002 1.1.0.2
Neverwinter Nights 1.62
Neverwinter Nights Community Expansion Pack
Neverwinter Nights Shadows of Undrentide 1.62
New World Order 1.43
Sacred Patch 1.5
X2 The Threat Retail 1.3
XIII 1.01

Søren Køhler
Redaktionssekretær

Spiller netop nu: Beyond Good and Evil. Interesser: Min nye lejlighed. Afskyer: At jeg ikke er flyttet ind endnu. Film: Terkel i knibe – og snart Kill Bill Vol. 2. I MP3-afspilleren: Starsailor. På natbordet: Den nyeste John le Carré

Søren J. Svendsen
Update

Spiller netop nu: Metroid Prime (GameCube) Interesse: At være udenfor igen. Afskyer: Boligmarkedet i København. Film: Lost in Translation. I MP3-afspilleren: Suicide Commando. På natbordet: Heike Monogatari (en ordentlig moppedreng!)

Jeppe Christensen
Skribent

Spiller netop nu: En lille smule på min nye Xbox. Interesser: At få modded min nye Xbox. Afskyer: Xbox'ens udseende. Film: Terkel i knibe. I MP3-afspilleren: Modest Mouse. På natbordet: En fjernbetjening

Rune Keller
Update

Spiller netop nu: Castlevania-serien. Interesser: At reparere en Afterburner Moving Sitdown. Afskyer: Segas konstruktionssvagheder på samme. Film: Blandet fra oprydning i DVD-reolen. I min cd-afspiller: Laid Back. På natbordet: Rod.

Christian Desfeux
Grafik/Layout

Spiller netop nu: FarCry. Interesser: En forårsrejse til SydFrankrig. Afskyer: Flyselskabernes tilbud som alligevel ikke findes. Film: The passion of the Christ. I min cd-afspiller: Neil Young – Harvest. På natbordet: Lars Larsens biografi (ah! ah!).

UPDATE

Ved Rune Keller & Søren J. Svendsen

PT BOATS KNIGHTS OF THE SEA

Den næste skibssimulation fra Akella handler ikke længere om pirater, men om de små, men hurtige motortopedobåde, som patruljerede farvandet omkring Stillehavsøerne under Anden Verdenskrig. Spillet har en meget realistisk simulation af skibe, vejr og vand, som er lånt fra Sea Dogs 2. Akella arbejder sammen med 1C/Maddox Games, som leverer modeller og simulationsberegninger af de mange amerikanske og japanske fly, som er med i spillet. Den høje hastighed bruges til "hit and run"-operationer, hvor man sejler tæt på japanske troppefartøjer og andre langsomme skibe, fyrer en stribe torpedoer af og forsvinder mod horisonten. Livet som kaptajn på en motortorpedobåd er yderst farligt, da de overhovedet ikke er pansrede. En pistolkugle går lige igennem skroget, så uden den høje fart ville bådene være dødsdømte. I spillet vil der også være russiske og tyske både, og man kan opbygge sig en lang karriere for én af de tre krigsflåder, men man får lov til at styre både kanonen og torpedoerne under missionerne. Udkommer til pc på et endnu ukendt tidspunkt. (sjs)

Kennedy gjorde båden berømt

Den såkaldte "Moskitoflåde" patruljerede omkring de mange Stillehavsøer, som japanske og amerikanske marineinfanteriister sloges om. Flåden fik sit kælenavn, fordi den var som en sværm af irriterende myg, der stak og bed de store, men langsomme japanske forsyningsskibe. John F. Kennedy var kaptajn på torpedobåd PT-109, som blev sænket i 1943. Han blev dekoreret for sin indsats, og brugte siden hen torpedobåden som symbol på hans heltemodighed i præsidentvalgkampen. (sjs)

Mere info: www.pt-boats.net

Kennedy gjorde PT-bådene legendariske, så meget så man i dag kan købe Kaptajn Kennedy-action-figurer.

ROLLERCOASTER TYCOON 3

Få masser af glade gæster, der bruger mange penge i dit tivoli.

Tivoli står åbenbart stadig åben hos Chris Sawyer, som siden 1999 ikke har bestilt andet end at spytte RollerCoaster Tycoon-spil ud ad døren. Og med god grund, for spillene har solgt mange millioner eksemplarer til pc. I næste udgave får vi langt om længe ægte 3D-grafik, så spillerne kan nyde sin forlystelsespark, som var man der selv; og selvfølgelig køre med rutsjebanerne og kigge med over skuldrene på de skrigende gæster, takket være Coaster Cam. Opgaven for spilleren er stadig at bygge og drive et tivoli, hvor gæsterne helst skal kunne finde rundt, få slukket tørsten når de har den og helst ikke kede sig for længe af gangen. Udover 3D-grafik har Chris Sawyer lovet, at der vil være bedre AI til gæster og parkmedarbejdere, og man vil få mange flere forskellige typer gæster på besøg end tidligere. Spillet udvikles i samarbejde med Frontier Development og kommer til pc ved juletid. (sjs)

Mere info: www.rollercoastertycoon.com

EVE BOOMER NÅR E&B LUKKER

Det gigantiske spilfirma EA lukker for endnu et online-rollespil. Denne gang er det Earth and Beyond-serverne, som der bliver slukket for til september. Det var det første online-rollespil, som udspillede sig i det store verdensrum, lidt ligesom det hedengangne Elite. Earth and Beyond blev udviklet af Westwood Studios, som EA lukkede sidste år. Den varslede lukning har fået en masse spillere på udflugt til islandske EVE Online, et rumspil der har gjort Island til det land i verden med flest online-rollespil per indbygger (en per 286.000 indbyggere). For tiden har EVE Online 8.867 spillere online samtidig – i den samme verden. Det er en verdensrekord, som kun kunne nås, fordi en større mængde Earth & Beyond-spillere pludselig er dukket op. Demoversion kan hentes på nettet og prøves gratis i 10 dage, men kun i en begrænset periode. (sjs)

Mere info: www.eve-online.com

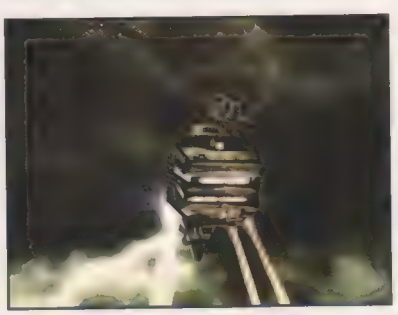

Earth and Beyond lukker. EVE lever stærkere.

PRÆSENTATION AF PSP

Sony præsenterede nærmere detaljer om PSP til de fremmødte spiludviklere under 2004 Game Developers Conference sidst i marts. Essensen af den tekniske præsentation var, at PSP teknisk er på niveau med PlayStation 2. Sony gør dog en stor indsats for, at det denne gang skal være lettere at programmere til maskinen. Det betyder til gengæld, at den ikke kan udnyttes i samme grad. Konsollen vil kunne linke trådløst til

►

både PS2 og til nettet, så man kan spille online.
Udover en række tekniske demoer blev det første spil til PSP annonceret og fremvist. Det drejer sig om titlen Death Jr. fra Sony, der er et actionpræget 3D-platformspil som ligner noget, der kører på en PS2. Indtil videre findes PSP-hardwaren kun i emuleret tilstand, så det er endnu ikke muligt at sige præcis, hvordan det endelige resultat vil blive.
I relaterede nyheder er Criterion godt i gang med arbejdet på at konvertere RenderWare til PSP, som skulle gøre det endnu lettere at udvikle til maskinen. (rk)
Mere info: www.deathjr.com

Death Jr. er det første annoncerede spil til PSP.

EUROPA OG KONSOLSPIL

Grundet sprogbarrierer og regionsbeskyttelse er det et fortsat problem, at mange interessante konsolspil aldrig udgives i Europa eller kun kommer i skrabede udgaver. Det sidste er tilfældet for Resident Evil Outbreak til PS2, hvor flere spillere kæmper sammen mod zombierne i Raccoon City. Bare ikke i Europa, hvor Capcom har fjernet online-understøttelsen og man således må nøjes med at spille sammen med computeren.
Tales of Symphonia er femte udspil i Namcos RPG-serie, der er en enorm succes i Japan. Næsten alle spillene er oversat til engelsk, men alligevel er ingen af titlerne udgivet i Europa. Det skal man nok heller ikke forvente af det nyeste spil, der i USA udgives til GameCube i løbet af sommeren. Samme skæbne kan meget vel overgå opfølgeren til Animal Crossing, som skulle være under udarbejdelse. Den oprindelige livssimulator fandt et meget stort publikum og er formentligt det mest importerede spil til GameCube herhjemme. Et spil som Vib Ripple til PS2, endnu en fortsættelse til musikspillet Vib Ribbon, kommer formentlig aldrig uden for Japan.
Positive overraskelser er der dog. Således udgives Square Enix' actionspil Drakengard i Europa takket være Take Two, ligesom vi også får fornøjelsen af strategispillet Disgaea, som KOEI tager sig af. (rk)

KORT NYT

- Space Empires V udkommer efteråret 2005, lover udvikleren Malfador. Ingen offentliggjorte screenshots eller features endnu.
- Knights of the Old Republic 2 skulle være på vej. Mere nyt når vi får det.
- Nye missioner til Call of Duty Gray Matter Studios er ved at lave tre nye kampagner til en udvidelsespakke: Ardenneroffensiven til amerikanerne, Kursk for russerne og en endnu ukendt kamp for briterne. Titlen bliver United Offensive og er ude til efteråret til pc. (sjs)
- Blizzard smider snydere på porten. For nylig blev 263.000 Starcraft-konti lukket på Battle.net, og de blev fulgt af 19.000 WarCraft III-konti.
- EA ude med nettet. Det er lykkedes EA at få kontrakt med de veteran-anførte Gas Powered Games og Castaway Games, så de to udviklere fremover skal udgive alle spil gennem EA. Gas Powered Games har Chris Taylor og spil som Dungeon Siege og Freelancer på samvittigheden. (sjs)

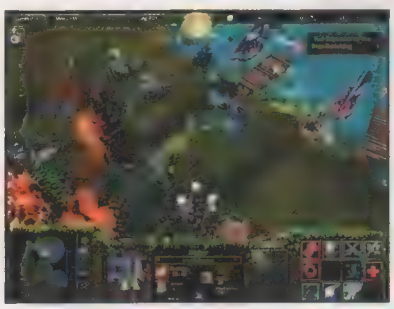

Du kan snyde i WarCraft III, men Blizzard er barske mod synderne.

PRINCE OF THUNDER

Den er gal igen, deroppe i Himlen. iMu Studios' nye rollespil, Prince of Thunder, har en besynderlig historie som baggrund om en gruppe engle, der gik lidt galt i byen så de blev splittet op i to, Lighte og Darke. Og nu kæmper de om magten over The Thunder Throne. Ifølge iMu Studios er det blot det første i en række rollespil i dette univers. Spillet har fire forskellige gameplay modes og 32 baner, hvor spillere oplever en ny historie og får forskellige hver gang, de spiller. Man kan køre i 18 forskellige fartøjer. Der er 12 forskellige karakterer, og man kan lave sin egen ud fra disse valg med tre skins til hver karaktertype. Hvad gameplay helt præcist går ud på, er uklart, men da spillet først udkommer maj 2005 til pc, har iMu Studios god tid til at forklare sig nærmere. (sjs)
Mere info: www.princeofthunder.com

Lighte og Darke kæmper om magten over Tordentronen.

KULT: HERETIC KINGDOMS

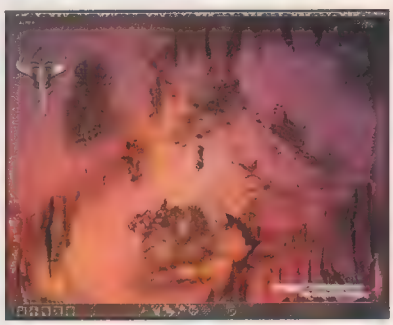

I en gudløs verden er man en inkvisitør, der skal sørge for, at den forbliver gudløs.

Det foregår i en verden styret af Inkvisitionen, som har forbudt al religion. Men det er magikere såvel som religiøse kultmedlemmer ikke tilfredse med, så spilleren må tage kampen op. Mod religionen som kvindelig inkvisitor. I en moralforladt verden må spilleren så selv bestemme, hvad der er godt og ondt – valg, som fører til én af spillets seks afslutninger. Selv om guderne er døde, så er der stadig magiske væsener, f.eks. kan spilleren tale med de døde i den parallelle "Dreamworld." Udviklerne prøver at kombinere de overskuelige kvaliteter ved isometrisk grafik, såsom i Diablo II, med 3D-grafikkens herligheder, som effekter og flydende animationer. De har skabt syv forskellige verdener, med

Resident Evil Outbreak.

Vib Ripple.

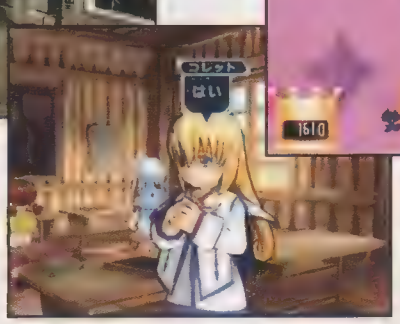

Tales of Symphonia.

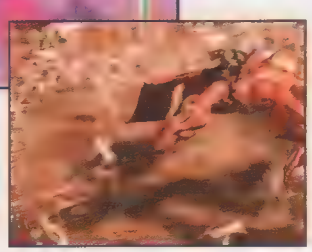

Drakengard.

KELLERS KØLIGE KONSOL-KLUMME

ACE COMBAT 5 kommer til PS2 til sommer. Spillet er et actionpræget flykampspil i stilen, som blev grundlagt med den ti år gamle arcademaskine Air Combat fra Namco.

SCIENTIFIC-ATLANTA, internationalt kabel-tv-firma, har planer om at lave deres nyeste set-top box, så den på spilområdet kan konkurrere med nutidens konsoller. Tanken er, at folk dermed ikke behøver at købe en konsol, fordi de kan nøjes med det apparat, de alligevel skal bruge for at se fjernsyn. **FORGOTTEN REALMS: DEMON STONE** er titlen på et nyt actionpræget rollespil i Forgotten Realms-universet. Spillet udgives af Atari til PS2 i løbet af efteråret.

PSX – kombineret PS2 og dvd-optager - skulle udkomme til efteråret i Europa.

GUERRILLA har skrevet en eksklusiv aftale med Sony, så deres fremtidige spil kun vil komme til PlayStation-konsoller. Den europæiske udvikler har fået stor opmærksomhed for Killzone, der kommer til PS2 til efteråret. **SOUL CALIBUR** skal filmatiseres. Det er producenten Warren Zide, manden bag American Pie-filmene, der skal producere gennem hans Sony-ejede selskab, Anthem Pictures.

JASON RUBIN – en af hovedmændene bag Crash Bandicoot- og Jak-serierne – forlader sit eget firma, Naughty Dog. Det sker blandt andet for at kæmpe for generelt større respekt og anerkendelse til spiludviklere. **N-GAGE** har hidtil haft et lidt kedeligt spiludvalg, men Pocket Kingdom: Own The World ændrer måske på det. Det er et strategispil i et fantasyunivers, hvor utallige spillere kan dyste mod hinanden. Pocket Kingdom udgives af Sega til efteråret.

VIEWTIFUL JOE 2 skulle være på vej til GameCube. I opfølgeren til det imponerende 2D beat'em up skulle det være muligt at spille to mand sammen.

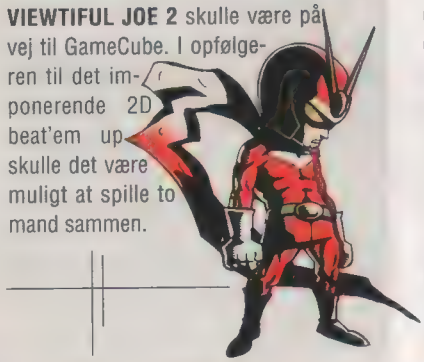

THE STALIN SUBWAY

Endelig et 3D-action-spil, der foregår på den kolde side af Jerntæppet, og helten er ikke nogen James Bond. Nej, spilleren styrer KGB-agenten Gleb Suvorov, som i 1952 bliver involveret i et komplot, der er anlagt mod Stalin for at få ham fjernet fra magten. Hvad ville være bedre end at sprænge den gamle diktator i tusind stykker til den årlige partikongres? Men spilleren kan ikke bare lade masser af uskyldige dø, så man må kæmpe for at afværge eksplosionen og finde gerningsmændene. Det er et actionspil, hvor man bevæger sig gennem koldkrigstidens Moskva, på mange af de berømte steder, men også i de hemmelige undergrundsbaner bygget udelukkende til de førende apparatsjiks og andre hemmelige steder. KGB-agenten er resolut som Agent 007, men kan naturligvis kun bruge russisk udstyr som PTRS-41-riflen og ingen hi-tech-gadgets. The Stalin Subway udvikles af G5 Software for Buka Entertainment. Udgives i begyndelsen af 2005 til pc. (sjs)
Mere info: www.buka.com

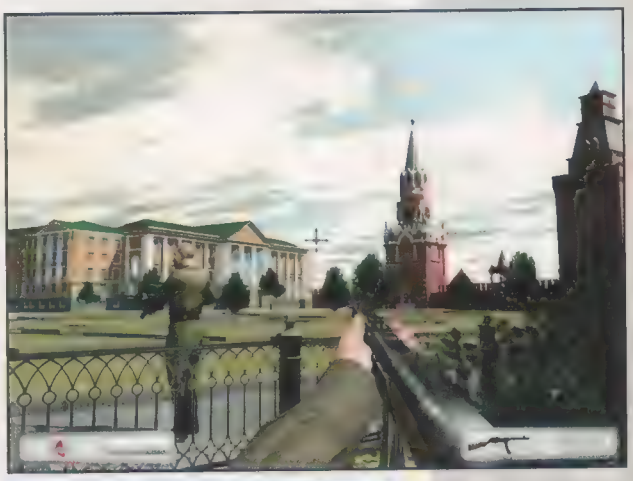

Gå på opdagelse bag ved Jerntæppet i The Stalin Subway.

MASHED

Det er underholdende, actionfyldt bilrace som i Micro Machines, hvor man ser sine biler fra oven, mens de racer rundt på forskellige baner. Det er dog "rigtige" biler og baner, og gameplay har en anelse mere voldelig karakter. Man kører på 13 forskellige baner, blandt andet i sandet omkring pyramiderne i Egypten, snedækkede veje i bjergene og ad snørklede skovveje. Det drejer sig i høj grad om at knalde modstanderne ned med de mange våben, som man kan få fat i til hvert løb. Missiler, mortérer, røgslør og spildolie kan få modstanderne rystet af banen eller til at køre i blinde. Og når man er slået ud, kan man stadig få hævn over modstanderne ved Air Strikes. Der er multiplayer for op til fire deltagere, og de kan race mod hinanden på pc, Xbox eller PlayStation 2. Udgives af Empire Interactive i juni. (sjs)
Mere info: www.empire.co.uk

Mashed er sjov racer-action i Micro Machines-stil, men uden legetøjseffekten.

over 50 lokaliteter. Der er ligeså mange quests, og spilleren skal ikke tro, at han har fred bare fordi en lokalitet er blevet ryddet. Nye monstre flytter gradvist ind i områder, så der er altid grund til at være på vagt. Chris Bateman leder produktionen, en mand med erfaring fra Discworld Noir, men spillet udvikles i Tjekkiet. Det udkommer i løbet af 2004, men man har ikke besluttet sig til hvornår. (sjs)
Mere info: www.p3int.com

THE SETTLERS V

Efter otte år med Blue Bytes The Settlers er de endelig klar til 3D-grafik. Alle figurer og huse er fuldt animerede med polygoner. Det hyggelige strategispil har aldrig rigtig lidt under manglen på 3D-grafik, men anno 2004 var det åbenbart blevet for pinligt stadig at blive set offentligt iført 2D-grafik. I Settlers skal man bygge en middelalderlig landsby op, med jægere, bønder, bagere, smeder og så en helt masse bærere. Det er en mikroøkonomisk simulation, også kaldet "City builders" som deler genrer med Impressions' Caesar og Pharaoh-spil. Settlers V bliver udviklet af Blue Byte-studiet, som i dag ejes af spiludgiveren Ubi Soft. Ingen udgivelsesdato er offentliggjort endnu. I 2002 lovede Ubi at det næste Settlers-spil også ville udkomme til konsoller, men det løfte er ikke blevet bekræftet i denne omgang (sjs)
Mere info: www.thesettlers.com

Blue Bytes' kære små Settlers vender tilbage, i hvert fald til pc.

DUNGEON LORDS

DreamCatcher lover, at vi får et nyt slags fantasyrollespil kombineret med fighter-action, som vi er vant til fra beat'em-up-spil til konsol. Man kan vælge sin karakters udseende og evner, mens våben og ny rustning er noget, man må gøre sig fortjent til ved at udforske den store spilverden. I kampe er det "combo moves", pareringer og hurtige reflekser, som giver spænding og udfordring. Man kan enten spille alene eller sammen med venner via netværk, hvilket skulle give en sjovere oplevelse. Rollespilselementet dukker op uden for kampene, når man i løbet af spillet støder på ?KARAKTERER? karakterer, der ikke skal have smæk, men i stedet kan sælge ting eller give nye opgaver til spilleren. Man kan også tilrettelægge en karriere for sin karakter, f.eks. om man skal være en magiker eller kriger. Det er spilveteranen David W. Bradley, der leder udviklingen af Dungeon Lords. Han har tidligere arbejdet for Sir-Tech og MicroProse. Udkommer til pc, dato ukendt. (sjs)
www.dreamcatchergames.com

Dungeon Lords parrer fighting action med rollespil.

STARSHATTER

Starshatter er spillet, hvis man har lyst til space combat uden at skulle betale for det hver måned. Destroyer Studios er i færd med at udvide genren en smule: man styrer både sine små rumfightere i actionfyldte missioner og involveres i store slag mellem stjernekrydsere. Det er altså både action og taktik i samme spil. De nørdede kan vælge at flyve under realistiske betingelser, men der er også en "arcade mode" til de, der er mere interesseret i taktikken og mindre i realismen. Missionerne og historien bag er stadig en hemmelighed, men det bliver styret af en dynamisk kampagne-engine, som lader spilleren opleve fire forskellige kampagner, hvor de forskellige slag ikke er bestemt på forhånd. Det ligger også fast, at man skal tjene "promotion points" sammen, så man kan få bedre egenskaber og derfor lov til at styre større og bedre skibe. Til spillets langvarige holdbarhed hører en editor, så man kan lave sine egne skibe, og multiplayer over internettet. Spillet udgives kun i USA i første omgang, til pc. (sjs)
Mere info www.starshatter.com

Starshatter skal kun udgives i USA, med mindre man finder en europæisk distributør.

GYS PÅ DE RUSSISKE STEPPER

Det russiske spilfirma Ice Pick Lodge vil meget gerne skræmme bukserne af os alle sammen i et nyt gyserspil, som er inspireret af forfatteren H.P. Lovecraft. Pathologic foregår langt, langt ude på de russiske stepper, hvor kragerne vender i en sær landsby, hvor tingene ikke er, som de skal være. Da en besynderlig sygdom bryder ud, bliver spilleren involveret, som en af tre forskellige personer, som hver har en besynderlig baggrund. Spillet er med 3D-grafik i fotorealistisk kvalitet, lover Ice Pick Lodge. Gameplay involverer spilleren i både typiske adventure-problemer, hvor dims A skal kombineres med dims B, men der er et strejf af rollespil i byen, som har sin egen døgnrytme og en række "events", som ikke altid finder sted på samme sted og tid. Det bliver ekstra spændende, fordi de to andre personer, som spilleren ikke styrer, gør deres for at modarbejde spilleren. Der er derfor tre forskellige afslutninger på spillet. Det udgives af Buka Entertainment til pc. (sjs)
Mere info: www.buka.com

Lovecraft-inspireret gyserspil langt ude på det russiske bøhland.

➤➤➤➤➤➤ SPIL PÅ VEJ

MAJ

- Anno 1503:
  - Treasure, Monsters and Pirates
- Battlefield 1942:
  - The WWII Anthology
- CSI Dark Motives
- Harry Potter Prisoner of Azkaban
- Joint Operations Rising Typhoon
- Rise of Nations:
  - Thrones and Patriots
- UEFA Euro 2004

JUNI

- Asterix & Obelix XXL
- Cycling Manager 4
- Driver 3
- Richard Burns Rally
- Thief: Deadly Shadow

JULI

- Dungeon Siege 2
- Ground Control 2:
  - Operation Exodus

Månederne er vejledende og baseret på de danske distributørers oplysninger. Se flere fremtidige titler på vores hjemmeside: www.privatcomputer.dk

Morten Hjerl-Hansen (tv.) og Danni Tell (th.) går online 1. juni.

Takket være en investor kan Dramatic Java Games snart flytte fra 5. th. på Nørrebro.

Dramatic Java Games

GameZone besøger to danskere, der håber på at deres java-spil kan vokse sig fra 5. sal på Nørrebro og ud på verdensmarkedet.

Morten Hjerl-Hansen savner de gode gamle dage, hvor adventurespil var den gode underholdning. Derfor har han selv arbejdet på at lave et online-baseret adventurespil gennem de sidste to år, og sammen med grafikeren Danni har han stiftet Dramatic Java Games. Sammen sidder de krumbøjet over computerne i Mortens lejlighed på Nørrebro, da GameZone inviterer sig selv forbi for at se nærmere på en tidlig alpha-version af deres første adventure-spil.

Onlinespil med inspiration fra 80erne

En lille pixeleret mand går rundt i en stue med en pejs og portrætter på væggene. Der er intet at tage fejl af – det er en tro kopi af Graham fra det allerførste King's Quest-spil. Over for ham står en anden pixelhelt fra et af Sierra On-Lines grafiske adventurespil. Danni fortæller, at de gerne vil gå lidt mod det "polerede og hjerteløse" look, som de mener mange spil har i dag. De er for gennemarbejdede. En episode af Dramatic Java Games' spil vil typisk komme til at vare 20 minutter, og kan kun gennemføres i samspil med en anden person, som man finder via en fælles chatlobby. Indtil videre er dette dog den eneste kørende kode, man kan få at se. Det er jo ikke meget at skrive en hel artikel om, så vi taler i stedet for om deres planer.

Mindre højtidelige spil

"Vi vil gerne lave nogle lidt mere uhøjtidelige spil, som måske ikke er helt så blankpolerede. "Vi er ikke helt enige i, at man skal kunne lave Hitman i 3D, for at man kan lave et godt spil", siger Morten med tydelig reference til IO Interactives bestseller-spil. Men samtidig er de begge imponerede af IO Interactives succes, og det er noget som giver håb om, at det altså er muligt, selv for en dansker i Janteland, at banke en verdensforretning op ved at lave computerspil.

"Vi kan måske lave et spil på en uge. Hvis vi laver nogle tegninger, så skal der bare laves nogle Java-kasser. Meningen er, at spillet skal sælges som abonnement, men man vil kunne spille alle episoder, som der gerne skulle komme mange af. Specielt fordi produktionstiden er hurtig."

En engel kommer dalende

De to gutter har begge været i USA, men de har kun arbejdet sammen på projektet i et halvt år. Det har været en kamp mod manglende interesse fra investorer og aktiveringsliderlige sagsbehandlere, indtil Danni fik skabt kontakt til en såkaldt "business angel". Han har private investorer i ryggen, som gerne vil satse lidt kapital på ungt talent. Risikovillig kapital, naturligvis, fortæller investoren, som ønsker at være anonym. De er godt klar over, at et sådan projekt er lidt som at købe en lotto-kupon. Men det er næsten umuligt at låne penge i banken til denne type iværksættervirksomhed, så takket være forretningsenglen er Morten og Danni nu i færd med at se på kontorlokaler i Sydhavnen, så de kan slippe væk fra Mortens lejlighed på Nørrebro.

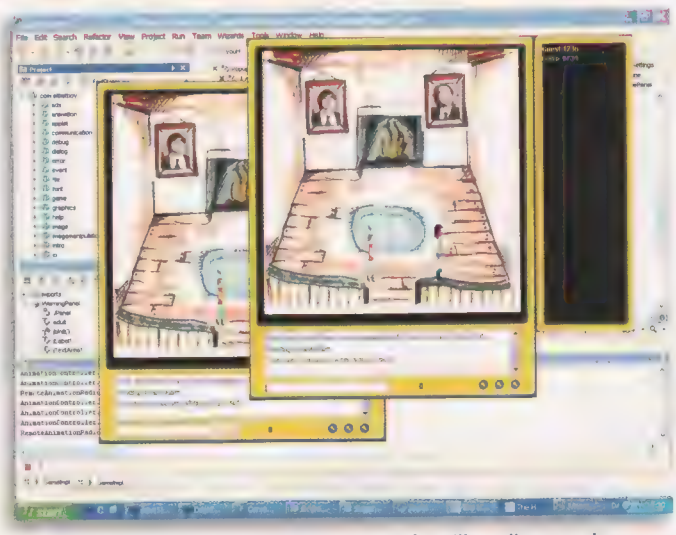

Graham fra Kings Quest er din avatar, men når spillet udkommer kan man vælge flere typer.

På nettet 1. juni

Det er hårdt arbejde, og de skal være klar til at gå på nettet 1. juni, hvor episoden "De ulykkelige piger fra Hadsund" debuterer. Men planerne for tiden frem ligger dog og rumsterer i baghovedet. "Jeg kunne godt tænke mig at få en professionel skuespiller som Jens Albinus til at læse dialogen op". Men indtil videre er dialogen kun skrevet på papir, og en oversættelse til engelsk er endnu ikke på plads. Men den kommer, forsikrer de. Dramatic Java Games vil lave spil til hele verden, ikke kun danskere.

Søren J. Svendsen

Assault-mode har fået en del mere kød på.

Alle baner har deres historier, der mest fungerer som humoristisk outlet.

Unreal Tournament 2004

Med annonceringen af Unreal Tournament 2004, fik Epic uventede tilbagemeldinger. Titlen og det faktum at spillet ville blive baglæns kompatibelt med Unreal Tournament 2003, fik mange til straks at tro, man nu ville til at lave et årligt tilbagevendende spil uden meget nyskabelse. Ordet FIFA blev vist råbt en gang eller to. Spillet blev forsinket et par gange, og først da demoen kom frem, begyndte den negative stemning at vende sig.

For Epic har i den grad fat i det rigtige med dette spil. Det er en superpoleret version af spillet, der tager det bedste fra begge sine forgængere. Den totale kompatibilitet er dog røget hen ad vejen, til forhold for bedre optimeret netkode. Man kan deltage i 2003-servere, men det går ikke den anden vej rundt.

Det originale Unreal Tournament var et lynhurtigt spil, der havde et noget mere tegneserieagtigt look end det tunge Quake. Med version 2003 gjorde fysikken sit indtog, men det blev på bekostning af hastigheden, og sammen med dobbelthoppet, der blev introduceret, bevægede serien sig gameplaymæssigt for langt væk fra originalen. Og selv om det solgte i ganske pæne antal, var hovedparten af serverne på nettet befolket med bots.

Revanche

Spillet er stadig et multiplayer-spil i singleplayer-forklædning. Singleplayer-spillet indeholder en række kvalificeringsrunder, og efter dem skal du gennemføre fire spiltyper for til sidst at nå finalerne. Denne gang med gode gamle, og tarveligt svære Xan som sidste modstander. Ideen med at skabe sit eget hold er der stadig, men som noget nyt kan modstanderne udfordre dig ind imellem kampene. Det kan være enten for penge eller holdmedlemmer. Det er muligt at springe over, men da man denne gang har taget et økonomisk aspekt med i turneringen, kan det ikke betale sig i længden. Det forlænger spillet en del, men virker som et lidt desperat forsøg på at klemme et par ekstra timers singleplayer-spil ind.

Men det er multiplayerdelen dette spil skal leve på, og der får man rigeligt for pengene. Der er omkring 10 spiltyper med i spillet, og der er i alt mere end 100 baner med samt editorer, så modfolket straks kan komme i gang med at producere ekstra-indhold til spillet.

Et imponerende udvalg

Alle våben man kan huske fra forgængerne, er med, og denne gang får vi både lightningcanon og snigskytteriffel, og det er ret symptomatisk for spillet. Frit valg over hele linjen. Således findes mange af banerne både i klassiske og opdaterede versioner, og det er en ren fornøjelse at spille klassikere som Facing Worlds med den opdaterede grafik.

Spillets våben er dog en sjov blanding af de to forgængere, og den imponerende ubrugelige snotpistol er af uransagelige årsager stadig med i samlingen. Spillets mindste våben Assaultriflen har dog fået indbygget en granatkaster, og det er nu muligt at bruge to eksemplarer samtidigt.

De såkaldte mutators er der også, så spilstilen kan tilpasses ned til mindste detalje. Igen både med klassiske spiltyper, og lidt nyskabelser, inklusive en UT Classic Mutator.

Med hensyn til tilgængelige figurer, er de gode gamle Skarjkrigere nu med i turneringen. Ellers er udvalget nogenlunde lig med sidste års lineup af bizarre eksistenser.

Hvor skal man starte?

De medfølgende 10 spiltyper er både klassikere som Deathmatch, Team Deathmatch, Last Man Standing og Capture The Flag samt en del nyere. Bombing Run kan bedst beskrives som Rugby med våben. Assault er en god gammel kending, hvor et hold først beskytter og derefter skal holde samme mål fra modstanderne. Her er der kommet rumskibe med i billedet, og missionerne er generelt noget større end den gamle version. Rumdelen af spillet er ganske underholdende, men absolut ikke så underholdende som de nye køretøjer. I Double Domination skal to kontrolpunkter holdes 10 sekunder for at score point. I Mutant vælges den første, der får et kill, som mutant, og derefter er han den eneste, de andre spillere kan skade. Han får til gengæld alle

Gode gamle Deck 17. Ligger lige ved siden af nummer 16.

I rummet hjælper det ikke at skrige.

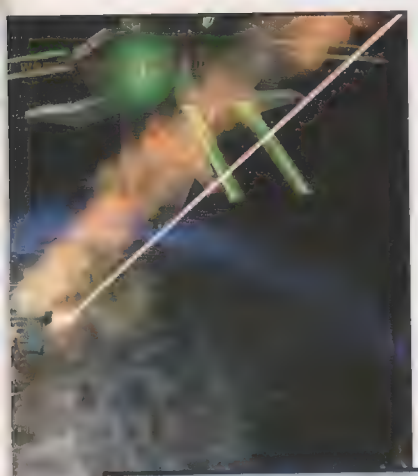

En Assaultbane afsluttes på den larmende måde.

våben, rigeligt ammo og en mængde powerups. Til gengæld triller hans energi nedad så længe han ikke slår modstandere ihjel. I Invasion gælder om at overleve angreb fra en flok npc'er, der kun bliver flere og vredere, jo længere du holder ud.

Den absolut bedste spiltype er dog nyskabelsen Onslaught. I lighed med eksempelvis Battlefield gælder det om at holde kontrolpunkter, men denne gang med et lille tvist. De er nemlig alle forbundet, og du kan kun angribe punkter i forbindelse med dine egne. Det bliver et hamrende sjovt taktisk tovtrækkeri.

I denne mode er der både tanks og køretøjer, og masser af miner og fastmonterede geværer at stoppe dem med. Allerede nu virker Onslaught dominerende i antallet af servere på nettet, og med god grund. Det er simpelthen hylende morsomt, og har lige den helt rigtige dose af strategi, til at være sjovt for alle, og endnu sjovere når man først får det lært.

En bedre blanding

Med version 2004 får vi det bedste af to verdener. Gameplayet er tilbage i højeste gear hjulpet både af højere hastighed og langt mere åbent banedesign end den klaustrofobiske 2003'er.

Raggdoll-fysikken er der stadig i al sin magt og vælde, og sørger for stor variation i dødsfaldene. Og selv om de er døde på det tidspunkt, kan fornøjelsen ved at se sin fjende pande hovedet mod et gelænder to etager længere nede, være helt ubeskrivelig, ligesom det at jonglere fjender med raketter aldrig har været sjovere.

Singleplayer-delen er ikke det, der gør spillet værd at investere i. Det er mere de nærmest uendelige kombinationer inden for multiplayer, man skal sætte som mål. Og her får man virkelig noget for pengene. Aldrig har vi set et så bredt udvalg af spiltyper og et så stort udvalg af baner. Og ganger man op med spillets 22 mutators, er der lagt i ovnen til flere måneders underholdning. Og til den tid vil de første mods være på banen til at forlænge fornøjelsen.

Spillet fylder dog en del, og kommer på seks cd'er – med mindre man er en af de heldige, der fik bestilt en limited edition på dvd. Den almindelige version sælges dog til den yderst respektable pris af 299 kr. Og til den pris må der siges at være smæk for skillingen.

Anders Lauge Madsen

Unreal Tournament 2004

Genre: 3D-shooter
Systemkrav: 1 GHz cpu, 128 MB ram (Win98), 235MB ram (WinXP), GeForce 2 eller bedre med 64MB ram
Anbefalet: 1,2 GHz cpu, 256 MB ram
Udgiver: Epic Games/Digital Extremes
Distributør: Atari, www.atari.com
Vurdering: Vellykket og underholdende. Stor underholdning på egne ben og en fantastisk modplatform.

Midnatsluskeren på nye eventyr.

Hvis vi andre mente, at offentlig transport var belastende...

Splinter Cell: Pandora Tomorrow

Japanerne kan noget med computerspil, og selv om Splinter Cell absolut ikke var første spil i sniger-genren, blev det pludselig et hit at være hemmelig. Pludselig kunne man ikke en gang spille en 3D-shooter uden minimum at liste sig rundt på to af banerne. Med Metal Gear Solid 2 var historiefortællingen blevet vigtigere end spillet – og så kom Ubi Soft pludselig ind fra højre og viste, hvordan det skulle ordnes med Splinter Cell.

Sam Fisher, den lumske rad, er tilbage. Næppe havde vi previewet spillet, før den fulde version er landet, og som så ofte set før, er der ikke de store udsving i kvaliteten fra preview til review. Spillet er suverænt.

Midnatsluskeren

Sætningen Pandora Tomorrow er hovedskurkens kode til at iværksætte sine terroristangreb – og han er en absolut skummel type, der truer verden med biologisk krigsførelse. Spillet starter med et angreb på den amerikanske ambassade i Jarkarta, hvor Sam naturligvis lynhurtigt er på pletten. Første mission sætter dig på smukkeste vis ind i både gameplay og historie, og så begynder det at gå stærkt. For terroristerne har naturligvis planer om at udvide aktiviteterne, og her er det så, du kommer ind i billedet.

I modsætning til forgængeren får man sjældent den komplette info i denne omgang. Sam repræsenterer her første linje, så det er ham/dig, der ser tingene ske og rapporterer tilbage. Sam arbejder naturligvis stadig for Third Echelon og har absolut ingen babysittere med på vejen. Mørket er din bedste ven, og spiller man spillet efter forskrifterne, vil man stadig bruge mere tid på at skyde efter belysningen end fjenderne.

At deltage i løjerne

Det klæder serien at få historiefortællingen med i selve spillet i stedet for de nyhedsudsendelser, der klarede jobbet i forgængeren. Nu føler man sig i langt højere grad i centeret af historien i stedet for bare at kravle rundt i andres efterladenskaber. Banedesignet er også langt mere intelligent udført denne gang, og man får langt oftere flere valg i sin fremgangsmåde. Den helt store åbenhed bliver det aldrig til, men de der har gennemført de sidste baner i forgængeren, kan ånde lettet op. Pandora Tomorrow bliver aldrig SÅ irriterende i sit banedesign.

Sam har naturligvis også lært lidt nyt i denne omgang. Hans Jean Claude Van-Damme splitstilling mellem vægge er blevet ændret, så han nu læner sig mod en af siderne og endda kan hoppe et stykke længere opad derfra. Han har også lært et elegant nyt lille move, der lader ham smutte ubemærket forbi åbne døre og baggyder. Begge dele får man introduceret på første bane, og de glider helt naturligt ind i det eksisterende repertoire.

Fjenderne har også lært lidt af sidste oplevelse, og efterhånden som de alarmeres, vil de hive bedre udstyr frem og blive mere aggressive. Din gode ven Lambert i øresneglen vil altid holde dig opdateret, og det kan betale sig at lytte efter.

Den tekniske side

Rent grafisk er spillet noget mere veldesignet end sidst, men teknisk ikke meget flottere. Eller rettere, det virker sådan, simpelthen fordi banerne er bedre designet og bedre udnytter de lyseffekter, der er. Selve motoren bag er den samme. Personligt har min maskine dog fået et spark i både grafikkort og ram i mellemtiden, så denne gang var oplevelsen helt flydende.

Lydeffekterne er til gengæld noget bedre denne gang, både med hensyn til brugen af atmosfæriske effekter og ikke mindst dialogen. Michael Ironside fungerer igen perfekt som den tørre Sam Fisher, men får denne gang noget mere at lege med.

En lille detalje vi pc-ejere kan fryde os over i forhold til Xbox-ejerne er, at vi får lov at gemme frit under

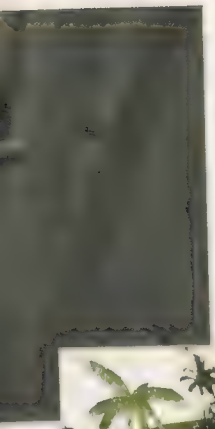

Af og til bliver man nødt til at lade pistolen tale for sig.

Selv i dagslys med tre dioder i panden formår Sam at være hemmelig.

Sam lader ikke sin trang til ekstreme sportsgrene komme i vejen for sit job.

hele spillet. På konsollerne er den slags begrænset til save-points, hvilket skulle gøre vores oplevelse noget mindre frustrerende.

Nu mod vennerne

En klassisk joke, når nogen har råbt på multiplayer i stealth-baserede spil er naturligvis, om ikke de bare kan lege gemmeleg. Men Ubi Soft har gået ret originalt til værks her.

I multiplayer-delen deles man op i to hold, spioner og lejesoldater. Spionerne spiller, som man ellers gør det i single-playerkampagnen, i tredje-person, medens lejesoldaterne spiller i førstepersonsperspektiv med langt større våben.

Der er tre multiplayer-typer, Sabotage, Neutralization, Extraction, der i virkeligheden ikke er så rasende forskellige. Men er utroligt underholdende. I Neutralization gælder det eksempelvis om, at de indtrængende spioner skal uskadeliggøre depoter af gift, der er strøet ud over banerne, hvilket lejesoldaterne så skal forhindre. For spionerne gælder det om at bruge alt deres udstyr til det fulde, for den eneste måde at dræbe fjenderne på er at snige sig ind på dem bagfra. Lejesoldaterne har til gengæld maskingeværer, granater og miner.

Det lyder umiddelbart enormt uretfærdigt, men er afbalanceret næsten til perfektion. Næsten, for spionerne har nok bedre muligheder for sejr, hvis de forstår at bruge deres udstyr ordentligt.

Det gode mix

Pandora Tomorrow byder på en fantastisk singleplayer-kampagne og en multiplayer-del, der uden tvivl vil blive skævet kraftigt til de kommende par år.

Men hvor spillet virkelig skal roses, er for den balance, de har fundet i det hele. Tager man spillet på den rolige og intelligente måde, bliver man belønnet. Leger man Rambo, vil alarmniveauet ryge i vejret, og fjenderne vil begynde at iklæde sig skudsikre veste, hvilket nærmest tvinger dig tilbage i stealth-mode.

Valget er der, men omtanke og fornuft belønnes. Dit højeste mål er at glide igennem det hele ubemærket, ikke at lege James Bond. Så får du muligheden for at rende ubemærket forbi fire vagter, så grib den for guds skyld. Hvis du begynder at hive din lille støjdæmpede ærtebøsse frem, kan du føle dig helt sikker på at de har noget, der er større og gør mere ondt.

Generelt skal intet tages for givet. Enhver dør bør checkes med fiberoptik, inden man går igennem. Enhver baggyde tjekkes for miner. Enhver belysningskilde sættes ud af funktion. Bruger du dit udstyr, er det hele overkommeligt. Gør du ikke, så er du oppe imod fjender, der har store fordele over dig. Du bestemmer således selv dine odds.

Med mindre man er en i den store flok, der mener. de har sneget nok de sidste par år, er Pandora Tomorrow en spiloplevelse man ikke må snyde sig selv for.

Anders Lauge Madsen

Pandora Tomorrow

Genre: 3D-action/sneaker
Systemkrav: 1GHz cpu, 128MB ram, 64MB 3D-kort
Anbefalet: 1.2GHz cpu, 256MB ram
Producent: Ubi Soft Montreal
Distributør: Ubi Soft, tlf. 3832 0300
Vurdering: Sam er tilbage i en fortsættelse, han og Ubi Soft kan være stolt af.

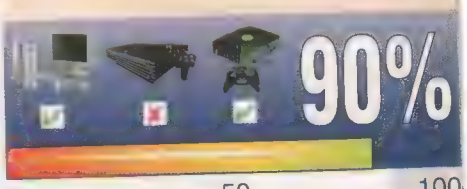

Animationerne er ikke de bedste, vi har set.

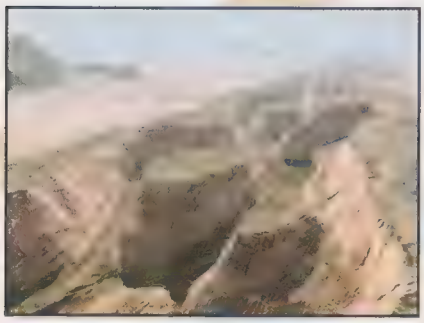

Indtil man kommer tæt nok på til at se teksturerne, er landskaberne ganske pæne.

Det er absolut ikke originalitet, der kendetegner teksturarbejdet.

Baser der skal indtages er der nok af. De ser alle sammen nogenlunde sådan her ud.

Breed

Breed

Genre: 3D-shooter
Systemkrav: 1GHz cpu, 256MB ram, 32MB 3D-kort
Anbefalet: 1.5GHz cpu, 512MB ram, 64MB 3D-kort
Producent: Brat Designs/CDV
Distributør: KE Media, tlf: 8944 2233
Vurdering: Breed skulle være så meget og blev så lidt. Det er bedre ting at bruge sine penge på.

Med Breed ville Brat Designs og CDV levere den ultimative Halo-killer, blev det stolt proklameret første gang, vi så spillet på E3. Siden har vi modtaget fire forskellige versioner af spillet – de to sidste måtte først bruges til at lave en anmeldelse, og så alligevel ikke. Og vi forstår ærligt talt godt hvorfor.

Spillet har nemlig været det absolut mest fejlbehæftede, vi nogensinde har set. Og her snakker vi på alle planer. Den kunstige intelligens er komplet skudt i roen, og lydeffekter og stemmer var noget af det sjoveste, vi hidtil havde hørt. Ikke frivilligt, forstås.

Nu sidder vi så endelig med en "færdig" version. Og den eneste måde det her kan slå Halo ihjel på er, hvis Bungies spil skulle vælge at dø af grin.

Ideen bag Breed er såmænd god nok. Aliens har invaderet jorden, og du skal stoppe dem. Det foregår over en hel del store og åbne baner, hvor der er strøet masser af bevæbnede køretøjer og fjender ud. Ud over køretøjerne er der også flyvende enheder, og netop muligheden for at starte en bane i rummet, og så flyve til nærmeste planet er en af de features, spillet har for sig selv. Ellers er det meste set før.

Åbne horisonter

De store baner... er store. Veldesignede kan de dårligt kaldes, så det hele ender med at blive en lidt ensformig affære. Især i halen på den stribe spil de sidste måneder har budt på, kunne Brat Designs dårligere have valgt et værre udgivelsestidspunkt. Ikke fordi spillet havde været bedre for to måneder siden, men der var markedet ikke i den grad mættet med 3D-shootere, der alle er bedre, flottere og sjovere end Breed.

Der er nemlig ikke de store gameplaymæssige udfordringer at finde. Dit hold har en flok specialister, der skal bruges de rette steder, såsom Heavy Gunner, Sniper og så videre. Og nej det er ikke min grammatik, den er gal med – det hedder de rent faktisk. Hvilket må være praktisk til navnerunden.

Almindeligvis kan man tilgive dårlig kunstig intelligens, når det ikke decideret står i vejen for spiloplevelsen. Men da jeg skulle bruge min engineer på en enkelt bane og så, at han for tredje gang havde begået selvmord, måtte jeg lige undersøge sagen. Det viste sig, at han simpelthen med stor beslutsomhed hoppede i havet på præcis samme sted, hver gang jeg spillede banen. Og dette er bare en af mange bugs, der vil komme dig i vejen i spillet.

Ambitioner og realisme

Breed kan dårligt kaldes andet end ambitiøst. Desværre lever det ikke rigtigt op til noget. Siden den sidste version vi så, har man i det mindste hyret en fortællerstemme, der kan udtale engelske ord og fået rettet den opkast-inducerende rysten med hovedet, som hovedpersonen udførte, hver han bevægede sig. Desværre har man ikke kunnet gøre et dårligt spil godt, og således står Breed tilbage som den grimme møgunge af et spil, det er.

Der er multiplayer inkluderet. Men i en tid hvor både Unreal Tournament 2004 og Battlefield Vietnam er på gaden, vil den nok ikke stjæle meget serverplads.

Generelt er der ikke meget positivt at sige om Breed. En god portion af fejlene burde potentielt kunne rettes i et patch, men da grundspillet er så kikset og salgstallene nok ikke bliver store, vil det nok ikke en gang ske.

Bedre held næste gang Brat Designs.

Anders Lauge Madsen

VIND MED VIPklub

Kan vindes i denne måned

BILLEDBEHANDLING MED PAINT SHOP PRO 8 • Vejl. pris: kr. 99,–
Sponsor: Forlaget Globe
Vindernr.: se www.itsvar.dk

Kan vindes i denne måned

BREED
Vejl. pris: kr. 399,–
Sponsor: K.E. Media
Vindernr.: se www.itsvar.dk

Kan vindes i denne måned

X6150 ALL-IN-ONE
Vejl. pris: kr. 2.499,–
Sponsor: Lexmark
Vindernr.: se www.itsvar.dk

Deltag i lodtrækning om flotte præmier hver dag året rundt!

Som abonnent på Alt om DATA, Privat Computer og Datatid er du automatisk medlem af VIPklubben. Her er der præmier for over 200.000 kroner om året i den store VIPkonkurrence.

Du skal blot gå ind på www.itsvar.dk/reg og oprette dig som bruger. Herefter kan du se alle vindernumrene i VIPkonkurrencen. Numrene bliver vist i 30 dage, og vinder du, skal du klikke på knappen ud for præmien.
Husk du skal selv tjekke, om dit nummer bliver udtrukket.
Held og lykke!

Vi har præmier fra:

K·E·MEDIA
JABRA
LEXMARK
Trust
GIGABYTE
KROGHS FORLAG
Canon
Sandberg
SWAN DISTRIBUTION
forlaget Globe kortere vej til viden
PROSOFT
Libris
Ubi Soft

The Cat In The Hat

Raket-kat.

Planten er sulten.

The Cat in the Hat

Genre: Platform
Systemkrav: 600MHz cpu, 128MB ram, 32MB 3D-kort
Anbefalet: 800MHz cpu, 256MB ram
Producent: Magenta/Digital Eclipse
Distributør: Vivendi Universal, tlf: 7023 7323
Vurdering: Et ganske ligegyldigt spil, der kun lever i kraft af sin licens. Fint til børnene, dog.

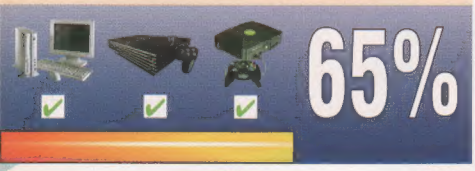

Efter succesen med Grinchen var det klart, at der måtte komme flere filmatiseringer af Dr. Zeus' børnebøger. Således skal vi nu lide med Mike Myers som Katten i Hatten, og vi får her chancen for at spille os gennem historien også.

Så snart vi snakker filmlicenser, trækker man på næsen, og det kan man også roligt gøre her. Der er ingen stor originalitet eller gennemført gameplay at komme efter. I stedet et ganske hyggeligt og ganske ligegyldigt platformspil.

Grafikken er i 3D, men gameplayet er ren 2D, som nogle måske vil huske det fra spillet Pandemonium. Det fungerer, som det skal med et enkelt gameplay, hvor alle kan være med, og 3D-grafikken giver et grafisk pust, så spillet ikke føles helt forældet.

Hattens til kat

Dette er et standard platformsspil. Katten kan lave dobbelthop, lande på fjender og så videre. Det eneste tilnærmelsesvis originale indfald kommer fra hans paraply, der lidt ligesom i Bubble Bobble kan fange fjenderne i bobler. Derefter kan de bruges til at smide efter andre fjender eller til at nedbryde de mange vægge, der kommer i vejen. Der er en del bossmonstre undervejs for afvekslingens skyld, men stadigvæk bliver spillet hurtigt en monoton affære.

Lydsiden er lettere bizar med en række irriterende melodier og ikke mindst Mike Myers' tåbelige jokes generøst spredt ud over spillet.

The Cat In The Hat lider af at være et ligegyldigt spil baseret på en ligegyldig film. Som spil er der ikke det store at komme efter, med mindre man syntes filmen var overskøn eller bare vil dele en spiloplevelse med de små.

Anders Lauge Madsen

Logitech MX510 Performance Optical Mouse

Sidst vi kiggede på mus her i bladet, lod vi Microsoft løbe af med sejren, for deres fremragende fjerde generation af Explorer-musen. Men Logitech havde et trumfkort oppe i ærmet, som netop er landet.

MX510 Performance Optical Mouse er i store træk identisk med lillebroderen MX500. Formen er den samme, og igen finder vi otte knapper og hjul. De fem knapper er som vi kender dem: to på siden, samt standardknapper og hjul på oversiden. Derudover finder vi Logitechs tre specielle funktionstaster placeret over og under hjulet. To til at scrolle op og ned, og sidst men ikke mindst en knap der kan skifte mellem kørende programmer. Som sædvanlig kan alt konfigureres efter behov i den medfølgende mouseware. Historisk set har mouseware haft sine små fejl og mangler, men i denne omgang havde jeg ingen problemer med konfigurering af hverken ekstra knapper eller musehjul. Testen blev foretaget på et func mousepad.

Elegant og effektiv

Rent udseendemæssigt har MX510 fået et elegant blåt finish, og kanterne har fået et lag gummi, så den ikke smutter i svinget.

Den helt store nyskabelse her er dog, at musen processerer 5,8 megapixel i sekundet i 800 dpi. Effektivt skulle det gøre musen i stand til at opfatte op til 15g's acceleration, så selv de hurtigste bevægelser kommer med. Om man nogensinde kommer helt derop, er tvivlsomt, men det er rart at have overskuddet. Og i testperioden prøvede vi forgæves at bevæge musen hurtigt nok til at glippe en bevægelse. Uden held.

Dette er utvivlsomt en delikat mus at have mellem hænderne, og det er en lækker konkurrent til Explorer 4.0. Det afgørende punkt vil næsten være scrollhjulet, da formgivningen på de to efterhånden nærmer sig kraftigt. Med exploreren får man den trinløse scroll, mens Logitech har valgt at tilføje de to scrollknapper.

Det er den første mus i lange tider, der har fået skubbet min Explorer ud til kanten af bordet. Og der bliver den indtil videre.

Anders Lauge Madsen

Castle Strike

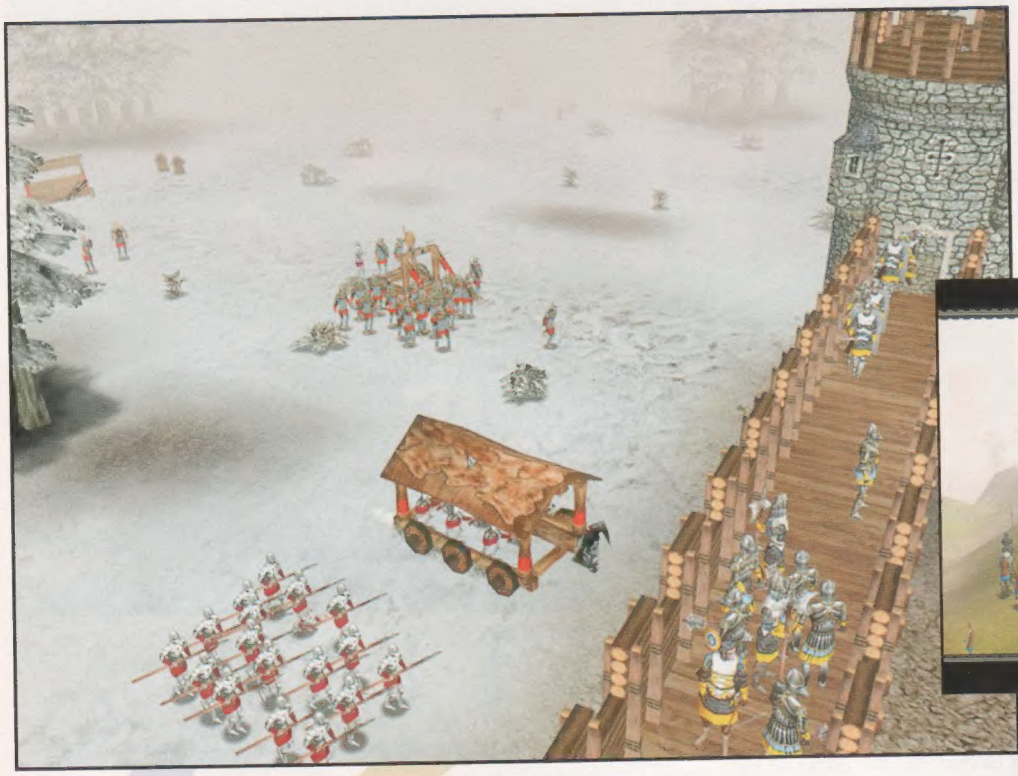

Belejring er der, hvor Castle Strike er bedst.

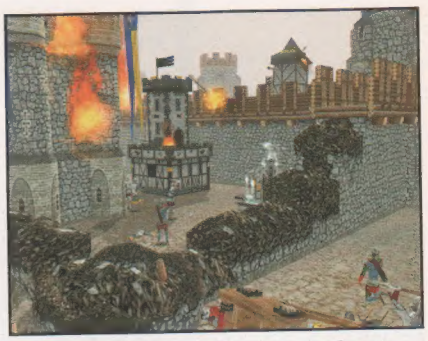

En brændende borg, hvis voldmur er knust.

Krigsførsel fra dengang, hvor det gjaldt om at vise, hvor mange man var på slagmarken.

Navnet frembringer billeder af et slags Counter-Strike i middelalderen, men det handler om at bygge fæstningsværker og føre sine tropper i krig. Spillet foregår under Hundredeårskrigen og involverer tre sider i konflikten: englænderne, frankerne og tyskerne. Man starter kampagnen i tyskernes lejr, hvor den unge søn Thorwald, arving til Rabenhorst-hertugdømmet, skal gå på bjørnejagt for sin far. Man styrer ham og hans hær ved at højreklikke på kortet, som vises med en nydelig 3D-grafik, uden at den ser overvældende godt ud. Men snart går det egentlige spil i gang, og her drejer det sig altså om at få bygget fæstningsværker og køre en økonomi.

Tegn en borg

Det er vigtigt at få bygget gode forsvarsværker i Castle Strike, men det gøres noget hurtigere end i Stronghold, som har været inspirationskilden. Man får lov at tegne en skitse af borgens mure i en slags editor, og når man er tilfreds, klikker man på en knap og så bliver murene bygget automatisk. På samme måde tilføjer man tårne, porte, voldgrave og andre ting, der er nødvendige for at holde fjenden ude. Det koster råmaterialer at bygge sådan en borg, og det kræver dygtige håndværkere. Man må holde sin økonomi kørende ved at sætte bønder i arbejde i stenbrud, som fjenden også gerne vil have fingrene i, og for at lave våben skal man have brudt jernmalm og få bygget en smedje til det. Man skal heldigvis ikke micromanage hver eneste lille bondeknold, men kan indstille deres arbejdsopgaver i en menu, og de går så selv i gang med de opgaver, du har udstukket en generel ordre om.

Ødelæg en borg

Meningen med alle disse strabadser er jo, at der skal uddeles nogle tærsk på et tidspunkt, og Castle Strike lægger sandelig vægt på volden. I løbet af spillets 27 missioner er der rigtig mange, hvor man skal forsøge at belejre en borg eller prøve at bryde belejringen af sin egen borg. Man har et stort antal forskellige enheder til krigsførsel, lige fra simple spydmænd til riddere i rustning og præster fra kirkerne, som fungerer som en slags magikere. Krigsmaskiner kan sende sten eller brændende olie ind over de belejrede byer. Heltene har særlige kræfter, som man kender det fra Warcraft III, som man kan bruge til at give bonusser til sine egne soldater.

Gjort bedre og gjort værre

Det ser ganske flot ud, når man har gang i belejring. Det er nok her Castle Strike har sin største trumf i sammenligning med andre spil i denne genre som Stronghold og Empire Earth. Lyden er ikke helt så fed, da den består af både engelsk og tysk tale blandet sammen, hvilket tyder på en sjusket eller lidt for prisbevidst versionering til engelsk og derudover et lidt ligegyldigt soundtrack. Castle Strike har sine lyse øjeblikke, men det kunne have været gjort bedre, og spillet føjer ikke meget nyt til genren, som i forvejen befolkes af virkelig gode spil som Age of Empires, Stronghold og Empire Earth. Men det er et spil, man roligt kan købe, hvis man har hang til at bygge borge og føre krig i realtime.

Søren J. Svendsen

Grafikken har sine gode stunder, da den kan vise mange mennesker og store landskaber.

Castle Strike

Genre: Real-time strategispil.
Systemkrav: 1GHz cpu, 256MB ram, 32MB 3D-kort.
Vi anbefaler: GeForce 3 eller bedre.
Udgiver: Data Becker, www.castlestrike.com
Distributør: K.E. Media.
Vurdering: Mere fokus på krig end økonomi gør gameplay hurtigt, men lydsiden er svigtet lidt, og man har set det hele før.

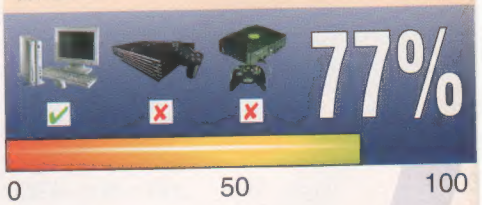

Deathmatch på den gode gammeldags måde.

Stor, ond og ligeså hårdtslående, som han ser ud til.

Spillets fysik kan hurtigt fylde et lokale med knogler.

Painkiller

Painkiller

Genre: 3D-shooter
Systemkrav: 1.5GHz cpu, 384MB ram, Geforce 3 eller bedre med 64MB
Anbefalet: 1.8GHz cpu, 5112MB ram, 128MB 3D-kort
Producent: People Can Fly/Dreamcatcher Interactive
Distributør: Ingen skandinavisk distributør ved redaktionens afslutning.
Vurdering: Er man til Serious Sam-typen af spil, hvor hastigheden på din pegefinger er mere vigtig end historie, så er der masser af sjov at finde her.

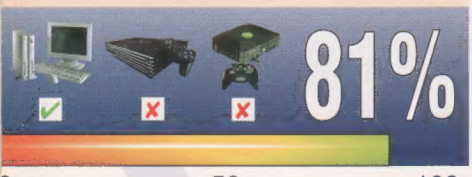

I Painkiller spiller du Daniel Garner, der dør under en bilulykke. Han kommer dog hverken i himmel eller helvede, men får i stedet et jobtilbud. Helvede har erklæret krig mod himlen, og du skal stoppe den fremmarcherende hær. Et møgjob, men nogen skal jo gøre det. Det betyder, at du ene og alene skal smadre de onde styrker, og ikke mindst deres fire generaler. Det betyder bunkevis af fjender at tæske og fire enorme bossmonstre, der skal have samme tur.

Lad os med det samme slå fast, at Painkiller ikke er det, man ville kalde et historietungt spil. Al historie foregår i mellemsekvenserne. Spilstilen er ren action, og nogenlunde ligeså fri for hjerneaktivitet som Doom, Quake og Serious Sam. Ikke at det gør det store, men man skal ikke regne med et nyt Half-Life her. Det handler om store våben og masseslagtning.

Fysik og ballade

Noget af det første man bemærker i spillet, er fysikken. Den er, i modsætning til Dead Mans Hand, fremragende implementeret og gennemgående i hele spillet. Allerede i demoen, som vi tidligere har bragt på dvd'en, kunne man lege med et ret underholdende våben, der skyder med store træpæle, hvilket er en fremragende intro til fysikken. Man kan simpelthen nagle fjenderne til væggen, og generelt har People Can Fly været dygtige til at implementere deres forskellige effekter i gameplayet i stedet for bare at bruge det til pynt.

Grafikken kører på en hjemmelavet motor og er ganske imponerende. Fornævnte fysik og det dynamiske lys giver en god ond stemning til spillet. Fjender med lysende øjne er placeret mørkt, og zombier kommer kravlende ud fra alle mørke baggyder, du passerer. Variationen er i øvrigt stor i fjenderne, og spillets 24 baner kommer en del temaer igennem.

Der er kun fem våben, men de har alle to væsentligt forskellige funktioner, og det er rigeligt til opgaven.

Lyden er ligeledes effektiv med et fremragende soundtrack, der understøtter stemningen på fineste vis og aldrig bliver for dominerende. Lydeffekter har den helt rigtige tunge fornemmelse over sig og skal nok sætte de fleste subwoofere på en hård prøve.

At nakke eller ikke at nakke

Painkiller er grundlæggende sjovt. Der er store våben, masser af fjender og masser af ammunition. Spillet minder en del om Serious Sam, idet alle områder man kommer til, skal tømmes for monstre, inden man kan bevæge sig videre. Det er nogenlunde så simpelt, som det kan være. Men underholdningen er der i store mængder.

Spillet indeholder også en multiplayer-del, der sammenlignet med mange andre er ret mangelfuld. Ingen holdbaserede spiltyper og ingen store nyskabelser. Til gengæld er der god gammeldags deathmatch, der rent faktisk er morsom, fordi den vender snuden mod originalerne, hvor det er dine evner og ikke dine våben, der afgør kampen. Det er nok det tætteste, noget spil er kommet på den gode gamle Quakeworld-oplevelse.

Painkiller er et spil, der på fortrinlig vis laver alt, hvad det er blevet bedt om. Ingen stor nyskabelse, men masser af action på den fede måde.

Var man til Serious Sam, er der mere af samme skuffe at hente her. Rent teknisk fungerer det imponerende godt, man skal bare lige gøre sig klart, at spillet løfter hatten mod de gamle klassikere, og ikke har nogen store ideer om at forny genrens gameplay.

Anders Lauge Madsen

En af de ganske varierede fjender.

Om npc'erne er gode eller onde er egentlig ligemeget. Bare skyd dem.

Et mexicansk bandemedlem får kærligheden at føle.

Kortspillet repræsenterer energien. På en tiendedel af skærmen.

En knivkastende indianer får en lektion i moderne våben.

Dead Mans Hand

Mange vil sikkert kunne huske Outlaws fra Lucasarts. Det var i tiden med 3D-spil med 2D-figurer, men det var rigeligt til at skabe en tyk og lækker western-stemning, og man kan kun undre sig over, at andre ikke har prøvet før.

Nu har Human Head så lanceret pc-versionen af Dead Mans Hand, der har været at finde til Xbox i nogen tid. De har tidligere stået bag Rune, så man havde da lov at håbe på lidt.

Du spiller El Tejon, en ung mand der i en tidlig alder hives ud på farten med en flok kriminelle, der kalder sig The Nine. Din samvittighed knækker dig under endnu et angreb med efterfølgende mord, og banden efterlader dig død i ørkenen. Troede de. For du er naturligvis lyslevende og klar på hævn i den store stil.

El cajones

Spillet forsøger i høj grad at køre sin stemning op med tåbelige mexicanske accenter, og et sandt hav af western-klicheer. Desværre er skuespillerne ikke just af verdensklasse, og da implementeringen af dem heller ikke er udelt heldig, giver det en meget kitchet stemning. Eksempelvis virker det lettere fjollet, at en fuldemandsstemme afbryder stilheden med jævne mellemrum, uanset hvor man befinder sig. Musikken er en endnu mere besynderlig gang miskmask. Det starter med at lyde en lille smule western-agtigt, men inden længe går det over i ren tekno, hvis eneste umiddelbare sammenhæng med western-temaet er jævnlig brug af klaver.

Grafikken kører på Unreal-teknologien, men er absolut ikke i den pæne ende. Banedesignet er klaustofobisk og irriterende, og kan man ikke finde vej i disse baner, skal man nok opgive 3D-spil generelt.

Spillets opbygning er noget med at dræbe de ni tidligere kammerater en efter en. Generelt er der en bane om turen til skurkens gemmested, og en bane, hvor man nakker ham. Og så videre. Ind imellem kan man tjene lidt ekstra penge på at fange diverse småforbrydere i bonusmissioner, og ind imellem banerne kan man spille et meget simplificeret spil poker og vinde lidt ekstra godter til missionen.

Det er en smule fysik at finde, men kun på enkelte objekter. Fjenderne falder forskelligt, efter hvordan du skyder dem, men effekten er mere underholdende end noget andet.

Den grimme, den umorsomme og den...

Medens Dead Mans Hand allerede har sine tekniske problemer at kæmpe mod, er det største problem, at spillet simpelthen ikke er ret sjovt. Det er en enormt standardiseret affære, og den kunstige intelligens er nærmest ikke-eksisterende. Historien er elendigt skruet sammen og fortalt, og man savner lidt kælen for detaljerne.

Der er en multiplayer-del, men det er det mest begrænsede og fantasiløse multiplayer-indhold, vi længe har lagt øjne til. Og under testperioden fandt vi to forskellige servere, og gennemsnitlig halvanden spiller per server. Den formildende omstændighed er, at Atari udmærket er klar over, at de ikke har fingrene i en klassiker og har sat spillet til en vejledende pris på 259 kr. Men stadigvæk kan det diskuteres, om det er det værd.

Personligt vil jeg hellere finde det oldgamle Outlaws frem igen. Det har stemning og humor, og ingen af delene er at finde her. Dead Mans Hand er en stille prut i spilhistorien.

Anders Lauge Madsen

Dead Mans Hand

Genre: 3D-shooter
Systemkrav: 800MHz cpu, 256MB ram, 32MB 3D-kort
Anbefalet: 1GHz cpu, 64MB 3D-kort
Producent: Human Head Studios
Distributør: Atari
Vurdering: Et spil der ikke rigtigt lykkes på nogle planer. Find hellere Outlaws frem igen.